

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.22.4.2023

Pan
Aleksander Miszański
Prezydent Miasta Krakowa
Urząd Miasta Krakowa
Plac Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/065 Organizacja III Igrzysk Europejskich 2023

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Krakowa, Plac Wszystkich Świętych 3-4, 31-004 Kraków (<i>Urząd, UMK</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Aleksander Miszański, Prezydent Miasta Krakowa, od 7 maja 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Jacek Majchrowski, Prezydent Miasta Krakowa, od 2002 r. do 7 maja 2024 r. (<i>Prezydent</i>)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Planowanie i przygotowanie do organizacji III Igrzysk Europejskich 2023 2. Organizacja i przebieg III Igrzysk Europejskich 2023 3. Nadzór nad organizacją i przebiegiem III Igrzysk Europejskich 2023
Okres objęty kontrolą	Lata 2019–2024 (do 21 maja) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	1. Monika Różańska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli nr LKR/94/2023 z 14 września 2023 r. i nr LKR/61/2024 z 2 maja 2024 r. 2. Maciej Kędziera, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/142/2023 z 12 grudnia 2023 r. (akta kontroli str. 2-4, 5, 3066-3067)

¹ Dz.U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że działania Gminy Miejskiej Kraków (*Miasto*) związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem III Igrzysk Europejskich (*Igrzyska*) nie przebiegały w pełni prawidłowo. Miasto przystąpiło do przygotowań i organizacji Igrzysk na zasadzie zgłoszenia intencji bez dostatecznego rozeznania potrzeb organizacyjnych i finansowych. W efekcie podjęło i realizowało te działania w warunkach niepewności i ryzyk dotyczących kosztów, źródeł finansowania, niewystarczającego rozeznania i przygotowania koniecznych do wykonania inwestycji sportowych i braku szczególnych rozwiązań prawnych koniecznych dla sprawnej organizacji tego rodzaju przedsięwzięć.

Zastrzeżenia NIK dotyczyły niesporządzenia analizy kosztów i korzyści organizacji Igrzysk w części, za którą było odpowiedzialne Miasto. Nie zostały w tym zakresie dochowane standardy kontroli zarządczej odnoszące się do planowania celów i zadań oraz identyfikacji ryzyka z nimi związanego. Skutkowało to nierzetelnym zaplanowaniem inwestycji sportowych koniecznych do przeprowadzenia Igrzysk, a zadeklarowana w styczniu 2022 r. kwota kosztów organizacyjnych Igrzysk do poniesienia ze strony Miasta (100 mln zł) nie wynikała z żadnych szacunków dokonanych przez Miasto. W efekcie występowały problemy z rozstrzygnięciem postępowań o udzielenie zamówień publicznych oraz znacznie wzrosły koszty inwestycji. Wymuszało to weryfikowanie zakresów rzeczowych zadań i w konsekwencji niezrealizowanie żadnego z nich w planowanym zakresie.

W momencie złożenia wniosku aplikacyjnego o organizację Igrzysk, do Stowarzyszenia Europejskich Komitetów Olimpijskich (ang. *European Olympic Committees, EOC*), Miasto zgłosiło chęć i gotowość do organizacji Igrzysk w Krakowie, nie mając gwarancji rządu o wsparciu finansowym tego wydarzenia. Podjęcie działań przygotowawczych do organizacji Igrzysk uzyskaniem odpowiednich gwarancji finansowych warunkowała także Rada Miasta Krakowa.

Umowę na dofinansowanie inwestycji infrastrukturalnych z budżetu państwa podpisano w marcu 2022 r. i zadania te były realizowane, jednakże umowy na dofinansowanie inwestycji sportowych zawarto dopiero w czerwcu 2022 r. (dwie umowy) i w listopadzie 2022 r. (jedna umowa). Rozpoczęcie inwestycji sportowych odpowiednio na rok i na siedem miesięcy przed Igrzyskami, poza czynnikami niezależnymi od Miasta wynikającymi z sytuacji społeczno-gospodarczej (wysoka inflacja i konflikt zbrojny w Ukrainie), niewątpliwie miało wpływ na ich późniejszą realizację oraz koszty.

Miasto przystąpiło do spółki Igrzyska Europejskie Sp. z o.o. (*Spółka*), będącej Komitetem Organizacyjnym Igrzysk, dopiero w listopadzie 2022 r., tj. na siedem miesięcy przed Igrzyskami. Umowę o powierzeniu zadań Spółce, w której udzielono jej dotacji na przygotowanie i organizację Igrzysk (67 000 tys. zł) oraz zlecono zadania związane z koordynacją i kontrolą (10 000 tys. zł), zawarto dopiero w lutym 2023 r., tj. cztery miesiące przed Igrzyskami. Co więcej zmniejszono przyznaną Spółce dotację o 1460 tys. zł w związku z koniecznością poniesienia z budżetu Miasta wydatków na wynajem na czas Igrzysk zadaszenia do boiska do koszykówki 3x3, którego budowa była jednym z zadań ujętych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 stycznia 2022 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć III Igrzysk Europejskich w 2023 roku³, co również było skutkiem niesporządzenia analizy kosztów i korzyści, a tym samym oszacowania potencjalnych ryzyk.

Zastrzeżenia NIK dotyczyły nieprzestrzegania regulaminu zamówień publicznych przy udzieleniu trzech zamówień na przygotowanie dokumentacji przygotowawczej do Igrzysk (24,6 tys. zł), a także zastosowania niewłaściwego trybu powierzenia

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

³ Dz.U. poz. 145, dalej: *rozporządzenie ws. wykazu przedsięwzięć*.

organizacji pozarządowej zadania publicznego dotyczącego zorganizowania imprezy towarzyszącej Igrzyskom (120 tys. zł).

NIK zwraca również uwagę, że Urząd przy organizacji Igrzysk w wielu przypadkach nie dokumentował ustaleń z kluczowych spotkań czy zdarzeń, co uzasadniano często natłokiem pracy czy presją czasu. Zdaniem NIK dokumentowanie istotnych ustaleń służy przekazywaniu zdobytej wiedzy i dobrych praktyk w celu tworzenia zasobów, które mogą być wykorzystane w przyszłości.

W budżecie Miasta prawidłowo ujęto środki planowane na Igrzyska, co umożliwiło jednostkom realizującym inwestycje infrastrukturalne i sportowe wykonanie powierzonych zadań. Zadania zostały oddane do użytkowania przed rozpoczęciem Igrzysk, przy czym część na dopuszczonych umowami zasadzie przejezdności⁴.

Miasto do zakończenia kontroli NIK podejmowało działania mające na celu rozliczenie dotacji udzielonej Spółce, jednak ze względu na prowadzone własne czynności kontrolne w tym zakresie, dotacja nie została ostatecznie rozliczona.

NIK zwraca uwagę, że Igrzyska były największą multidyscyplinarną imprezą sportową w historii Polski i Miasto w związku z jej organizacją zdobyło wsparcie z budżetu państwa na inwestycje infrastrukturalne i sportowe o wartości 459 668 tys. zł.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

1. Planowanie i przygotowanie do organizacji Igrzysk

1.1. Propozycję zgłoszenia kandydatury Miasta Krakowa na gospodarza Igrzysk złożył Prezydentowi ówczesny prezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego (PKOl) 11 kwietnia 2019 r. Prezydent wyjaśnił, że *wstępne rozmowy toczone były głównie z prezesem i wiceprezesem PKOl. PKOl był na tym etapie łącznikiem w rozmowach z przedstawicielami rządu. Spotkanie w UMK miało charakter bardziej kurtuazyjny niż merytoryczny. Z jego przebiegu nie został sporządzony protokół, ponieważ nie były wówczas dokonywane żadne wiążące ustalenia*. Prezydent podał, że spotkanie odbyło się 12 dni przed konferencją EOC w Rzymie.

(akta kontroli str. 6, 18, 75, 78, 106-107)

W spotkaniu z Zarządem EOC w Rzymie 23-24 kwietnia 2019 r. uczestniczyli, oprócz Prezydenta, także przedstawiciele rządu RP, Województwa Małopolskiego oraz PKOl. Prezydent wyjaśnił, że zostali wówczas zapoznani z ideą Igrzysk Europejskich, kosztami i wymogami organizacyjnymi związanymi z takim przedsięwzięciem. Przedstawiciele EOC zaprezentowali m.in. zarys wymagań, jakim musiałyby sprostać Kraków i Małopolska, starając się o organizację zawodów. Na spotkaniu ustalono, że w kolejnych tygodniach Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego (UMWM) rozezna możliwość organizacji Igrzysk w Małopolsce i w Krakowie oraz przygotowuje wniosek aplikacyjny.

(akta kontroli str. 18, 52, 526-528)

Pod koniec maja 2019 r. Prezydent, za pośrednictwem PKOl, skierował do prezydenta EOC *List intencyjny Miasta Gospodarza*, w którym potwierdził gotowość do pełnienia roli Miasta Gospodarza Igrzysk oraz współorganizacji tej imprezy. Wskazał także, że liczy na to, że potwierdzona gwarancjami rządowymi kandydatura Krakowa i Małopolski spotka się z aprobatą EOC. List ten wraz Listem intencyjnym Marszałka Województwa Małopolskiego oraz uchwałą nr 45/2019 Rady Ministrów z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie organizacji III Igrzysk Europejskich Kraków 2023 (uchwała RM nr 45/2019) zostały załączone do wniosku aplikacyjnego o przyznanie prawa

⁴ Tj. oddanie do użytku obiektu budowlanego, pomimo że zostały do wykonania jeszcze pewne roboty budowlane.

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

organizacji Igrzysk⁶, który PKOl złożył do EOC 31 maja 2019 r. W złożonym wniosku aplikacyjnym w punkcie *Gwarancja oferenta* wskazano, że oferent gwarantuje:

- organizację Igrzysk zgodnie z instrukcjami EOC i umową Miasta-Gospodarza na 2023 r.,
- pokrycie wszystkich kosztów organizacji imprezy, w tym gwarancje udzielone przez rząd i właściwe władze krajowe, regionalne i lokalne w zakresie ich wsparcia i zaangażowania finansowego lub innego na rzecz projektu organizacji w celu zapewnienia udanej organizacji wydarzenia,
- bezpłatny dostęp akredytowanych uczestników do kraju goszczącego,
- organizację 12-15 sportów obowiązkowych i 1-3 sportów fakultatywnych (priorytetem były sporty o kwalifikacji do Igrzysk Olimpijskich),
- zakwaterowanie z pełnym wyżywieniem ok. 4000 sportowców i 2000 przedstawicieli oficjalnych,
- pełne wyżywienie i koszty podróży wybranych federacji sportowych i przedstawicieli EOC,
- nadawanie międzynarodowego sygnału telewizyjnego.

Wybór miasta-gospodarza następował w tajnym głosowaniu na Zgromadzeniu Ogólnym EOC, a następnie wybrane miasto-gospodarz miało zawrzeć umowę zwaną *Umową z Miastem Gospodarzem na rok 2023 r. (HCRC)*⁷. Od tego momentu umowa miała regulować wszelkie relacje i aspekty współpracy pomiędzy stronami.

Miasto nie ponosiło opłat aplikacyjnych do PKOl/EOC na etapie aplikowania, ani nie wносиło zabezpieczenia/gwarancji na wypadek odmowy podpisania umowy HCRC po przyznaniu prawa do organizowania Igrzysk.

(akta kontroli str. 26-45, 59, 63, 88-105, 232-233)

Urząd nie dysponował pisemną korespondencją z PKOl w sprawie przygotowania *Listu intencyjnego* jako załącznika do oferty aplikacyjnej składanej do EOC. Prezydent wskazał, że *podległe mu merytoryczne służby nie dysponują niestety niektórymi szczegółami związanymi z prowadzonymi wówczas rozmowami, bieżącymi uzgodnieniami. Specyfika i charakter części ówczesnych działań przygotowawczych powodowały w konsekwencji, że niektóre zagadnienia pozostawały w sferze werbalnych przekazów, a dynamika wydarzeń i spotkań utrudniały realizację zwyczajowych działań kancelaryjno-administracyjnych.*

Zastępca Prezydenta ds. Edukacji, Sportu i Turystyki, po ogłoszeniu 22 czerwca 2019 r. na stronie internetowej PKOl komunikatu o wyborze Krakowa na gospodarza Igrzysk, 28 czerwca 2019 r. zwróciła się do Prezesa PKOl o przedstawienie szczegółowej procedury wyboru organizatora Igrzysk przez PKOl i jego zgłoszenia, udostępnienie wniosku aplikacyjnego, wskazanie wymagań, które musi spełniać miasto-gospodarz, przesłanie harmonogramu działań związanych z przygotowaniem i organizacją Igrzysk. Po interwencjach, PKOl 4 października 2019 r., tj. po prawie trzech miesiącach, przekazał do UMK kopię złożonego do EOC wniosku aplikacyjnego wraz z załącznikami. W piśmie PKOl wskazał, że 14 czerwca 2019 r. Zarząd PKOl jednomyślnie przyjął uchwałę o udzieleniu poparcia dla inicjatywy wyrażonej w listach intencyjnych Prezydenta i Marszałka Województwa Małopolskiego i dokonanego zgłoszenia, oraz że szczegółowe dane i harmonogram będą procedowane we współpracy z Ministerstwem Sportu w ramach umowy HCRC.

(akta kontroli str. 24, 49, 52, 59, 62, 491-514)

W okresie od 29 sierpnia 2019 r. do 24 września 2020 r. do reprezentowania Prezydenta w sprawach dotyczących organizacji Igrzysk, w tym do dokonywania wstępnych uzgodnień organizacyjnych i finansowych z Województwem Małopolskim,

⁶ *Bid document for the hosting of the 2023 European Games – Invitation to the 50 European National Olympic Committees.*

⁷ *Host City and Region Contract (HCRC)* kontrakt organizacyjny III Igrzysk Europejskich 2023, zawarty pomiędzy EOC, PKOl, gospodarzami oraz Komitetem organizacyjnym Igrzysk. Umowa ta zawierała aspekty prawne i organizacyjne, określała prawa i obowiązki wszystkich stron, oraz listę dyscyplin rozgrywanych podczas Igrzysk.

PKOl oraz Prezesem Rady Ministrów, była umocowana zastępca Prezydenta ds. Edukacji, Sportu i Turystyki. Rozmowy z PKOl prowadził również Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwoju Kultury Fizycznej (*Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF*).
(akta kontroli str. 11, 16, 21, 506-506a)

1.2. W Urzędzie na etapie aplikowania do Igrzysk nie przeprowadzono analizy kosztów i korzyści organizacji tej imprezy oraz spodziewanych efektów do osiągnięcia w wyniku jej organizacji przez Kraków i Małopolskę. Szerzej tę sprawę opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W momencie złożenia wniosku przez PKOl Miasto nie miało gwarancji rządu o wsparciu finansowym, a gwarancje zawarte w załączniku do uchwały RM nr 45/2019 odnosiły się do zapewnienia ze strony Rządu RP przestrzegania przepisów EOC w odniesieniu do bezpiecznego i bezpłatnego wjazdu do kraju uczestników z NOC, zwolnienia z opłat podatkowych i celnych wwożonych materiałów i urządzeń technicznych niezbędnych do organizacji Igrzysk, niezwłoczności rozpatrywania wniosków wizowych.

Pod koniec maja 2019 r. Prezydent skierował list do Prezesa Rady Ministrów, w którym potwierdził gotowość Miasta do aplikowania o miano gospodarza Igrzysk oraz wskazał, że liczy, iż potwierdzona gwarancjami rządowymi kandydatura Krakowa spotka się z aprobatą EOC i będą wspólnie mogli cieszyć się z przyznania Polsce organizacji Igrzysk.

W piśmie z 21 czerwca 2019 r. Prezes Rady Ministrów wskazał, że mając na względzie intencje Krakowa i Małopolski złożone do EOC, wyraża satysfakcję i deklaruje pełne poparcie dla tej imprezy, gwarantuje wsparcie finansowe z uwzględnieniem racjonalizacji budżetu i w oparciu o przygotowany przez zainteresowane strony kontrakt z EOC.

(akta kontroli str. 6, 57, 59, 62, 75, 78-79, 471)

Wyjaśniając jakie było uzasadnienie dla podjęcia decyzji o zgłoszeniu Miasta jako gospodarza Igrzysk, Prezydent wskazał, że Miasto cały czas stało na stanowisku, że *List intencyjny* stanowi jedynie deklarację i otwartość Miasta do prowadzenia rozmów w tym zakresie, natomiast wszelkie decyzje w tej sprawie mogą zostać podjęte dopiero po przedstawieniu oczekiwań organizatorów w stosunku do potencjalnego gospodarza Igrzysk, w tym wyboru dyscyplin, wymogów dotyczących obiektów, na których zawody będą rozgrywane, standardów organizacyjnych, a przede wszystkim starannego i rzetelnego przedstawienia kosztów przedsięwzięcia oraz rządowych gwarancji finansowych. Takie stanowisko prezentowała zastępca Prezydenta ds. Edukacji, Sportu i Turystyki na spotkaniu w Mińsku 20-22 czerwca 2019 r., w którym uczestniczył także Minister Sportu i Turystyki, Prezes PKOl oraz Marszałek Województwa Małopolskiego. Stanowisko to nie uległo zmianie również po zatwierdzeniu 22 czerwca 2019 r., tj. na tym spotkaniu, przez EOC kandydatury Miasta i Małopolski jako organizatorów Igrzysk w 2023 r. Prezydent wskazał również, że organizacja tej imprezy była znakomitą promocją i przyczyniała się do propagowania sportu wśród mieszkańców, natomiast zaangażowanie środków z budżetu państwa pozwalało na korzystne wykonanie inwestycji (sportowych i infrastrukturalnych) wzmacniających potencjał Miasta. Prezydent podał, że zgłoszenie kandydatury nie przesądzało o tym, że Kraków te Igrzyska ostatecznie zorganizuje. Gmina konsekwentnie deklarowała, że jej udział w organizacji Igrzysk jest możliwy jedynie w przypadku zapewnienia przez stronę rządową finansowania przedsięwzięcia. Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF podczas pobytu w Mińsku nie przyjął flagi Igrzysk, ponieważ byłoby to odebrane za jednoznaczne podjęcie tego zadania. Ostatecznym dokumentem, jak wyjaśnił Prezydent, który potwierdza organizację imprezy m.in. przez Kraków była umowa HCRC, która był procedowana przez ponad dwa lata.

(akta kontroli str. 18-20, 49, 52-53)

W spotkaniu w Mińsku w czerwcu 2019 r. Miasto reprezentowali zastępca Prezydenta ds. Edukacji, Sportu i Turystyki (20-22 czerwca 2019 r.) oraz Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF (23-26 czerwca 2019 r.).

Zastępca Prezydenta ds. Edukacji, Sportu i Turystyki w sprawozdaniu z tej delegacji podała, że prowadzone były rozmowy z Ministrem Sportu i Turystyki, Prezesem PKOl i Marszałkiem Województwa Małopolskiego, oraz że na tym etapie nie było zgody Krakowa na organizację Igrzysk. Wskazała, że *List intencyjny nie oznaczał zgody na ich organizację, a jedynie otwartość. Zgoda powinna być podejmowana na podstawie wniosku, a taki nie był przygotowywany w Urzędzie. Wszelkie decyzje w tej sprawie mogą zostać podjęte dopiero po przedstawieniu oczekiwań i warunków przez organizatorów w stosunku do Miasta.* Utrzymywała takie stanowisko niezależnie od przekazanej przez prezesa PKOl informacji, że Prezes Rady Ministrów wystosował 21 czerwca 2019 r. do Prezydenta Miasta pismo zawierające deklaracje finansowe.

Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF w sprawozdaniu z delegacji podał, że celem wyjazdu było przygotowanie Krakowa do ewentualnej organizacji Igrzysk, odbyte rozmowy pozwoliły wypracować wstępne zasady współpracy, oraz że była to okazja do poznania działań organizacyjnych, sposobu finansowania i wypracowania wstępnego modelu organizacji tego typu wydarzenia.

(akta kontroli str. 529-532, 533-536)

W czerwcu i w sierpniu 2019 r. zostały złożone cztery interpelacje radnych ws. przystąpienia Miasta do Igrzysk. Powołując się na doniesienia medialne, radni pytali Prezydenta o kwestię aplikowania Miasta do organizacji Igrzysk, w szczególności dlaczego nie byli informowani o tym fakcie, jakie koszty związane z aplikowaniem zostały poniesione, a także, czy w związku z wcześniejszymi doświadczeniami z organizacją *Zimowych Igrzysk Olimpijskich 2014* były przewidywane konsultacje społeczne dotyczące zasadności zorganizowania Igrzysk. Zwrócili się również o udostępnienie wniosku aplikacyjnego. W odpowiedziach Prezydent poinformował, że Miasto nie składało wniosku aplikacyjnego, a jedynie wyraziło zainteresowanie warunkowane udzieleniem gwarancji rządowych, że nie zostały poniesione koszty, a także, że nie przewidywano konsultacji społecznych, gdyż *katalog zadań gminy jest szeroki i trudno wyobrazić sobie efektywne zarządzanie poprzez konsultowanie większości planowanych zadań.* Prezydent wskazywał, że jako władarz Miasta, realizując wyborcze programowe propozycje, ma zamiar uzyskać pozytywne efekty dla Miasta i mieszkańców, biorąc pod uwagę wstępne deklaracje ze strony rządu RP.

(akta kontroli str. 9, 13, 2723_pliki CD 175-201)

10 lipca 2019 r. na sesji Rady Miasta Krakowa zastępca Prezydenta ds. Edukacji, Sportu i Turystyki przedstawiła informację dotyczącą organizacji Igrzysk.

17 lipca 2019 r. Rada Miasta Krakowa podjęła rezolucję nr 22/XXII/19 *do Rady Ministrów w sprawie organizacji w Krakowie Igrzysk Europejskich*⁸, w której zaapelowała o szybkie zapewnienie gwarancji finansowych, stworzenie specustawy oraz ulokowanie departamentu organizacji Igrzysk Ministerstwa Sportu w Małopolsce.

25 sierpnia 2021 r. Rada Miasta Krakowa wystosowała rezolucję nr 93/LXIV/21 do Premiera RP, Ministra Aktywów Państwowych, Marszałka Województwa Małopolskiego, Wojewody Małopolskiego w sprawie: organizacji w Krakowie Igrzysk Europejskich⁹, w której zaapelowała o rozszerzenie zakresu wsparcia dla Miasta związanego z planowaną organizacją Igrzysk. Prosiła o zwiększenie wsparcia finansowego z budżetu centralnego, wprowadzenie zmian legislacyjnych związanych z uproszczonym prowadzeniem inwestycji, poszerzenie katalogu zgłoszonych inwestycji o kolejne, w tym utworzenie Parku Olimpijskiego, budowę centrum zarządzania kryzysowego Miasta, nowych stadionów dla dwóch klubów sportowych, przyspieszenie budowy nowych przystanków kolejowych na tzw. dużej oraz małej obwodnicy Krakowa.

⁸ https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=167&sub_dok_id=167&sub=uchwala&query=id%3D24297%26typ%3Du.

⁹ [Uchwała- Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Krakowa - BIP MK.](#)

W uchwale z 1 września 2021 r. w sprawie ustalenia kierunków działania Prezydenta Miasta Krakowa dotyczących przygotowań do organizacji Igrzysk Europejskich w 2023 r.¹⁰ Rada Miasta Krakowa zawnioskowała do Prezydenta, aby w sytuacji nieuzyskania odpowiednich gwarancji finansowych dla Miasta do 31 października 2021 r. zrezygnował z udziału Krakowa w przygotowaniach do organizacji Igrzysk. Prezydent wskazał, że uchwała z 1 września 2021 r. była tzw. uchwałą kierunkową, a zgodnie z doktryną i linią orzecniczą tego typu uchwały powinny mieć charakter programowy (intencyjny) i wewnętrzny. Prezydent podał również, że przyczyny kontynuacji działań przygotowawczych do Igrzysk znalazły wyraz już w negatywnej opinii Prezydenta do projektu uchwały i wyznaczenia w niej terminu do 31 października 2021 r., jako że uzyskanie rządowych gwarancji finansowych było od początku stawiane jako warunek konieczny. Prezydent wskazał, że w tamtym czasie rozmowy ze wszystkimi interesariuszami Igrzysk były już na zaawansowanym etapie, ustawa o wsparciu przygotowania Igrzysk została przyjęta zaledwie miesiąc, a rozporządzenie dwa i pół miesiąca po upływie wyznaczonego przez Radę terminu. Prezydent wskazał również, że radni byli informowani regularnie zarówno podczas posiedzeń Komisji Sportu i Kultury Fizycznej, jak i na sesjach Rady Miasta Krakowa, gdzie na pytania w tej sprawie odpowiadali m.in. zastępca Prezydenta ds. Edukacji, Sportu i Turystyki oraz Pełnomocnik ds. RKF.

Na sesji Rady Miasta Krakowa 12 stycznia 2022 r. radni odrzucili projekt uchwały wniesiony przez obywatelską grupę mieszkańców, zobowiązujący Prezydenta do wycofywania udziału Miasta z organizacji Igrzysk w 2023 r.

(akta kontroli str. 12, 14-15, 19, 108, 111-112, 116-119, 563-589, 2717_płyta CD plik 4)

28 lutego 2020 r. Prezydent i Marszałek Województwa Małopolskiego zawarli porozumienie ws. współpracy przy organizacji Igrzysk (zmienione 24 września i 17 listopada 2021 r.), w którym zobowiązali się do szerokiej współpracy, powołania wspólnego zespołu zadaniowego, opracowania założeń prawno-organizacyjnych dla przyszłej spółki, dyscyplin sportowych, wykazu inwestycji infrastrukturalnych, współpracy w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa, transportu i komunikacji podczas Igrzysk, a także przygotowania założeń marketingowych, promocyjnych i kulturalnych oraz oferty turystycznej. 25 marca 2021 r. Marszałek formalnie zaprosił Prezydenta do prac w Komitecie Organizacyjnym Igrzysk w funkcji wiceprzewodniczącego (przewodniczym był Marszałek).

(akta kontroli str. 441-451)

24 lipca 2020 r. Prezydent podpisał *List intencyjny* pomiędzy Województwem Małopolskim, Miastem i Ministerstwem Infrastruktury, w którym strony wyraziły wolę podjęcia działań w celu przygotowania niezbędnej infrastruktury drogowej i kolejowej na potrzeby Igrzysk. Miasto miało niezwłocznie podjąć działania zmierzające do przedstawienia wykazu niezbędnych do zrealizowania inwestycji, poprawiających stan infrastruktury drogowej i kolejowej na swoim terenie.

(akta kontroli str. 482-483)

18 stycznia 2022 r. Prezydent podpisał *List intencyjny w sprawie zasad finansowania kosztów organizacji III Igrzysk Europejskich – Kraków, Małopolska 2023* pomiędzy Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Sportu i Turystyki, Województwem Małopolskim i Miastem. Strony wyraziły w nim wolę podjęcia współpracy na rzecz uzgodnienia sposobu finansowania kosztów organizacyjnych Igrzysk, które strony oszacowały na 400 mln zł. Strony, o ile zostałyby uwzględnione wymagane wydatki w budżecie państwa oraz w budżetach Miasta i Województwa, zadeklarowały dążenie do pokrycia kosztów organizacyjnych w następujących proporcjach: Minister Sportu i Turystyki 50% kosztów (200 mln zł), a Miasto i Województwo po 25% kosztów (po 100 mln zł). Minister zadeklarował podjęcie lub poparcie inicjatywy nowelizacji ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu

¹⁰ Uchwała nr LXV/1848/21 Rady Miasta Krakowa z 1 września 2021 r. w sprawie ustalenia kierunków działania Prezydenta Miasta Krakowa dotyczących przygotowań do organizacji Igrzysk Europejskich w 2023 r.

przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku¹¹ i podjęcie inicjatywy zmierzającej do ujęcia zadeklarowanej kwoty wydatków w budżecie państwa na lata 2022-2023. Miasto i Województwo zadeklarowało podjęcie takiej inicjatywy odpowiednio swoich w budżetach.

(akta kontroli str. 484-486)

1.3. Miasto nie zawierało z PKOl umowy w sprawie wsparcia organizacyjnego i merytorycznego w przygotowaniu i organizacji Igrzysk.

W sprawie współpracy z PKOl i zapewnienia jego wsparcia przy organizacji Igrzysk i negocjacjach z EOC, Prezydent podał, że początkowo *nie było płynnej komunikacji z PKOl, o czym świadczy przywołana korespondencja* [zastępcy Prezydenta ds. Edukacji, Sportu i Turystyki] z okresu czerwiec-wrzesień 2019 r. *Niemniej jednak cały czas Gmina współpracowała zarówno z PKOl, jak i innymi podmiotami zaangażowanymi w organizację Igrzysk.* PKOl zadeklarował swoją dyspozycję i pomoc w organizacji Zgromadzenia Generalnego EOC 25-26 października 2019 r., podczas którego jeden z punktów obrad miał być poświęcony Igrzyskom. Prezydent wskazał, że PKOl był też jednym z siedmiu sygnatariuszy¹² Listu Intencyjnego z 2 października 2019 r o podjęciu wspólnych działań w celu przygotowania Wioski Igrzysk służącej zakwaterowaniu sportowców oraz Wioski Medialnej, jeżeli wystąpiłaby taka potrzeba. PKOl wyraził wolę określenia wymagań zgodnie z wytycznymi EOC, które musiały spełniać Wioski.

(akta kontroli str. 6, 20, 475-476)

Prezes PKOl w piśmie z 12 grudnia 2019 r., skierowanym do Marszałka Województwa Małopolskiego i do wiadomości Prezydenta, wskazał trzech przedstawicieli PKOl do udziału w pracach Zespołu Zadaniowego, który miał powołać Marszałek, i którego głównym celem miały być działania związane z organizacją Igrzysk.

(akta kontroli str. 236)

1.4. Miasto prowadziło kontakty robocze z Ministerstwem Aktywów Państwowych (MAP) w sprawach podpisania umowy HCRC oraz zapewnienia finansowania inwestycji sportowych i infrastrukturalnych.

7 lipca 2019 r. w Krakowie odbyło się spotkanie dotyczące organizacji Igrzysk z udziałem Wiceprezesa Rady Ministrów – Ministra Aktywów Państwowych, Ministra Sportu i Turystyki oraz Marszałka Województwa Małopolskiego. Po tym spotkaniu, w UMK odbyła się konferencja prasowa¹³, na której przedstawiono planowaną organizację Igrzysk.

Od 11 do 13 września 2020 r. w Rzymie, w siedzibie EOC, odbyło się spotkanie, w którym uczestniczył Prezydent, Minister Aktywów Państwowych i Minister Sportu oraz przedstawiciele PKOl i Województwa Małopolskiego. Prezydent wskazał, że na spotkaniu tym szczegółowo przedyskutowano listę dyscyplin sportowych do programu Igrzysk, przeanalizowano możliwości związane z organizacją poszczególnych konkursów, jak również pojawiające się utrudnienia.

2 listopada 2020 r. Prezydent przesłał do MAP wykaz priorytetowych inwestycji i zakupów związanych z organizacją Igrzysk. W odpowiedzi z 10 grudnia 2020 r. Minister Aktywów Państwowych poprosił o spotkanie w Krakowie z przedstawicielem MAP i PKOl, a 8 stycznia 2021 r. zwrócił się o podanie stanu zaawansowania prac nad podpisaniem umowy HCRC. W spotkaniu, które odbyło się w Krakowie 21 stycznia 2021 r., Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF przedstawił przyczynę *impasu* w rozmowach dotyczących podpisania umowy HCRC. Miasto postawiło warunek, że nie podpisze umowy, dopóki nie będzie gwarancji rządu na pokrycie części kosztów organizacyjnych, opłaty licencyjnej na rzecz EOC oraz kosztów inwestycyjnych zarówno tych sportowych, jak i infrastrukturalnych. Minister Aktywów Państwowych

¹¹ Dz.U. z 2024 r., poz. 75, dalej: *ustawa o wsparciu przygotowania Igrzysk*.

¹² List intencyjny podpisał Prezydent, Marszałek Województwa Małopolskiego, prezes PKOl, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz rektorzy krakowskich uczelni UJ, AGH, AWF.

¹³ www.krakow.pl/aktualnosci/231700,29,komunikat,igrzyska_europejskie_szansa_na_rozwoj_krakowa_i_malopolski.html

uznał argumenty Miasta. Po tym spotkaniu zintensyfikowały się rozmowy z przedstawicielami MAP. Odbływały się spotkania z dyrektorem Biura Koordynacji Igrzysk w MAP, dwoma wiceministrami MAP oraz Wiceministrem Sportu. W sprawach inwestycyjnych w zakresie infrastruktury odbyło się również spotkanie z Ministrem Infrastruktury, a następnie regularny kontakt z osobami przez niego wyznaczonymi. Nie sporządzano protokołów z przebiegu tych spotkań.

16 kwietnia 2021 r. Miasto przesłało zagadnienia do uwzględnienia w ramach tzw. specustawy wraz z wykazem inwestycji infrastrukturalnych, drogowych i sportowych.

2 września 2021 r. odbyło się spotkanie w Krakowie z przedstawicielami MAP oraz rektorami AGH i AWF, a także wizyta na Stadionie Miejskim im. H. Reymana i w Ośrodku Sportu i Rekreacji „Kolna” (OSiR „Kolna”).

Spotkanie w MAP, które odbyło się 6 września 2021 r. z udziałem przedstawicieli wówczas funkcjonującego Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu (MKDNIŚ) oraz Ministerstwa Infrastruktury (MI), zakończyło się bez końcowych ustaleń. Prezydent wskazał, że przedstawiciele tych ministerstw nie znajdowali źródeł finansowania inwestycji dla Miasta, zrzucając na siebie wzajemnie odpowiedzialność za te sprawy.

Prezydent wraz z Marszałkiem Województwa Małopolskiego poinformowali Ministra Aktywów Państwowych (28 września 2021 r.) i Prezesa Rady Ministrów (29 września 2021 r.) o negocjacjach umowy HCRC, wskazując, że podpisanie umowy przez Gospodarzy (Miasto i Województwo Małopolskie) będzie uwarunkowane gwarancjami rządowymi, które miały być załącznikiem do umowy HCRC. Zwrócono się wówczas o pilną reakcję w sprawie jak najszybszego przyjęcia rozporządzenia ws. inwestycji, które byłyby dofinansowane z budżetu państwa. W piśmie do Ministra Aktywów Państwowych zostały również przedstawione problemy proceduralne związane z proponowanymi rozwiązaniami finansowania inwestycji. Podkreślono w nim także upływający czas na przygotowanie Igrzysk w sytuacji, w której w dalszym ciągu nie przyjęto podstawowych rozwiązań legislacyjnych.

30 marca 2022 r. podsekretarz stanu w MAP poinformował Prezydenta, że MAP podjęło wszelkie możliwe działania mające na celu wejście w życie ustawy o wsparciu przygotowania Igrzysk oraz rozporządzenia ws. wykazu przedsięwzięć. Wskazał, że przygotowano projekt zmiany ustawy o wsparciu przygotowania Igrzysk zwiększający limit wydatków ze 160 mln zł do 960 mln zł, a także ogłoszono ministerialne programy wsparcia dla inwestycji sportowych (25 lutego 2022 r.) i infrastrukturalnych (17 marca 2022 r.). Podsekretarz stanu w MAP podkreślił, że strona rządowa wywiązała się z wszystkich ustaleń i wdrożyła w życie niezbędne rozwiązania legislacyjne i finansowe, tak więc uwzględniając krótki czas do rozpoczęcia Igrzysk, niezbędnym staje się jak najszybsze podpisanie umowy HCRC, tj. najważniejszego dokumentu umożliwiającego formalno-prawną organizację Igrzysk w Polsce.

(akta kontroli str.19, 281-295, 312-318, 344-347, 636-638, 642-643, 646-664)

Prezydent wskazał, że konsultacje (rozmowy) z MAP były prowadzone regularnie zarówno podczas spotkań stacjonarnych, jak i on-line. Dotyczyły kosztów planowanego wydarzenia oraz zagrożeń związanych z pandemią oraz wybuchem konfliktu rosyjsko-ukraińskiego. Obliczenia wstępnych kosztów organizacyjnych Igrzysk przygotował Zespół powołany przez Marszałka i zostały one przedłożone Ministrowi Sportu i Turystyki i wiceministrowi MAP podczas spotkania w MAP 5 listopada 2021 r. Prezydent wskazał również, że grupa ekspertów dokonała inwentaryzacji obiektów na terenie Krakowa i Małopolski, tworząc symulację kosztów organizacyjnych samej imprezy. Kiedy wstępne koszty zostały przedstawione podczas rozmów z MAP, Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF zgłosił do nich poprawkę wynikającą zarówno z inflacji, jak i z ogromnych zmian na rynku finansowym (wzrost kosztów wszelkiego rodzaju prac budowlanych itp.). Pomimo tego nie można było wówczas zamknąć prognozowanej kwoty, gdyż ciągle pojawiały się propozycje wpisania do kalendarza imprezy kolejnych dyscyplin. Pełnomocnik wnioskował, aby podmioty zgłaszające, po wstępnym zamknięciu kalendarza, kolejne

dyscypliny na Igrzyska, same finansowały w dużej mierze koszty udziału w Igrzyskach. Prezydent wskazał, że przez cały czas Miasto pozyskiwało informacje o doświadczeniach organizacyjnych, gdyż tego typu impreza była organizowana w Polsce po raz pierwszy. W tym zakresie korzystano z pośrednictwa PKOl.

(akta kontroli str. 643-645, 665-698)

Przedstawiciele Miasta nie uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu zadaniowego do spraw koordynacji działań przygotowawczych do organizacji Igrzysk MAP¹⁴, powołanego przez Ministra Aktywów Państwowych jako Pełnomocnika Rządu ds. koordynacji działań przygotowawczych do organizacji Igrzysk. Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF wskazał, że jedynie przekazywano Miastu ustalenia z tych posiedzeń. Wskazał, że w trybie roboczym kontaktował się z dyrektorem Biura Koordynacji Igrzysk w MAP.

(akta kontroli str. 296-300, 1154, 1158)

16 lipca 2021 r. Miasto otrzymało projekt ustawy o wsparciu przygotowania Igrzysk z prośbą o przygotowanie do niego uwag. 23 lipca 2021 r. Zastępca Prezydenta przekazał do MAP uwagi Miasta wraz z wykazem przedsięwzięć drogowych i sportowych rekomendowanych przez Miasto, a 6 sierpnia 2021 r. Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF (na prośbę dyrektora Biura Koordynacji Igrzysk w MAP) przekazał uwagi dotyczące czterech przepisów, które miały zostać wyłączone z projektu ustawy.

(akta kontroli str. 302-311, 378-387, 644, 699-714)

W sprawie współpracy z MAP dotyczącej opiniowania projektów ustawy o wsparciu przygotowania Igrzysk i rozporządzenia ws. wykazu przedsięwzięć, Prezydent podał, że rozmowy w tej sprawie MAP prowadziło głównie z UMWM. Miasto kontaktowało się z UMWM przede wszystkim w sprawie przepisów odnoszących się do kwestii finansowych, na których Miastu zależało. Uwagi nanoszono wspólnie z dyrektorem Departamentu Sportu i Igrzysk Europejskich UMWM, po czym do MAP wysyłał je UMWM.

(akta kontroli str. 644-645, 665-698)

Informację o przyjęciu 29 października 2021 r. przez Radę Ministrów projektu ustawy o wsparciu przygotowania Igrzysk i skierowaniu go do prac parlamentarnych Miasto otrzymało od MAP 2 listopada 2021 r. Projekt rozporządzenia ws. wykazu przedsięwzięć miał być przekazany po dokonaniu stosownych uzgodnień.

Projekt rozporządzenia (wersja z 22 grudnia 2021 r.) Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF otrzymał elektronicznie 4 stycznia 2022 r. od Prezesa Spółki.

(akta kontroli str. 644, 715-722)

1.5. Początkową listę priorytetowych inwestycji infrastrukturalnych i sportowych Miasta Prezydent zgłosił do MAP 2 listopada 2020 r., wskazując, że był to program inwestycji wypracowany w wyniku negocjacji. Prezydent wskazał, że Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF prowadził rozmowy na ten temat z prezesem PKOl, z wiceprezesem PKOl oraz z ówczesną Minister Sportu. Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF nie dokumentował w formie pisemnej przebiegu tych rozmów. W sprawie niedokumentowania ustaleń wynikających z tych spotkań Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF wskazał: *Składałem relacje z tych spotkań bezpośrednio Panu Prezydentowi. Tak się umówiliśmy.* Podał także, że ustalenia z tych spotkań traktował jako obietnice. *Kraków był potrzebny w tym projekcie jako marka. W naszej ocenie Igrzyska były szansą dla Krakowa na uzyskanie dofinansowania inwestycji z budżetu państwa. Dla nas były istotne gwarancje rządowe oraz podpisanie umowy HCRC, a nie obietnice składane na tych spotkaniach.*

¹⁴ Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów nr 124/2020 z 4 września 2020 r. w sprawie koordynacji działań przygotowawczych do organizacji III Igrzysk Europejskich – Kraków, Małopolska 2023 Minister Aktywów Państwowych jako powołany Pełnomocnik mógł zapraszać z głosem doradczym przedstawicieli organów jednostek samorządu terytorialnego do udziału w powołanym Zespole. Zespół zadaniowy do spraw koordynacji działań przygotowawczych do organizacji Igrzysk został powołany zarządzeniem Ministra Aktywów Państwowych z 2 czerwca 2021 r. (<https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/dokumenty>).

(akta kontroli str. 281-282, 776, 1156)

Miasto zgłosiło cztery zadania infrastrukturalne na łączną kwotę 1298 mln zł, tj.: rozbudowę ul. Okulickiego (planowany koszt 132 mln zł), zakup 60 tramwajów typu *Lajkonik 2* (502 mln zł), budowę trasy Balickiej łączącej centrum Miasta z lotniskiem (650 mln zł) oraz budowę ul. Buszka – węzeł komunikacyjny z dojazdem do Wioski Igrzysk (14 mln zł), a także siedem inwestycji sportowych na łączną kwotę 372,1 mln zł, tj.: modernizację stadionu miejskiego im. H. Reymana na otwarcie i zakończenie Igrzysk (55 mln zł), budowę Centrum Sportu i Rekreacji ul. Monte Cassino – basenu olimpijskiego (120,9 mln zł), budowę małej hali widowiskowo-sportowej na 4-5 tys. widzów (60 mln zł), tory kajakowe OSiR „Kolna” (57 mln zł), strzelnicę OSiR „Kolna” (30 mln zł), przebudowę obiektów WKS Wawel (19,2 mln zł) oraz modernizację obiektów AWF – poza kompetencjami Miasta, do właściwości ministerstwa nauki i szkolnictwa wyższego (30 mln zł).

(akta kontroli str. 281-282)

22 września 2020 r. Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF przesłał radcy Ministra Sportu informacje o sześciu inwestycjach sportowych niezbędnych dla przeprowadzenia zawodów w ramach Igrzysk, tj. stadion miejski im. Reymana, tory kajakowe w OSiR „Kolna” (na potrzeby kajakarstwa klasycznego i slalomowego), basen olimpijski 50 m, strzelnica, modernizacja stadionu Wawelu (*rugby 7*), hala gier zespołowych na AWF (na potrzeby szermierki i pięcioboju nowoczesnego). Pierwsza lista 27 dyscyplin sportowych i proponowanych miejsc rozgrywek, podpisana wspólnie przez Prezydenta i Marszałka Województwa Małopolskiego, była przesłana do funkcjonującego wówczas Ministerstwa Sportu 22 stycznia 2020 r.

(akta kontroli str. 265-280)

W sprawie wytypowania zadań i oszacowania kwot zgłoszonych do MAP Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF wskazał, że od czasu powierzenia mu przez Prezydenta funkcji Pełnomocnika ds. Igrzysk (końcówka kwietnia 2019 r.) wraz z II zastępcą Prezydenta ustalali listę inwestycji niesportowych, o których dofinansowanie Miasto mogło się starać. Wyjaśnił, że było to ważne dla uzasadnienia organizacji w Krakowie Igrzysk, po doświadczeniach igrzysk zimowych. *Lista tych inwestycji była długa. Jeśli chodzi o kwoty, to wartość inwestycji była ustalana z II Z-cą Prezydenta i z Dyrektorem ZIS odnośnie zadań sportowych. Na podstawie prac dyrektorów jednostek podległych mogli oszacować wartości inwestycji. Warunek przystąpienia Krakowa do Igrzysk był brany pod uwagę przy możliwości uzyskania dofinansowania niektórych inwestycji ze środków europejskich.*

(akta kontroli str. 1156)

Z początkiem sierpnia 2021 r. MAP zwrócił się do gospodarzy Igrzysk o uzupełnienie danych o powierzchnię planowanego przedsięwzięcia, bowiem Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska wskazała, że braki powierzchni nie pozwalały na określenie, czy wymagają one decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Dyrektor wydziału strategii, planowania i monitorowania inwestycji UMK podał powierzchnię zadania drogowego (Węzeł Opatkowicki), natomiast ZIS do pięciu zgłoszonych obiektów sportowych, tj. budowa toru kajakarstwa klasycznego i modernizacja toru do kajakarstwa górskiego, budowa strzelnicy, budowa hali widowiskowo-sportowej, modernizacja stadionu H. Reymana, udzielił odpowiedzi, że *nie można podać powierzchni ze względu na brak dokumentacji projektowej*. Dyrektor ZIS wyjaśnił, że nie można było podać takich danych, ponieważ ZIS nie dysponował dokumentacją techniczną planowanych przedsięwzięć. Koszty realizacji zadań oszacowano na podstawie doświadczenia ZIS, jako specjalistycznej jednostki zajmującej się przygotowaniem i realizacją inwestycji sportowych.

(akta kontroli str. 349, 353-376)

30 listopada 2021 r. II zastępca Prezydenta przesłał do dyrektora Biura Ministra w MI listę 16 zadań infrastrukturalnych, które docelowo znalazły się w rozporządzeniu ws. *wykazu przedsięwzięć*. 3 grudnia 2021 r. przesłał do podsekretarza stanu w MAP (do wiadomości dyrektora Biura Koordynacji Igrzysk w MAP i dyrektora Biura Ministra w MI)

wykaz 16 inwestycji infrastrukturalnych z planowanym dofinansowaniem z budżetu państwa w 2022 r. w wysokości 244 600 tys. zł, a w 2023 r. w kwocie 105 400 tys. zł.
(akta kontroli str. 777, 782-792)

W sprawie uzgadniania inwestycji sportowych z Ministerstwem Sportu i Turystyki (MSiT) i przekazania ich wykazu do ujęcia w rozporządzeniu *ws. wykazu przedsięwzięć*, Prezydent podał, że były prowadzone rozmowy z ówczesnymi ministrami sportu i sekretarzem stanu w MSiT.

W sprawie zgłaszania i uzgadniania inwestycji infrastrukturalnych Prezydent wskazał, że Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF, II zastępca Prezydenta i radca prawna UMK uczestniczyli w rozmowach z Ministrem Infrastruktury. Odbłyło się również kilka spotkań prowadzonych przez zastępcę Prezydenta, w których uczestniczył reprezentujący MI dyrektor Biura Ministra. W rozmowach z przedstawicielami MAP uczestniczyli zastępcy Prezydenta. Rozmowy w sprawie ustalenia wykazu inwestycji infrastrukturalnych prowadzone były głównie w IV kwartale 2021 r.

W sprawie kryteriów wyboru i zgłoszenia inwestycji sportowych i infrastrukturalnych do dofinansowania z budżetu państwa i ujęcia w rozporządzeniu *ws. wykazu przedsięwzięć* Prezydent wskazał, że wykaz inwestycji został opracowany przez Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF oraz dwóch zastępców Prezydenta z udziałem jednostek realizujących, tj. Zarządu Infrastruktury Sportowej (ZIS), Zarządu Dróg Miasta Krakowa (ZDMK), Zarządu Inwestycji Miejskich (ZIM), a także Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. (w zakresie zakupu tramwajów). Podstawowym kryterium była ich funkcjonalność w zakresie prawidłowego przeprowadzenia Igrzysk (dobór dyscyplin prowadzono w odniesieniu do istniejących obiektów sportowych, wymagających remontu). Prezydent wskazał, że inwestycje pozasportowe miały na celu poprawienie jakości życia w mieście zarówno na czas Igrzysk, jak i po ich zakończeniu. Jednym z istotnych determinantów wyboru inwestycji infrastrukturalnych był termin zakończenia zadania i stopień zaawansowania ich realizacji (prace projektowe, procedury przetargowe i roboty budowlane), tak aby możliwe było ich zakończenie do 31 maja 2023 r. Uzasadnienia realizacji poszczególnych inwestycji zawarto w programach inwestycji (kartach programu) dla każdego zadania inwestycyjnego przygotowanych przez Miasto. Jako główne cele realizacji inwestycji wskazano:

- poprawę przepustowości i stanu technicznego ulic na obszarze Miasta (dróg dojazdowych (tranzytowych) do Krakowa z gmin ościennych, dróg objazdowych będących alternatywą dla głównych tranzytów, połączeń komunikacyjnych z autostradą, drogami ekspresowymi, lotniskiem, obiektami sportowymi),
- poprawę komfortu podróżowania transportem indywidualnym i zbiorowym (dla mieszkańców, kibiców i zawodników),
- zmniejszenie kongestii, skrócenie czasu podróży,
- usprawnienie komunikacji zbiorowej,
- zwiększenie bezpieczeństwa uczestników ruchu i poprawa płynności ruchu (pojazdy, rowerzyści, piesi),
- zwiększenie bezpieczeństwa uczestników Igrzysk zarówno zawodników, jak i kibiców oraz mieszkańców Miasta wymagających hospitalizacji.

Prezydent podał, że terminy realizacji były szacowane w szczególności na podstawie stopnia zaawansowania prac, planowanych terminów realizacji ujętych w założeniach specyfikacji warunków zamówienia, oszacowania terminu realizacji na podstawie kontraktów o zbliżonym zakresie prac. Zgłoszone inwestycje infrastrukturalne realizowane przez ZIM były, poza jedną¹⁵, w trakcie realizacji (zawarto umowy z wykonawcami). Na podstawie terminów zakończenia realizacji, określonych w umowach z wykonawcami, przypadających przed datą rozpoczęcia Igrzysk, wskazano zgłoszone inwestycje jako możliwe do zrealizowania.

¹⁵ Inwestycja pn. *Rozbudowa prawoskrętu z ul. Wielickiej w ul. Kostaneckiego stanowiąca część przedsięwzięcia Budowy układu komunikacyjnego dla obsługi Szpitala Uniwersyteckiego w Prokocimiu.*

Prezydent wskazał również, że nie sporządzano dodatkowych, pisemnych analiz z procesu wyboru inwestycji.

(akta kontroli str. 774, 776-779)

W porównaniu do zgłoszonych 2 listopada 2020 r. sześciu inwestycji sportowych do realizacji przez Miasto zrezygnowano z budowy trzech nowych obiektów, tj. basenu olimpijskiego, strzelnicy i hali widowiskowo-sportowej na 4-5 tys. widzów, a postanowiono o zgłoszeniu budowy boiska do koszykówki 3x3. Liczbę zgłoszonych inwestycji infrastrukturalnych zwiększono z czterech do 16 zadań. Prezydent wyjaśnił, że, głównym uzasadnieniem zmian zgłoszonych zadań był termin ich realizacji. Budowa basenu olimpijskiego w tak krótkim czasie okazała się niemożliwa, co związane było przede wszystkim z procedurami administracyjnymi. W sprawie budowy strzelnicy odmienne zdanie m.in. władz centralnych Polskiego Związku Strzeleckiego co do lokalizacji tego obiektu w Krakowie spowodowało, że również zabrakło czasu na wykonanie tej inwestycji.

Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF wyjaśnił dodatkowo, że budowa strzelnicy na terenie OSiR „Kolna” była zgłaszana od początku przygotowań do Igrzysk, jednak po aktualizacji dyscyplin we wrześniu 2021 r., w którym nie było już strzelectwa, zrezygnowano z tego zadania. W ocenie Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF to była potrzebna inwestycja, gdyż strzelnica mogłaby być wykorzystywana przez funkcjonujące w Krakowie kluby sportowe i Bractwo Kurkowe. Wskazał przy tym, że *w Polsce są dwa ośrodki związane ze strzelectwem, gdzie można przeprowadzić międzynarodowe zawody – Wrocław i Bydgoszcz. Należy mieć na uwadze, że strzelnice utrzymują się nie tyle z zawodów, co przede wszystkim z organizacji zgrupowań. Powstanie kolejnej strzelnicy o randze międzynarodowej mogłoby być zagrożeniem dla tych ośrodków. Władze Polskiego Związku Strzeleckiego znajdowały różne powody, żeby ta strzelnica nie została wybudowana w Krakowie (m.in. wskazując lokalizację na Pasterniku [teren wojskowy, na którym Miasto nie mogłoby realizować inwestycji]). W wyniku dokonanych później uzgodnień EOC z Europejską Federacją Strzelectwa zawody w strzelectwie miały być jednak przeprowadzone na Igrzyskach i wówczas zdecydowano się na współpracę z Wrocławiem.*

W sprawie rezygnacji z budowy hali widowiskowo-sportowej na 4-5 tys. widzów Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF wskazał, że zgłoszono to zadanie z myślą o przeprowadzeniu rozgrywek tenisa stołowego (ostatecznie rozegrany na istniejącej hali Hutnik Arena). Planowana hala miała powstać na terenie TS Wisła, gdyż już wcześniej były koncepcje budowy hali w tym miejscu. Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF podał także, że *w Krakowie nie ma takiego obiektu, gdzie można byłoby rozwijać sporty halowe, a to się przekłada na brak zainteresowania nimi. Koszt wynajmu Tauron Areny to 100 tys. dziennie. Uzasadnieniem dla powstania takiego obiektu była chęć przywrócenia tradycji sportów halowych w Krakowie. Inwestycję tę mógł realizować ZIS, jak inne inwestycje sportowe. Kwotę szacunkową tej inwestycji do MAP podał ZIS. Wynikała ona z dokumentów wytworzonych w ZIS. Na 16 sierpnia 2021 r. planowana Hala była ujęta w wykazie MAP oraz w projekcie rozporządzenia ws. wykazu przedsięwzięć według stanu na 25 października 2021 r., jednak w projekcie z grudnia 2021 r. już nie była ujęta. Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF wyjaśnił, że Miasto samo nie zrezygnowało i było gotowe podjąć ryzyko, żeby spróbować zdążyć z tą inwestycją. Byłoby to wartością dodaną dla Krakowa po Igrzyskach. Strona rządowa nam udowadniała, że nie da się tego zrobić na czas Igrzysk.*

Spośród zgłoszonych początkowo zadań infrastrukturalnych, realizacja inwestycji dotyczących ul. Okulickiego, Trasy Balickiej i ul. Buszka, obarczona było dużym ryzykiem niewykonania ich przed Igrzyskami. Ostatnią listę inwestycji infrastrukturalnych przesłano do MAP 3 grudnia 2021 r.

(akta kontroli str. 1156-1158)

W załączniku do rozporządzenia ws. wykazu przedsięwzięć były ujęte cztery inwestycje sportowe dla Miasta, tj. Budowa toru do kajakarstwa klasycznego OSiR

„Kolna”, Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”, Budowa boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych oraz Remont Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana, a także 16 inwestycji infrastrukturalnych.
(akta kontroli str. 773-774, 778)

Miasto zawarło z Ministrem Sportu i Turystyki umowy na dofinansowanie trzech inwestycji sportowych ujętych w rozporządzeniu ws. *wykazu przedsięwzięć*.

Nie zawarto umowy na dofinansowanie zadania *Budowa toru do kajakarstwa klasycznego OSiR „Kolana”*. 5 maja 2022 r. ZIS (realizujący inwestycje sportowe) został powiadomiony, że zawody w kajakarstwie klasycznym zostaną przeprowadzone na zalewie Kryspinów. Spółka poinformowała, że decyzja ostateczna w sprawie lokalizacji tych zawodów została podjęta po konsultacjach z Europejskim Związkiem Kajakowym (ang. *European Canoe Association, ECE*). Miasto nie informowało MAP lub Ministra Sportu i Turystyki o tej decyzji. O dokonanej w rozporządzeniu ws. *wykazu przedsięwzięć* zmianie lokalizacji zadania dotyczącego budowy toru do kajakarstwa klasycznego (z OSiR „Kolna” na Kryspinów) Miasto nie zostało poinformowane na etapie jej wprowadzania.

Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF wskazał, że budowa toru do kajakarstwa klasycznego na terenie OSiR „Kolna” była zgłaszana od początku przygotowań do Igrzysk. Rozmowy z ECE prowadził ówczesny prezes Spółki. Tor mógł powstać w dwóch miejscach (Kolna lub Bagry). Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF był przeciwny budowaniu toru na Bagrach, gdyż trzeba by było rozkopywać kąpielisko. Kiedy zostały wycofane wyścigi na dystansie 1000 m okazało się, że pozostałe konkurencje można zorganizować na mniejszym akwenie i ostatecznie zdecydowano, że zostaną one przeprowadzone na zbiorniku w Kryspinowie (na dystansach 500 m i 200 m). Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF wskazał również, że realizacja tej inwestycji na terenie OSiR „Kolna” z powodów *własnościowych i przeciągających się prac przygotowawczych okazała się niemożliwa do realizacji. Sprawy się przeciągały również z tego powodu, że Polski Związek Kajakowy chciał przenieść zawody do Poznania. To było nie do zaakceptowania, bo byłoby to przerzucenie Igrzysk do kolejnego miasta poza Małopolską*. Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF dodał, że wiąźali nadzieję, że gdyby udało się zbudować tor kajakowy oraz strzelnicę byłoby szanse na utworzenie w OSiR „Kolna” oddziału Centralnego Ośrodka Sportu.

(akta kontroli str. 773-774, 776, 780-781, 1156-1158)

Prezydent wskazał, że zgłaszając inwestycje sportowe do realizacji na potrzeby Igrzysk brano pod uwagę możliwość i koszty wykorzystania objętych nimi obiektów sportowych po Igrzyskach (nie przedstawił jednak żadnych analiz w tej sprawie). Podał, że w 2024 r. Miasto będzie organizatorem międzynarodowych imprez takich jak: Mistrzostwa Świata w szachach, *Challenger w rugby 7*, Puchar Świata w *teqball*, oraz że prowadzono rozmowy w sprawie *European Tour* w koszykówce 3x3 i kandydowano do organizacji Mistrzostw Świata w *Amp futbolu*.

(akta kontroli str. 774, 779)

1.6.1. Pierwszą, wypracowaną wspólnie z Województwem Małopolskim, listę dyscyplin sportowych Miasto przesłało do PKOl 25 listopada 2019 r. Rekomendowano w niej łącznie przeprowadzenie 27 dyscyplin na Igrzyskach. W kolejnym wspólnym piśmie z 22 stycznia 2020 r. Gospodarze wysłali do Ministerstwa Sportu listę 27 dyscyplin, przy czym nie było na niej koszykówki halowej, a pojawiły się biegi górskie. Sekretarz Generalny EOC w piśmie z 31 lipca 2020 r. skierowanym do strony polskiej, w tym do Prezydenta, wskazał, że dyrektor sportowy EOC wypracowuje model dopasowania dyscyplin do dostępnych obiektów, aby zapewnić równomierny podział imprezy pomiędzy Kraków i Małopolskę i stworzyć zarys programu sportowego. EOC podkreślił, że Igrzyska powinny zostać zorganizowane bez znaczących wydatków na projekty infrastrukturalne, wyjątek stanowią mogą te przedsięwzięcia, które władze rządowe, wojewódzkie czy miejskie zechcą zrealizować, aby usprawnić funkcjonowanie lokalnej społeczności. Na spotkaniu w siedzibie EOC w Rzymie (11-13 września 2020 r.), w którym uczestniczył Prezydent, a także Marszałek

Województwa Małopolskiego, przedstawiciele MAP, Ministerstwa Sportu i PKOl, zatwierdzono wspólną listę dyscyplin sportowych. EOC miał w kolejnych tygodniach podjąć rozmowy z federacjami sportowymi w celu ustalenia szczegółów ich udziału, natomiast Ministerstwo Sportu z polskimi związkami sportowymi. Podczas spotkania podkreślono konieczność rozpoczęcia prac nad umową HCRC oraz zawiązania komitetu organizacyjnego Igrzysk. Prace te należało sfinalizować do końca 2020 r.

(akta kontroli str. 237, 540-547)

29 września 2021 r. Prezydent wraz z Marszałkiem Województwa Małopolskiego wysłali do EOC kolejną, nazwaną *ostateczną* listę dyscyplin, które Gospodarze byli w stanie realnie przygotować i przeprowadzić (po dziewięć Miasto i Województwo Małopolskie oraz cztery dyscypliny pokazowe: *teqball*, *kickboxing*, biegi górskie, MMA). W Krakowie planowano przeprowadzić zawody w: koszykówce 3x3, kajakarstwie (sprint, slalom), pięcioboju nowoczesnym, *rugby 7*, tenisie stołowym, piłce siatkowej plażowej, szermierce, gimnastyce (sportowej, artystycznej, skoki na batucie) oraz judo. W porównaniu do listy ustalonej w Rzymie zrezygnowano m.in. ze strzelectwa, zapasów i piłki siatkowej (deklarowanej przez Miasto).

W piśmie z 28 grudnia 2021 r., informującym EOC o wejściu w życie ustawy *o wsparciu przygotowania Igrzysk*, o zarejestrowaniu Spółki, która przejmie rolę Komitetu Organizacyjnego, oraz o upoważnieniu jej prezesa do działań i uzgodnień dotyczących wszystkich tematów organizacyjnych i operacyjnych związanych z Igrzyskami, Marszałek Województwa Małopolskiego wskazał, że *w związku z wątpliwościami związanymi z programem sportowym ponownie przedstawia listę dyscyplin, zaakceptowaną przez Województwo i Miasto, która zostanie ujęta w HCRC*. Lista obejmowała łącznie 24 dyscypliny. Pojawiła się na niej lekkoatletyka oraz wrócono do łucznictwa (przyjętego w Rzymie).

(akta kontroli str. 243-252, 255-258)

Finalnie, po negocjacjach Komitetu Organizacyjnego z EOC i PKOl, w umowie HCRC zawartej 17 maja 2022 r. znalazło się łącznie 26 dyscyplin:

- 18 sportów i dyscyplin olimpijskich, w tym powrócono do dyscyplin przyjętych w Rzymie, tj.: pływanie synchroniczne w ramach sportów wodnych, taniec sportowy – *breaking*, strzelectwo, *triathlon*; pojawiła się nowa dyscyplina *taekwondo*; w ramach sportów wodnych dodano nowe dyscypliny: pływanie na wodach otwartych, mistrzostwa dla zawodników w wieku poniżej 23 lat, i nurkowanie; nie ujęto natomiast m.in. gimnastyki i siatkówki plażowej;
- 8 dyscyplin nieolimpijskich – pojawiła się nowa dyscyplina *padel*.

W aneksie do umowy HCRC, podpisanym 19 czerwca 2023 r., tj. tuż przed rozpoczęciem Igrzysk, nastąpiła zmiana w programie sportowym, polegająca na pozostawieniu w sportach wodnych pływania artystycznego (synchronicznego) i dodaniu skoków do wody, a w sportach nieolimpijskich dodaniu *muaythai*. Zawody w tych dyscyplinach przeprowadzono w Oświęcimiu, w Rzeszowie i w Myślenicach.

Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF wyjaśnił, że zmiana w programie sportowym nie była inicjatywą ani Miasta, ani Spółki. Wynikało to z rozmów pomiędzy MSiT a EOC – sporty wodne wskazał EOC, a *muaythai* płacił sam za siebie, więc oni jako organizatorzy przestali protestować przeciwko kolejnej dyscyplinie.

(akta kontroli str. 1160, 1354-1584)

1.6.2. Prace nad projektem umowy HCRC trwały blisko dwa lata. PKOl, 17 marca 2021 r., poinformował Prezydenta, iż zobowiązał się do podpisania umowy HCRC do końca kwietnia 2021 r., w związku z powyższym prosił o wskazanie osób, które będą procedować umowę wspólnie z pozostałymi stronami. Prezydent wyznaczył Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF oraz radcę prawną UMK.

Prezydent wyjaśnił, że inicjatywę w zakresie umowy HCRC miał właściciel projektu (EOC), natomiast przedstawiciele Miasta pilnowali zapisów dotyczących dyscyplin sportowych, o odpowiedzialności finansowej, w szczególności, aby Miasto nie finansowało ze swoich środków dyscyplin, które miały być rozgrywane poza obszarem

Miasta i Województwa. Wnioskowano też o to, aby nie dopuszczono do udziału krajów nieprzestrzegających zasad etycznych w sporcie. Prezydent podał, że negocjacje z EOC odbywały się z udziałem tłumaczy i prawników, bezpośrednio w Rzymie, w Warszawie i w Krakowie, za pośrednictwem łączы telekomunikacyjnych oraz w drodze korespondencyjnej. Prace przygotowawcze prowadzono z przedstawicielami MAP, PKOl, MSiT i Marszałka. Współpraca polegała głównie na analizowaniu treści umowy i dbałości o sprawy każdego z zainteresowanych. Prezydent podał, że uczestniczył w pojedynczych spotkaniach, na których zamykane były konkretne sprawy dotyczące Miasta. Gdy powstała Spółka, częściej kontaktowano się bezpośrednio z nią, co wynikało z faktu uznania przez EOC, że tylko Spółka jako Komitet Organizacyjny jest stroną mediacji i to z nią EOC będzie prowadził wszelkie negocjacje.

Prezydent podał też, że w ramach negocjacji umowy HCRC jego dwaj pełnomocnicy przeprowadzili rozmowy sondujące dotyczące usług IT z dwoma największymi podmiotami na tym rynku (...). Obie te firmy uznały jednak, że stworzenie programu na potrzeby Igrzysk w tak krótkim czasie obarczone było ogromnym ryzykiem i nie podjęły się wyzwania. Prezydent dalej wyjaśnił, że z uwagi na to, że Polska nigdy nie organizowała takiego dużego przedsięwzięcia sportowego, po rozmowach z przedstawicielami rządu, uznano, że usługom IT sprostą firmą specjalizującą się w tego typu wydarzeniach wskazana przez EOC.

Na okoliczność zgłoszenia przez Miasto uwag do umowy HCRC Prezydent nie przedłożył żadnej dokumentacji. Wskazał, że potwierdzeniem tych działań były zapisy końcowej umowy HCRC (np. że lekkoatletyka czy strzelectwo mogły się odbyć tylko przy dodatkowych źródłach finansowania). Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF i wyznaczona radca prawna UMK omawiali pojawiające się na bieżąco problemy związane z przygotowaniem do Igrzysk. Przebieg tych spotkań nie był protokolowany. (akta kontroli str. 7, 21-22, 48, 50, 53-54, 60, 63, 68, 239)

Prezydent w uzupełnieniu wyjaśnił, że przedstawiciele UMK, Marszałka Województwa Małopolskiego oraz grupa ekspertów początkowo analizowali umowę z Mińska (II Igrzyska Europejskie). W 2020 r. zapoznano się w PKOl z przetłumaczoną wersją wstępnego projektu umowy odnośnie do organizacji tej imprezy. 30 marca 2021 r. EOC przesłał projekt umowy dedykowany organizacji trzeciej edycji Igrzysk. Prezydent wskazał na dwa spotkania, których przedmiotem była analiza poszczególnych zapisów umowy, tj. 25-27 maja 2021 r. w Krakowie z udziałem przedstawicieli EOC i PKOl (rozmowy dotyczyły głównie dyscyplin i procesu podpisywania umów przez EOC z europejskimi federacjami na udział w Igrzyskach) oraz 7-8 września 2021 r. w siedzibie PKOl (omawiane były m.in. sprawy IT, ewentualnej formuły zawodów lekkoatletycznych oraz zawodów strzeleckich). Rozważano celowość takich dyscyplin jak łucznictwo, pływani artystyczne, *triathlon*, biegi górskie, *padel* czy gimnastyka. W większości przypadków PKOl nie rekomendował usunięcia z programu Igrzysk tych dyscyplin, argumentując, że te zawody mają być jednocześnie kwalifikacjami olimpijskimi. Liczba dyscyplin, które proponowano do programu Igrzysk, wzbudzała niepokój Miasta w związku z brakiem decyzji finansowych, stąd m.in. pismo z 20 września 2021 r. do Prezydenta EOC z prośbą o nierozszerzanie programu imprezy. 17 września 2021 r. w siedzibie UMK odbyło się spotkanie z udziałem m.in. przedstawicieli firmy informatycznej i dyrektora Wydziału Informatyki UMK. Wszystkie uwagi do kolejnych wersji projektu umowy HCRC były przekazywane podczas roboczych spotkań (przebieg tych spotkań nie był protokolowany). Nadzór prawny nad kształtem umowy HCRC miał mecenas najpierw zatrudniony przez UMWM, a potem przez Spółkę.

(akta kontroli str. 60, 63-64)

W toku kontroli NIK przedłożono łącznie dziewięć wersji projektów umowy HCRC, w tym pierwszą z 14 września 2020 r. oraz dwie ostatnie z 19 kwietnia i 13 maja 2022 r.

(akta kontroli str. 1303-1578, 2728_płyta CD pliki 313-346)

Radca prawna, prowadząca obsługę prawną Igrzysk w UMK, wyjaśniła, że propozycje zmian do umowy HCRC nie były nanoszone oddzielnie przez poszczególnych członków powołanego w UMK Zespołu ds. Igrzysk. Wszelkie uwagi i sugestie były zgłaszane zbiorczo na spotkaniach w UMK, a następnie nanoszone w sporządzonej w tym celu tabeli. Następnie uwagi były omawiane na spotkaniach. Radca prawna wskazała, że uczestniczyła w trzech spotkaniach online dotyczących umowy HCRC z udziałem PKOl i UMWM, tj. 14 i 22 kwietnia 2021 r. oraz 7 września 2021 r.

(akta kontroli str.1198, 1200)

W spotkaniu 11 maja 2022 r., tj. tydzień przed ostatecznym podpisaniem umowy HCRC, w Centrum Olimpijskim w Warszawie, na którym omawiana była jej ostatnia wersja z 19 kwietnia 2022 r., uczestniczyli osobiście Prezydent i Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF. Spotkanie odbyło się z udziałem z przedstawicielami EOC, PKOl, Marszałka Województwa Małopolskiego oraz strony rządowej. Prezydent wskazał, że uzgodnili treść umowy HCRC, którą przejął do tłumaczenia PKOl i wyznaczono datę jej podpisania na 17 maja 2022 r.

13 maja 2022 r. (piątek) po godz.18.00 wpłynął e-mail od przedstawicielki PKOl z prośbą o zapoznanie się z umową HCRC i potwierdzenie do poniedziałku do 10.00, że *wszystko się zgadza*. Umowa zawierała zmiany, które nie zostały podane w treści e-maila. Najistotniejsza zmiana dotyczyła podziału wpływów z praw medialnych, tj. zmieniono zapis pkt 27.9, zgodnie z którym pierwotnie prawa medialne miały być należne EOC i Komitetowi Organizacyjnemu w odpowiednich udziałach. Po zmianie wykluczono z udziału Komitet Organizacyjny, a jako udziałowców (po 50%) wskazano EOC i PKOl. Usunięto zapis, że EOC pokryje 50% kosztów organizacyjnych w strzelectwie. Zmieniono także ustalenia i zapisy dotyczące dwóch dyscyplin pokazowych, tj. *padel* i karate. Dodatkowo PKOl wycofał się z odpowiedzialności:

- za zapłatę wynagrodzenia za prawo do zorganizowania Igrzysk i po zmianie miała ją ponieść Spółka oraz Gospodarze (pkt 27.7.2 umowy HCRC);
- finansowej za ewentualne zgłoszone roszczenia z tytułu naruszeń, niewykonania umowy HCRC, wszelkich rzeczywistych bądź domniemyanych działań lub zaniechań wynikających nie tylko ze swoich działań (pkt 39.1 umowy HCRC).

Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF 15 i 16 maja 2022 r. (niedziela i poniedziałek) poinformował PKOl, że *nie ma zgody Miasta na dokonane zmiany, umowa jest jeszcze raz czytana z zasadą ograniczonego zaufania wobec powyższej sytuacji* i wskazane jest spotkanie w gronie Miasto, UMWM, PKOl przed umówionym podpisaniem umowy 17 maja 2022 r. w siedzibie PKOl.

(akta kontroli str. 64-65, 72, 74, 75, 79, 81-82, 84-87)

Na spotkaniu 17 maja 2022 r. Prezydent, Marszałek i Wicemarszałek Województwa Małopolskiego oraz prezes PKOl podpisali notatkę, że niezwłocznie po zawarciu umowy HCRC, PKOl podpisze ze Spółką, jako Komitetem Organizacyjnym, porozumienie, na mocy którego zobowiąże się do przekazania Spółce 50% swoich zysków z udziału z praw medialnych.

(akta kontroli str. 65, 73)

Wyjaśniając dlaczego wobec przesłanych 13 maja 2022 r. zmian do umowy HCRC, nie wystąpiono o przełożenie terminu podpisania umowy wyznaczonego na 17 maja 2022 r. do momentu wyjaśnienia wprowadzonych zmian i wypracowania wspólnych rozwiązań, Prezydent wskazał, że zastanawiano się nad tym do ostatniej chwili, ale na dzień podpisania umowy HCRC zaproszono już władze EOC, Prezesa Rady Ministrów, itd. Szukano wyjścia z tej sytuacji, aby w sprawach najważniejszych – dotyczących finansów – nie popełnić błędu, który naraziłby na straty finansowe. Stąd przygotowana została notatka z 17 maja 2022 r. Pozostałe zmiany nie miały dla Miasta następstw finansowych, gdyż z umowy jasno wynikało, że wszystkie imprezy odbywające się poza Krakowem i Małopolską nie mogą być finansowane z miejskiego budżetu. Natomiast imprezy pokazowe same miały się finansować. Prezydent wyjaśnił, że odmówił złożenia podpisu pod umową HCRC do chwili podpisania notatki.

W kwestii uzyskania od PKOl wyjaśnień dla wprowadzonych zmian tuż przed podpisaniem umowy HCRC, Prezydent wskazał, że Prezes PKOl twierdził, iż te pieniądze powinny służyć wsparciu przygotowań sportowców, którzy zakwalifikują się na Igrzyska, by poza sukcesem organizacyjnym osiągnąć również sukces sportowy. Prezydent zaznaczył jednak, że argumentacja częściowo mogła być przyjęta, jeżeli PKOl najpierw z własnych środków mógłby przekazać pieniądze na przygotowania, bowiem oczywistym było, że kwota z praw telewizyjnych mogła być przekazana przez EOC dopiero po końcowych rozliczeniach. Prezydent dodał, że co do odpowiedzialności PKOl, to oczywistym było, że odpowiedzialność finansowa organizacji, która nie posiadała pieniędzy na to przedsięwzięcie byłaby pozorna. Sprawa środków finansowych związana była bezpośrednio z Rządem.

W sprawie działań mających na celu sprawdzenie lub wyegzekwowanie od PKOl zawarcia porozumienia ze Spółką ws. przekazania jej części zysków, Prezydent wskazał, że w związku z tym, że sprawa dotyczyła środków finansowych wynikających z końcowych rozliczeń, korespondencję z PKOl w tym zakresie prowadzi Spółka.

(akta kontroli str. 109, 113)

W aneksie do umowy HCRC z 19 czerwca 2023 r., poza przedstawioną wcześniej zmianą w programie sportowym, zmniejszono wysokość opłaty licencyjnej dla EOC o 350 tys. euro w związku z brakiem możliwości uzyskania przez Spółkę przychodów z tytułu krajowych praw telewizyjnych (okazało się, że krajowe prawa telewizyjne należne Komitetowi Organizacyjnemu były mniejsze niż oczekiwano).

Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF – wyjaśniając dlaczego przy okazji aneksu do umowy HCRC nie wprowadzono do umowy zapisów wynikających z notatki z 17 maja 2022 r. w sprawie podziału zysków z praw medialnych między PKOl a Spółką – wskazał, że poza kwestiami zawartymi w aneksie nie rozpatrywano innych ustaleń.

(akta kontroli str. 1160, 1581-1584)

Prezydent wskazał, że w jego ocenie zakładane przez PKOl terminy podpisania umowy HCRC od początku były nierealne. W przypadku organizacji wcześniejszych Igrzysk Europejskich, chociażby w Mińsku, taka umowa była podpisana tuż przed ich rozpoczęciem. Prezydent podniósł, że trudności dla Miasta wynikały głównie z tego, że EOC jako właściciel imprezy próbował narzucić swoje warunki i wprowadzenie jakichkolwiek zmian było niezwykle trudne. Negocjacje zależne były również od tego, jaki będzie wynik rozmów z Rządem. Proces przygotowania specustawy i późniejszych poprawek również był długi. Główne problemy, które miały ogromny wpływ na pozostałe zapisy umowy dotyczyły listy dyscyplin – im więcej dyscyplin tym większe koszty, tym większe wymagania organizacyjne, zupełnie inne warunki transmisji telewizyjnych. Ogromnym problemem było również negocjowanie zakresu działań i warunków finansowych z firmą IT, wskazaną przez EOC. Odpowiedzialność za opłatę licencyjną wzięł na siebie Rząd i on również prowadził w tym zakresie rozmowy z EOC.

(akta kontroli str. 110, 113-114)

Umowa HCRC z 17 maja 2022 r. oraz aneks z 19 czerwca 2023 r. nie zostały wprowadzone do urzędowego rejestru umów GRUiZ, funkcjonującego na podstawie zarządzenia Prezydenta¹⁶ w sprawie prowadzenia *Generalnego Rejestru Umów i Zleceń*, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1579-1610)

1.7. W UMK działały zespoły powołane przez Prezydenta w zakresie realizacji zadań związanych z przygotowaniem Igrzysk, tj.:

– *Zespół ds. Igrzysk* powołany 14 kwietnia 2021 r. na wniosek Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF, który kierował pracami tegoż Zespołu,

¹⁶ Odpowiednio zarządzenia nr 3836/2021 z 30 grudnia 2021 r. i nr 559/2023 z 21 marca 2023 r.

- Zespół Koordynacyjny ds. przygotowania Miasta do współorganizacji Igrzysk powołany 16 lutego 2022 r.¹⁷, którym kierował zastępca Prezydenta,
- Zespół ds. Zapewnienia Bezpieczeństwa i Przebiegu Igrzysk powołany 30 grudnia 2022 r.¹⁸, którym kierował Sekretarz Miasta.

(akta kontroli str. 11)

W skład Zespołu ds. Igrzysk powołano, w ramach dodatkowych obowiązków, czterech pracowników, tj. radcę prawną, której powierzono obsługę prawną przygotowywanych umów i dokumentów, pracownicę Wydziału Turystyki UMK, której powierzono zabezpieczenie wizyt delegacji EOC i federacji sportowych w okresie przygotowań do Igrzysk (zakwaterowanie, wyżywienie, transport) oraz weryfikację obiektów i bazy hotelowej na potrzeby Igrzysk, pracownicę Wydziału Edukacji UMK do obsługi administracyjnej korespondencji i do współpracy z poszczególnymi pionami w UMK i w UMWM na potrzeby Igrzysk, oraz dyrektora Krakowskiego Szkolnego Ośrodka Sportowego (KSOS¹⁹), któremu powierzono pion sportowy, działania i współpracę ze związkami sportowymi i federacjami przy ustalaniu dyscyplin sportowych. Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF oraz członkowie Zespołu otrzymywali dodatki specjalne w wysokości od 1 tys. zł do 2,5 tys. zł miesięcznie. Członkowie tego zespołu realizowali zadania, jakie zostały im przydzielone, w szczególności sprawowano obsługę prawną i administracyjną spraw dotyczących Igrzysk, weryfikowano i wizytowano obiekty noclegowe i konferencyjne oraz opracowano koncepcje zakwaterowania uczestników Igrzysk, a także zajmowano się kwestiami koncepcyjno-organizacyjnymi przeprowadzenia zawodów w obiektach sportowych. Dyrektor KSOS uczestniczył w spotkaniach z przedstawicielami zagranicznych federacji sportowych (głównie on-line) oraz polskich związków sportowych podczas wizji lokalnych na proponowanych obiektach do rozegrania zawodów na poziomie mistrzowskim międzynarodowym. Kontaktował się także z dyrektorem sportowym EOC, który informował go o kolejnych sportach, które były wstępnie włączane do programu sportowego na podstawie zawieranych umów bilateralnych pomiędzy EOC a daną federacją. Dyrektor KSOS wskazał, że prace nad wyborem poszczególnych dyscyplin odbywały się pomiędzy EOC a PKOl. Swoje propozycje przedstawiali UMWM (np. skoki narciarskie na igielicie) oraz Miasto (np. *teqball*), ale wszystkie te sporty musiały uzyskać finalną akceptację EOC. Przykładem były chociażby sporty walki MMA (*Mixed Martial Arts*), które były zgłoszone przez Miasto, ale nie uzyskały akceptacji EOC i nie zostały przeprowadzone na Igrzyskach.

Osoby wchodzące w skład Zespołu ds. Igrzysk wchodziły również w skład wspólnego zespołu zadaniowego powołanego 24 września 2020 r. przez Prezydenta i Marszałka²⁰. Zadaniem tego zespołu było proponowanie i przygotowywanie wstępnych działań związanych z organizacją Igrzysk do czasu powołania Spółki, która finalnie miała przejąć sprawy organizacji. Członkowie Zespołu wyjaśnili, że zakres ich prac w obu Zespołach był podobny i dotyczył przygotowań do Igrzysk, oraz że nie pobierali dodatkowego wynagrodzenia z tytułu pracy w Zespole wspólnym.

(akta kontroli str. 46-47, 450-451, 1163-1302)

W skład Zespołu Koordynacyjnego ds. przygotowania Miasta do współorganizacji Igrzysk, kierowanego przez II zastępcę Prezydenta (Głównego Koordynatora

¹⁷ Zarządzenie nr 374/2022 Prezydenta z 16 lutego 2022 r. ws. powołania Zespołu Koordynacyjnego ds. przygotowania Miasta Krakowa do współorganizacji III Igrzysk, zm. zarządzeniem nr 551/2022 z 4 marca 2022 r., nr 948/2022 z 13 kwietnia 2022 r. uchylone przez zarządzenie nr 1435/2022 r. z 26 maja 2022 r. ws. powołania Zespołu Koordynacyjnego.

¹⁸ Zarządzenie nr 3928/2022 Prezydenta z 30 grudnia 2022 r. w sprawie powołania Zespołu ds. Zapewnienia Bezpieczeństwa i Przebiegu III Igrzysk Europejskich Kraków – Małopolska 2023, zm. zarządzeniem nr 1471/2023 z 29 maja 2023 r.

¹⁹ Krakowski Szkolny Ośrodek Sportowy im. Szarych Szeregów w Krakowie jest jednostką organizacyjną utworzoną przez Gminę Miejską Kraków w celu realizacji zadań z zakresu gimnastyki korekcyjnej, zajęć sportowo-rekreacyjnych, nauki pływania i organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży. Należy do sieci placówek wychowania pozaszkolnego.

²⁰ Aneks nr 1 z 24 września 2020 r. do Porozumienia ws. współpracy przy organizacji Igrzysk z 28 lutego 2020 r. W skład Zespołu z ramienia Miasta weszli pierwotnie Pełnomocnik Prezydenta i radca prawna. Poszerzenie składu Zespołu o kolejne osoby (w tym z Miasta i ze Spółki) zatwierdzono aneksem nr 2 z 17 listopada 2021 r.

Zespołu), weszli: I zastępca Prezydenta (zastępca Głównego Koordynatora Zespołu), kierownik Działu upowszechniania sportu ZIS (sekretarz Zespołu) oraz członkowie Zespołu: Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF (do 26 maja 2022 r.) i dyrektorzy wydziałów: Budżetu, Architektury, Komunikacji Społecznej, Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji UMK, dyrektor ZIS, zastępcy dyrektora ZDMK i ZIM; kierownik Działu Przygotowania i Realizacji Inwestycji ZIS. Zespół miał działać w trybie ciągłym, w ramach realizowanych przez zaangażowane osoby zadań na swoich stanowiskach pracy.

Do zadań Zespołu należało m.in. określenie zadań i czynności związanych z przygotowaniem Miasta do współorganizacji Igrzysk oraz opracowanie harmonogramu ich realizacji. II zastępca Prezydenta wyjaśnił, że zadania związane z przygotowaniem Miasta wynikały bezpośrednio z treści zarządzenia w sprawie powołania Zespołu. Od początku rozpoczęcia jego prac (pierwsze posiedzenie 4 kwietnia 2022 r.) znany był zakres projektów infrastruktury drogowej, gdyż były już podpisane umowy na ich dofinansowanie, a umowy na dofinansowanie inwestycji sportowych podpisano w czerwcu i w listopadzie 2022 r. Harmonogram prac Zespołu wynikał wprost z zapisów umów dotacyjnych i tzw. *Programów inwestycji*.

W sprawie zdiagnozowanych ryzyk na etapie przygotowań II zastępca Prezydenta wskazał, że na bieżąco na posiedzeniach Zespołu oraz w kontaktach roboczych monitorowano realizację zadań, jednostki przekazywały cykliczne raporty. Do czasu rozpoczęcia Igrzysk odbyło się dziewięć posiedzeń Zespołu (cztery w 2022 r. i pięć w 2023 r.), w trakcie których jednostki referowały stan zaawansowania inwestycji sportowych i infrastrukturalnych oraz wydatkowania środków. Z reguły wskazywano, że realizacja zadań nie była zagrożona, lub że podejmowano działania polegające na zmianie zakresu realizowanych zadań. Informacje o stanie przygotowań do Igrzysk były przekazywane Prezydentowi na cyklicznych (cotygodniowych) naradach najwyższego kierownictwa. Prezydent na bieżąco był informowany o efektach bezpośrednich spotkań z przedstawicielami organów centralnych, jak i UMWM oraz wszelkich kwestiach związanych z przygotowaniem Miasta. Na posiedzeniach Zespołu poruszano także tematy komunikacji z mieszkańcami i z turystami, komunikacji społecznej dotyczącej Igrzysk, współpracy ze Spółką, czy też bezpieczeństwa imprezy. Do udziału w pracach Zespołu nie zapraszano osób spoza stałego składu. Po przystąpieniu Miasta do Spółki w pracach Zespołu uczestniczyli jej przedstawiciele.

Jednym z zadań Zespołu Koordynującego było opracowanie cyklicznych informacji kierowanych do mieszkańców o stanie przygotowań Miasta do Igrzysk. II zastępca Prezydenta wskazał, że informacje kierowano za pośrednictwem stron internetowych i mediów społecznościowych (*krakow.pl*, *telewizjakrakow.pl*), dwutygodnika miejskiego *Krakow.pl*. Odnosiły się one głównie do realizowanych zadań infrastrukturalnych. Informacje te były także przedstawiane Radzie Miasta Krakowa np. na sesjach dotyczących zmiany budżetu i wydatków na Igrzyska, kierunków działania dla Prezydenta czy przystąpienia Miasta do Spółki.

(akta kontroli str. 595-602, 603-627, 2725_CD pliki 213-220)

W zakresie komunikacji medialnej i społecznej dyrektor Wydziału Komunikacji Społecznej (Wydział KS) na posiedzeniu 29 marca 2023 r. wskazała, że Miasto nie otrzymało od Spółki odpowiednich materiałów promocyjnych (jedynie ulotki dotyczące wolontariatu), dlatego planowane działania w zakresie promocji podczas miejskich imprez oraz targów były mocno ograniczone, oraz że zadeklarowano Spółce możliwość pełnego wykorzystania nośników miejskich. 8 maja 2023 r. dyrektor Wydziału KS poinformowała o publikowaniu bieżących materiałów na platformie miejskiej *Magiczny Kraków* oraz w mediach społecznościowych, zwracając uwagę na ograniczone możliwości pozyskania danych ze Spółki. Zastępca Prezydenta zwrócił się o wystąpienie do Spółki w sprawie podjęcia radykalnych działań komunikacyjnych, bo Miasto *musi być przygotowane do komunikowania zmian w przestrzeni publicznej oraz potencjalnych utrudnień mieszkańcom i turystom z wyprzedzeniem*. Dyrektor Wydziału Krakowskiego Centrum Kontakt (KCK) wskazał na gotowość prowadzenia

działań informacyjnych i obsługi mieszkańców oraz turystów podczas Igrzysk w ramach KCK, gdzie zostały przyjęte optymalne godziny pracy infolinii od 7.40 do 22.00.

(akta kontroli str. 2725_płyta CD pliki 218-219)

Dyrektor Wydziału KS wyjaśniła, że podczas posiedzeń Zespołu zwracała uwagę na brak materiałów informacyjnych skierowanych do mieszkańców dotyczących zawodów odbywających się w ramach Igrzysk, możliwości pozyskania na nie biletów lub wejściówek itd. Wydział deklarował wcześniej, że takie materiały mogłyby być rozprowadzane wśród mieszkańców podczas różnych wydarzeń organizowanych i współorganizowanych przez Miasto lub poprzez sieć miejskich stojaków na ulotki w instytucjach miejskich. Dyrektor Wydziału KS wskazała, że brak takich materiałów nie miał wpływu na organizację wydarzeń miejskich, ponieważ promocja Igrzysk nie była kluczowym elementem podczas tych wydarzeń. Dyrektor Wydziału KS podała również, że zwracała uwagę na brak informacji *technicznych* związanych z organizowaniem wydarzeń w Krakowie, które mogły być istotne dla mieszkańców (np. zmiany w organizacji ruchu), stąd po ich stwierdzeniu zintensyfikowano kontakty z biurem prasowym Spółki i rozwiązano ten problem.

Dyrektor Wydziału KS wskazała, że Miasto udostępniło Spółce do wykorzystania nośniki reklamowe, tj. *citylighty* miejskie (od 30 do 100 szt.), a także że umieszczono materiały reklamowe otrzymane od Spółki w automatach do zakupu biletów komunikacji miejskiej i obsługi Krakowskiej Karty Miejskiej oraz odtwarzano je w telewizji autobusowej/tramwajowej od 31 października 2022 r. do 3 lipca 2023 r.²¹

Dyrektor Wydziału KS podała również, że Miasto nie prowadziło własnych działań promocyjnych, ponieważ było to zadanie Spółki. Akceptowano materiały promocyjne przygotowywane przez Spółkę w zakresie wykorzystania logotypów Miasta, a także wypożyczano na wydarzenia system wystawienniczy z logotypami Krakowa. Realizowano zadania informacyjne prowadzone w ramach bieżącej działalności Wydziału, tj. publikowano artykuły na www.krakow.pl, materiały video na www.telewizja.krakow.pl i w mediach społecznościowych.

Odnosząc się do współpracy ze Spółką w działaniach promocyjnych oraz przy tworzeniu Planu Marketingowego Igrzysk, Dyrektor Wydziału KS podała, że zadanie związane z promocją Igrzysk zostało w całości przekazane do Spółki, zgodnie z kompetencjami konsultowano jedynie zapisy w umowach dotyczące wykorzystania logotypu Miasta.

(akta kontroli str. 628-635)

Zespół ds. Zapewnienia Bezpieczeństwa i Przebiegu Igrzysk, kierowany przez Sekretarza Miasta oraz dyrektorów Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UMK, liczył 17 osób. Oprócz pracowników jednostek miejskich w jego skład wchodził przedstawiciele jednostek zewnętrznych, takich jak policja, straż pożarna, straż miejska, straż graniczna, inspekcja sanitarna, nadzór budowlany oraz prezes Spółki. Gotowość operacyjną Zespołu zgłoszono na 21 czerwca 2023 r., tj. dzień rozpoczęcia Igrzysk. Do głównych zadań Zespołu należało monitorowanie i analizowanie bieżącej sytuacji w Mieście pod kątem zapewnienia jego prawidłowego funkcjonowania, gromadzenie informacji, które mogły wpływać na bezpieczeństwo publiczne w czasie trwania Igrzysk, analizowanie informacji dotyczących bieżącej sytuacji w rejonach zakwaterowania sportowców oraz w miejscach odbywania się wydarzeń sportowych, a także podejmowanie decyzji i działań mających na celu skuteczne rozwiązywanie problemów i zapewnienie bezpieczeństwa. Prace Zespołu zakończyły się z dniem 2 lipca 2023 r., tj. z dniem zakończenia Igrzysk.

²¹ Według danych z Wydziału Komunikacji Społecznej: 181 szt. automatów KKM +/- dwie sztuki. Jeden automat KKM odnotowuje około 840 wyświetleń jednej planszy w ciągu doby. Ilość wyświetleń x 181 sztuk x ilość dni pokazywania materiału. Na ilość wyświetleń wpływa umiejscowienie automatu i jego eksploatacja sprzedażowa. Spoty w komunikacji miejskiej: do dyspozycji było 800 pojazdów (550 autobusów i 250 tramwajów). Spot wyświetlał się około 50 razy dziennie w pojeździe (tj. od momentu wyjazdu do momentu wjazdu do bazy) x 800 pojazdów x ilość dni emisji.

1.8. Miasto przystąpiło do Spółki po ponad półtora roku od jej utworzenia. Spółka została powołana uchwałą Sejmiku Województwa Małopolskiego z 26 kwietnia 2021 r., początkowo jako jednoosobowa spółka Województwa. Powołanie spółki było przedmiotem posiedzenia Komitetu Organizacyjnego Igrzysk 21 kwietnia 2021 r., w którym uczestniczyli Prezydent oraz wicemarszałkowie Województwa Małopolskiego i Śląskiego. Województwo Śląskie zajęło wówczas stanowisko, że nie przystępuje do Spółki, gdyż ma spółkę Stadion Śląski Sp. z o.o. do realizacji tego typu zadań. Prezydent stał na stanowisku, aby najszybciej zorganizować spotkanie z udziałem radców prawnych w celu przeanalizowania sytuacji i wyboru najlepszego rozwiązania, ponieważ sprawa wymagała akceptacji organów uchwałodawczych.

W piśmie z 26 stycznia 2022 r., skierowanym do Prezydenta, EOC zachęcał do jak najszybszego włączenia się Miasta w prace Spółki, która jako Komitet Organizacyjny została stworzona dla właściwego przygotowania i przeprowadzenia Igrzysk. EOC wskazał, że czas na przygotowania do Igrzysk dramatycznie się skrócił, oraz że Kraków i Małopolska muszą mówić jednym głosem, gdyż współpraca z dwoma osobnymi jednostkami, które nie koordynują swoich działań byłaby, z punktu widzenia EOC, niezmiernie trudna.

Prezydencki projekt uchwały o przystąpieniu Miasta do Spółki został przekazany pod obrady Rady Miasta Krakowa 23 maja 2022 r., tj. po ponad roku od posiedzenia Komitetu Organizacyjnego Igrzysk, o którym mowa powyżej. W tej sprawie Prezydent wyjaśnił, że przystąpienie do Spółki oznaczało jednoznaczną deklarację pokrywania kosztów finansowych związanych z organizacją Igrzysk, a takie rozwiązanie było możliwe tylko wówczas, gdy pojawiły się konkretne gwarancje finansowe. Jednak na pewnym etapie przystąpienie do Spółki było konieczne, gdyż EOC uznawał Spółkę za jedyne partnera do rozmów.

(akta kontroli str. 8, 108, 112, 221, 590-594, 2720_CD_plik 95-96)

29 czerwca 2022 r. Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia Miasta do Spółki²². W tym samym dniu uchwaliła zwiększenie wydatków majątkowych w budżecie Miasta o 23 000 tys. zł²³ z przeznaczeniem na pokrycia udziału w kapitale zakładowym Spółki. Planowane wydatki ujęto w planie finansowym UMK w dziale 926 *Kultura fizyczna*, rozdziale 92601 *Obiekty sportowe*, § 6030 *Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych* i w zadaniu *Dokapitalizowanie spółki IGRZYSKA EUROPEJSKIE 2023 Sp. z o.o.*

Realizując uchwałę Rady Miasta Krakowa, Prezydent wydał zarządzenie w sprawie przystąpienia do Spółki i wniesienia wkładu²⁴ 24 października 2022 r., tj. po upływie prawie czterech miesięcy od uchwały Rady Miasta. Prezydent wyjaśnił, że do tego czasu trwały negocjacje z właścicielem Spółki (Województwem Małopolskim) dotyczące zmiany Aktu założycielskiego/Umowy spółki związane z objęciem udziałów przez Miasto. Miasto samodzielnie rozpoczęło pracę nad projektem umowy spółki w drugiej połowie lipca 2022 r. Czas najintensywniejszej współpracy z Województwem Małopolskim przypadł na okres od końca sierpnia do połowy października 2022 r., kiedy to odbyły się trzy spotkania z przedstawicielami UMWM. W trakcie negocjacji umowy spółki Województwo Małopolskie dwukrotnie zmieniło Akt założycielski Spółki (26 lipca i 6 września 2022 r.).

Środki na udział w kapitale zakładowym przekazano Spółce 21 listopada 2022 r., tj. w terminie określonym w akcie notarialnym z 18 listopada 2022 r. o przystąpieniu Miasta do Spółki i objęciu udziałów o wartości nominalnej 23 000 tys. zł.

²² Uchwała nr XC/2454/22 Rady Miasta Krakowa z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie przystąpienia przez Gminę Miejską Kraków do spółki Igrzyska Europejskie 2023.

²³ Uchwała nr XC/2450/22 Rady Miasta Krakowa z dnia 29 czerwca 2022 r. zmieniająca uchwałę nr LXXV/2083/21 z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie budżetu Miasta Krakowa na rok 2022 oraz w sprawie zmian w budżecie Miasta Krakowa na rok 2022.

²⁴ Zarządzenie nr 3023/2022 Prezydenta z dnia 24 października 2022 r. w sprawie wniesienia wkładu pieniężnego na pokrycie udziałów w kapitale zakładowym Spółki.

(akta kontroli str. 60, 64, 109, 112-113, 120-229, 2716, 2689, 2692-2712)

Prezydent, stosownie do wymogu art. 10 ust. 3 ustawy o *wsparciu przygotowania Igrzysk*, wskazał przedstawiciela Miasta do Rady Nadzorczej Spółki (9 maja 2022 r.).
(akta kontroli str.1612-1615)

Miasto zawarło ze Spółką umowę z 23 lutego 2023 r. o udzielenie dotacji celowej na przygotowanie i realizację oraz organizację Igrzysk oraz zlecenie zadań związanych z koordynacją i kontrolą. Na podstawie tej umowy Miasto miało udzielić Spółce dotację celową w wysokości 67 000 tys. zł oraz wypłacić wynagrodzenie za zadania związane z koordynacją i kontrolą organizacji oraz przeprowadzenia Igrzysk i realizację umowy w kwocie 10 000 tys. zł. Umowa została zawarta na czas oznaczony od dnia podpisania do 31 grudnia 2023 r.

(akta kontroli str. 1616-1659)

Dyrektor Biura Nadzoru Właścicielskiego (*Biuro NW*) UMK wskazał, że nadany umowie tytuł o *udzielenie dotacji celowej* był uzgodniony z Wydziałem Finansowym UMK na etapie prac nad tekstem umowy. Propozycja zmiany tytułu (z *umowy powierzenia zadań*) została zgłoszona przez Wydział Finansowy, co miało na celu dopełnienia zapisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2007 r. o *finansach publicznych*²⁵, a w szczególności z art. 126 oraz art. 222 ust.1 *u.f.p.* Środki na to zadanie ujęto w planie finansowym UMK w § 2830 *Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych*. Dyrektor Biura NW wskazał również, że nazwa tej umowy (o udzielenie dotacji celowej) nie uchybiała zapisom art. 15-17 ustawy o *wsparciu przygotowania Igrzysk*, gdyż umową tą powierzono Spółce organizację Igrzysk oraz przygotowanie i realizację przedsięwzięć związanych z Igrzyskami.

(akta kontroli str. 1766-1767)

Prace nad kształtem umowy rozpoczęły się 28 października 2022 r., kiedy to Spółka zadeklarowała przygotowanie jej projektu. Projekt tej umowy wpłynął do UMK 1 grudnia 2022 r. i podlegał opiniowaniu przez właściwe wydziały UMK i jednostki organizacyjne. Nadzór nad realizacją tej umowy sprawowało Biuro NW.

Dyrektor Biura NW wskazał, że przyjęte do umowy wysokości dotacji i wynagrodzenia za koordynację wynikała z zadeklarowanej przez Miasto kwoty na pokrycie kosztów organizacji Igrzysk, podczas ustaleń dokonanych między Miastem, Województwem Małopolskim i Skarbem Państwa (MSiT). Miasto zadeklarowało udział w kosztach organizacji Igrzysk na poziomie 100 mln zł, a więc po pomniejszeniu tej kwoty o 23 mln zł przeznaczone na objęcie udziałów w Spółce, umowa zawarta ze Spółką opiewała na kwotę (do 77 mln zł).

(akta kontroli str. 1684, 1687, 2307-2504)

Umowa o udzielenie dotacji zawierała wymagane elementy wskazane w art. 16 i art. 17 ustawy o *wsparciu przygotowania Igrzysk* z wyłączeniem ustalenia zasad nabywania własności lub innych praw do nieruchomości na rzecz jst, niezbędnych do przygotowania lub realizacji przedsięwzięć (art.16 ust.1 pkt 16 ustawy). Dyrektor Biura NW wyjaśnił, że Miasto nie planowało nabywania własności lub innych praw do nieruchomości, dlatego na etapie przygotowywania umowy podjęto decyzję o nieuwzględnieniu tego zapisu.

Umowa w swej zasadniczej treści nie określała zasad sprawozdawczości dotyczącej realizacji przez Spółkę powierzonych jej zadań w zakresie koordynacji i kontroli (art. 17 pkt 4 ustawy o *wsparciu przygotowania Igrzysk*). Dyrektor Biura NW wyjaśnił, że zasady te zostały określone w załączniku nr 6 do umowy. Wskazał, że Spółka w ramach realizacji umowy przedkładała do Biura NW raporty z kwartalnego wykonania umowy zgodnie z § 7 ust. 2 pkt 9 umowy, które informowały o stanie jej realizacji.

²⁵ Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm., dalej: *u.f.p.*

Załącznik nr 6 do umowy *Rozliczenie wynagrodzenia za koordynację i kontrolę organizacji i przeprowadzenia Igrzysk i realizację umowy* obejmował wyspecyfikowane rodzajowo koszty, odzwierciedlające zrealizowane przez Spółkę zadania w tym obszarze. Układ tych kosztów odpowiadał kosztom ujętym w załączniku nr 5 do umowy *Kalkulacja wynagrodzenia za koordynację i kontrolę organizacji oraz przeprowadzenia Igrzysk i realizację umowy*.

(akta kontroli str. 1616-1634, 1648, 1654, 1685, 1688, 1908-1989, 2574-2681)

Zadania związane z przygotowaniem i realizacją przedsięwzięć oraz organizacją i przeprowadzeniem Igrzysk zostały ustalone w 14 obszarach, w tym bezpieczeństwa, *hospitality*, sportu, transportu, mediów, promocji i marketingu, systemu biletowego, opieki medycznej. Szczegółowy ich zakres wraz z harmonogramem stanowił załącznik nr 1 do umowy. Termin realizacji dla większości zadań określono do 30 września 2023 r. Dyrektor Biura NW wskazał, że ustalone terminy obejmowały przygotowanie, realizację działań oraz realizację płatności przez Spółkę za wykonane usługi, dlatego nie mogły być one ograniczone jedynie do czasu trwania Igrzysk, gdyż płatności odbywały się również po ich zakończeniu.

(akta kontroli str. 1635, 1685, 1689)

Dotacja celowa na realizację zadań, określonych w załączniku nr 1 do umowy dotacji, została pierwotnie przyznana w kwocie 67 000 tys. zł, do wypłaty w czterech ratach po 16 750 tys. zł. (ostatnia rata do 31 maja 2023 r.). Środki na realizację umowy zostały ujęte w planie finansowym Biura NW. Umowa została zmieniona dwukrotnie:

- aneksem nr 1 z 28 marca 2023 r. m.in. dodano do realizacji obszar *system akredytacji*, przesunięto termin płatności I raty z 28 lutego na 31 marca, zmniejszono liczbę rat do trzech po 22 333,3 tys. zł, a warunek do wypłaty Spółce kolejnej transzy dotacji zmniejszono z 60 do 50% zaangażowania otrzymanych środków dotacji,
- aneksem nr 2 z 16 maja 2023 r. m.in. zmniejszono kwotę dotacji do 65 540 tys. zł (o 1460 tys. zł), pomniejszając płatność ostatniej transzy dotacji, poszerzono także katalog wydatków niefinansowanych z dotacji o wydatki na wynajem Centrum Kongresowego ICE w Krakowie od 21 do 25 czerwca 2023 r.

(akta kontroli str. 1655-1675, 2706, 2711)

Zawarcie aneksu nr 1 wynikało z formalnego braku możliwości wypłaty transzy na podstawie podpisanej umowy 23 lutego 2023 r. Zgodnie z § 10 ust. 1 lit. a umowy I transza dotacji miała zostać wypłacona do 28 lutego pod warunkiem złożenia przez Spółkę wniosku o jej uruchomienie nie później niż 14 dni przed planowaną wypłatą. Zatem, aby dochować terminu Spółka powinna była złożyć wniosek najpóźniej do 14 lutego 2023 r., czyli przed datą podpisania umowy. Spółka złożyła wniosek o wypłatę I transzy 24 lutego 2023 r. i wówczas Biuro NW odmówiło wypłaty na podstawie wniosku niezłożonego w terminie. Przygotowana przez Biuro NW umowa o udzielenie dotacji została odebrana do podpisu przez Spółkę 9/10 lutego i zwrócona do Biura NW 22/23 lutego 2023 r. Biuro NW, 23 lutego 2023 r., skierowało tę umowę do podpisu Prezydenta, nie dokonując już korekty zapisu § 10 ust. 1 lit. a umowy, co w dalszej konsekwencji uniemożliwiało terminowe złożenie wniosku o wypłatę I transzy. Niewypłacanie przez Miasto I transzy dotacji do 28 lutego 2023 r. skutkowało brakiem możliwości wypłaty II transzy. Biuro NW odmówiło wypłaty II transzy, która powinna była być wypłacona do 31 marca 2023 r., na podstawie złożonego terminowo wniosku Spółki, gdyż jak stanowił § 10 ust. 2 umowy warunkiem wypłaty II transzy było zaangażowanie środków otrzymanych w I transzy i złożenie wraz z wnioskiem częściowych rozliczeń. W związku z zaistniałą sytuacją 16 marca 2023 r. odbyło się spotkanie dyrektora Biura NW z przedstawicielami Spółki celem wypracowania rozwiązania, w efekcie czego zawarto aneks nr 1 do umowy.

Dyrektor Biura NW wyjaśnił, że § 14 pkt 1 zarządzenia nr 559/2023 w sprawie prowadzenia GRUiZ nie dopuszcza dokonywania jakichkolwiek poprawek w treści umowy po kontrasygnacie Skarbnika. Zmiany treści dokonywać można tylko w formie aneksu, co niezwłocznie uczyniono.

(akta kontroli str. 1623, 1658, 1676-1679, 1684-1685, 1688, 2171_CD_plik 4, 2186-2192, 2201, 2248-2288, 2503, 2523-2525, 2533-2535)

Powodem zawarcia aneksu nr 2 do umowy, w którym zmniejszono dotację dla Spółki o 1460 tys. zł, była konieczność przesunięcia tej kwoty do ZIS na sfinansowanie II etapu zadania *Budowa boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia*, tj. wynajmu zadaszenia nad boiskiem. Rozmowy pomiędzy ZIS a Spółką z udziałem Biura NW w sprawie brakującej kwoty na wynajem zadaszenia trwały od lutego 2023 r. Spółka nie wyrażała zgody na zmniejszenie dotacji od Miasta bez uzyskania środków z innych źródeł, wskazując, że środki dotacji od Miasta zostały już zaplanowane na finansowanie zadań związanych z przygotowaniem Igrzysk. 24 marca 2023 r. odbyło się spotkanie Prezydenta z przedstawicielami Spółki, po którym Biuro NW przygotowało projekt aneksu nr 2 ze zmniejszoną kwotą dotacji. Ze spotkania nie została sporządzona notatka. Dyrektor Biura NW wskazał, że na tym spotkaniu, w związku z realizacją przez ZIS wynajmu zadaszenia, Spółka wyraziła zgodę na obniżenie wysokości dotacji od Miasta o 1460 tys. zł.

(akta kontroli str. 1686, 1690, 2150, 2155-2181, 2185-2210, 2257-2266, 2691, 2789-2791)

Pierwsza i druga transza dotacji (po 22 333,3 tys. zł) zostały wypłacone Spółce odpowiednio 31 marca i 28 kwietnia 2023 r., tj. zgodnie z umową (po zm.). Przed wypłatą II transzy Spółka przedstawiła wymagane częściowe rozliczenie zaangażowania I transzy (na poziomie 91,7%). Trzecia transza dotacji w wysokości 20 783,3 3 tys. zł została wypłacona Spółce 30 maja 2023 r., tj. zgodnie z umową (po zm.). Spółka załączyła wymagane częściowe rozliczenie zaangażowania II transzy (łącznie zaangażowanie otrzymanych transz wyniosło 59,6%).

(akta kontroli str. 2523-2570, 2715)

W umowie z 23 lutego 2023 r., oprócz zadań przygotowania i organizacji Igrzysk, Miasto zleciło Spółce koordynowanie i kontrolę działań podmiotów realizujących przygotowanie do Igrzysk oraz w zakresie współpracy tych podmiotów z instytucjami lub podmiotami odpowiedzialnymi za realizację przygotowań do Igrzysk. Spółka w szczególności miała kontaktować się ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w przygotowania, uzgadniać z Miastem jego pulę biletów na każde wydarzenie sportowe, uzgadniać z Miastem Plan marketingowy wskazany w umowie HCRC, rozliczać środki otrzymane od Miasta, a także od innych podmiotów, jeśli było to związane z działaniami współfinansowanymi przez Miasto.

Wynagrodzenie (niestanowiące dotacji celowej) na zadania związane z koordynacją i kontrolą zostało ustalone w wysokości 10 000 tys. zł i wypłacone Spółce w 10 miesięcznych ratach po 1000 tys. zł od lutego do listopada 2023 r.

Na kalkulację miesięcznego wynagrodzenia, ujętą w załącznik nr 5 do umowy, na koordynację i kontrolę składało się 14 pozycji kosztowych, w tym wynagrodzenia i narzuty 559,9 tys. zł (56%), wynajem lokalu i sprzętu biurowego 189 tys. zł (18,9%), koszty oprogramowania 50 tys. zł (5%), materiały biurowe 40 tys. zł (4%), opłaty eksploatacyjne dotyczące najmu 37,4 tys. zł (3,7%), energia elektryczna i klimatyzacja po 30 tys. zł (po 3%). Dyrektor Biura NW wskazał, że kwota wynagrodzenia została ustalona przez obie strony umowy i ujęta w budżecie Miasta 21 grudnia 2022 r. Jej kalkulacja (załącznik nr 5) została sporządzona przez Spółkę.

(akta kontroli str. 1616-1634, 1653, 1680-1683, 1685, 1688-1689, 2706, 2711, 2713-2714)

Urząd terminowo wypłacił Spółce środki z tytułu wynagrodzenia za koordynację wskazane w dziewięciu fakturach, tj. w terminie 30 dni od złożenia przez Spółkę faktury. Zapłata faktury za maj 2023 r. została dokonana pięć dni po ustalonym terminie. Biuro NW zwróciło się do Spółki o wyrażenie zgody na przesunięcie terminu wypłaty z 5 na 10 lipca 2023 r. i uzyskało zgodę. Środki wypłacono 10 lipca 2023 r. Zastępca dyrektora Wydziału Finansowego UMK wyjaśniła, że w czerwcu i w lipcu 2023 r. Miasto zmagало się z zachowaniem płynności finansowej. Wskazała, że w takich sytuacjach Zespół Zadaniowy ds. analiz budżetowych i płynności finansowej,

który opiniuje kolejność realizacji poszczególnych wydatków, wnioskował do kierowników komórek UMK o podjęcie negocjacji z kontrahentami w celu uzyskania zgody na przesunięcie terminu płatności.

(akta kontroli str. 2511-2516, 2521, 2571-2687, 2713-2714)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przystępując do organizacji Igrzysk nie sporządzono analizy kosztów i korzyści organizacji Igrzysk w części, za którą było odpowiedzialne Miasto, w szczególności inwestycji sportowych, co było działaniem nierzetelnym. Nie określono także celów i spodziewanych efektów organizacji Igrzysk, a także nie zdefiniowano ryzyk, jakie mogą się pojawić w procesie przygotowania i realizacji Igrzysk, a w konsekwencji także strategii ich zminimalizowania.

Miasto przystąpiło do przygotowań i organizacji Igrzysk na zasadzie zgłoszenia intencji bez dostatecznego rozeznania potrzeb organizacyjnych i finansowych. Zadeklarowana w liście intencyjnym ze stycznia 2022 r. kwota kosztów organizacyjnych Igrzysk do poniesienia ze strony Miasta (100 000 tys. zł) nie wynikała z żadnych szacunków dokonanych przez Miasto. O ile zgłoszone inwestycje infrastrukturalne były w trakcie realizacji i ustalenie ich kosztów było miarodajne i możliwe do określenia na podstawie dostępnych dokumentów, to inwestycje sportowe zgłoszono bez przeprowadzenia jakiegokolwiek analizy ich kosztów oraz możliwości realizacji przed rozpoczęciem Igrzysk. Na etapie tworzenia wykazu przedsięwzięć do objęcia dofinansowaniem z budżetu państwa niemożliwym było nawet podanie powierzchni inwestycji planowanych do realizacji ze względu na niesporządzenie dokumentacji projektowej. W konsekwencji rezygnowano ze zgłoszenia niektórych inwestycji lub na etapie realizacji znacząco zmniejszono ich zakres w stosunku do planowanego na etapie wnioskowania o dofinansowanie. Realizacja niektórych zgłaszanych inwestycji okazała się niemożliwa, jak przyznaje Miasto, z powodów własnościowych, administracyjnych, a także przeciągających się procedur przygotowawczych. W wyniku nieprzeprowadzenia analizy kosztów nie oszacowano także realnie środków Miasta niezbędnych na pokrycie wkładu własnego dla inwestycji sportowych, w związku z czym w celu pokrycia wynajmu zadaszenia do boiska do koszykówki 3x3, którego zakup pierwotnie miał być objęty dofinansowaniem z budżetu państwa, zmniejszono kwotę dotacji należną Spółce o 1460 tys. zł.

Stosownie do standardów kontroli zarządczej²⁶ jednostka sektora finansów publicznych jest zobowiązana do planowania celów i zadań oraz identyfikacji ryzyka w odniesieniu do celów i zadań. Identyfikacja ryzyk (przynajmniej organizacyjnego, finansowego) na etapie planowania zadania pozwala na określenie, które z planowanych działań obarczone są zbyt dużym ryzykiem, a których realizacja zawsze jest związana z wydatkowaniem publicznych środków.

(akta kontroli str. 6, 18-20, 24, 49, 52-53, 59, 62, 491-492, 508-514)

Prezydent wyjaśnił, że na etapie zgłaszania kandydatury Krakowa na gospodarza Igrzysk (30 maja 2019 r.) analiza kosztów i korzyści, która pozwoliłaby na określenie stopnia ich efektywności i opłacalności, nie była możliwa do przeprowadzenia. Wskazał również, że Miasto cały czas stało na stanowisku, że *List intencyjny* stanowi jedynie deklarację i otwartość Miasta do prowadzenia rozmów w tym zakresie, natomiast wszelkie decyzje w tej sprawie mogły zostać podjęte dopiero po przedstawieniu oczekiwań organizatorów w stosunku do potencjalnego gospodarza Igrzysk. Decyzje o przystąpieniu do jej organizacji były uzależnione od gwarancji rządowych, a te w momencie złożenia przez PKOl wniosku ograniczały się do listu Prezesa Rady Ministrów z 21 czerwca 2019 r. We wszelkich rozmowach reprezentanci Krakowa informowali stronę rządową, że

²⁶ Komunikat nr 6 Ministra Finansów z dnia 6 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wytycznych dla sektora finansów publicznych w zakresie planowania i zarządzania ryzykiem (Dz. Urz. Min. Fin. z 2012 r. poz. 56).

zaangażowanie finansowe Miasta zostanie wyraźnie określone i ta kwota nie może być przekroczona.

(akta kontroli str. 19, 52-53)

Odnosząc się do wyjaśnień należy wskazać, iż tego typu zadania, jak organizacja międzynarodowych wydarzeń o tak wysokich kosztach, nie powinna się odbywać na zasadzie chęci i intencji oraz prowadzonych rozmów, zresztą, jak wykazała kontrola, często niedokumentowanych i nieprotokołowanych.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że analiza kosztów i korzyści jest często wykorzystywana jako metoda oceny projektów. Polega na zestawieniu ze sobą oczekiwanych (potencjalnych) korzyści danej sytuacji decyzyjnej oraz niezbędnych nakładów, związanych z danym wyborem. Zestawienie to opiera się na ogólnej zasadzie optymalizacji, która pozwala na znalezienie rozwiązań optymalnych, suboptymalnych lub akceptowanych (dopuszczalnych) i wyeliminowanie rozwiązań niespełniających warunków kryterialnych. Pozwala zidentyfikować ryzyka oraz opracować strategię w celu ich minimalizacji. Stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 1 *ufp* wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

2. Umowa HCRC z 17 maja 2022 r. i aneks z 19 czerwca 2023 r. nie zostały wprowadzone do GRUiZ, co było niezgodne z § 5 ust. 3 i ust. 23 obowiązujących zarządzeń odpowiednio nr 3836/2021 i nr 559/2023 Prezydenta Miasta Krakowa w sprawie prowadzenia Generalnego Rejestru Umów i Zleceń.

Stosownie do § 5 ust. 3 zarządzenia komórka organizacyjna, przed przesłaniem umowy do Referatu GRUiZ, wprowadza umowę do aplikacji informatycznej GRU. Skan umowy zawartej w formie pisemnej, według § 5 ust. 23 zarządzenia, podlegał niezwłocznemu podpięciu w aplikacji GRUiZ wraz z wymaganymi załącznikami. Zgodnie z § 3 ust. 2 pkt 2 zarządzenia Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF odpowiadał m.in. za pełną obsługę umowy, bezpośredni nadzór nad procedowaniem umów w aplikacji EZZ oraz GRUiZ.

Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF przyznał, że dokumenty nie zostały zarejestrowane w wyniku ludzkiego błędu. Wyjaśnił, że wynikało to z *nieustannego ciągu zdarzeń przy organizacji Igrzysk*. W czasie zawarcia aneksu Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF przebywał na urlopie w UMK, będąc całkowicie zaangażowanym w pracę w Spółce, gdyż był to czas otwarcia Igrzysk. Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF wskazał, że wymóg rejestracji umowy w GRUiZ był czynnością techniczno-organizacyjną i nie miał żadnego wpływu na realizację umowy, oraz że skonsultował możliwość aktualnego zarejestrowania umowy w GRUiZ choć, jego zdaniem, potrzeba takiego działania nie znajduje uzasadnienia.

(akta kontroli str. 1585-1606, 1607-1610, 2171_CD plik 4)

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień należy wskazać, że w myśl zarządzenia rejestr pełni funkcję centralnej bazy danych, przeznaczonej do przechowywania w ujednolicony sposób informacji o umowach i zleceniach podjętych w imieniu Miasta, dlatego też dane w rejestrze powinny być kompletne. Umowa HCRC była umową o szeroko zakrojonej odpowiedzialności organizacyjnej, finansowej i nie podlegała wyłączeniu z rejestracji w GRUiZ.

OCENA CZĄSTKOWA

Miasto zgłosiło intencję przystąpienia do przygotowań i organizacji Igrzysk bez dostatecznego rozeznania potrzeb organizacyjnych i finansowych. Konsekwentnie zgłaszano, iż uczestnictwo Miasta w przygotowaniach musi uzyskać gwarancje rządowe, co jednak nie zwalniało Miasta z rzetelnego zaplanowania tego wydarzenia poprzez sporządzenie analizy kosztów i korzyści. Przedłużające się wzajemne rozmowy między zainteresowanymi stronami skutkowały późnym przystąpieniem Miasta do Spółki i zawarciem umowy powierzenia zadań związanych z przygotowaniem i organizacją Igrzysk.

2. Organizacja i przebieg Igrzysk

2.1. Miasto zaplanowało w budżecie na lata 2022-2023 środki finansowe na działania związane z przygotowaniem i organizacją Igrzysk (realizowane przez Biuro NW), tj.:

- 23 000 tys. zł na dokapitalizowanie Spółki ujęte uchwałą Rady Miasta Krakowa z 29 czerwca 2022 r. (dział 926, rozdział 92601, § 6030); wykonane w 100%;
- 67 000 tys. zł na udzielenie dotacji dla Spółki na realizację powierzonych zadań związanych z organizacją Igrzysk oraz przygotowaniem i realizacją przedsięwzięć, ujęte uchwałą Rady Miasta Krakowa z 21 grudnia 2022 r. (dział 926, rozdział 92605 *Zadania w zakresie kultury fizycznej*, § 2830); w związku ze zmniejszeniem kwoty dotacji (16 maja 2023 r.) wydatkowano 65 540 tys. zł;
- 10 000 tys. zł na powierzenie zadań z zakresu koordynowania i kontroli przygotowania i realizacji przedsięwzięć oraz innych przygotowań do Igrzysk, ujęte uchwałą Rady Miasta Krakowa z 21 grudnia 2022 r. (dział 926, rozdział 92605, § 4300 *Zakup usług pozostałych*); wykonane na poziomie 100%.

Wydatki inwestycyjne na zadania infrastrukturalne były zaplanowane w uchwałach budżetowych na lata 2022–2023 w związku z podpisaną 29 marca 2022 r. umową o dofinansowanie z budżetu państwa kosztów poszczególnych 16 inwestycji. Zadania i wydatki realizowały odpowiednio ZIM i ZDMK.

Wydatki inwestycyjne na zadania infrastruktury sportowej były zaplanowane w uchwałach budżetowych na lata 2022–2023 w związku z podpisanymi umowami o dofinansowanie z budżetu państwa kosztów poszczególnych trzech inwestycji sportowych. Zadania i wydatki realizował ZIS.

(akta kontroli str. 1101, 1145-1152, 2719_CD pliki 68-78)

Pozostałe wydatki poniesione ze środków własnych Miasta na zadania związane z Igrzyskami stanowiły wydatki bieżące realizowane z planów finansowych poszczególnych wydziałów UMK, w tym Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF oraz z planów finansowych podległych jednostek.

Łącznie w latach 2019–2023 wydatkowano 2291 tys. zł, przy czym:

- w latach 2019–2020 wydatkowano 20,8 tys. zł, głównie na delegacje zagraniczne i tłumaczenia dokumentów na język angielski,
- w latach 2021–2022 wydatkowano 135,7 tys. zł, z czego 56 tys. zł na delegacje krajowe i zagraniczne, catering, umowy zlecenia zawarte przez Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF, wykonanie i montaż tablic informacyjnych o dofinansowaniu, a 79,7 tys. zł na dodatki specjalne do wynagrodzenia,
- w 2023 r. wydatkowano 2134,5 tys. zł, w tym 1460 tys. zł na wynajem zadaszenia boiska do koszykówki 3x3 w Hali Cracovii (zadanie realizowane przez ZIS), 641,5 tys. zł m.in. na dodatkowe utrzymanie czystości w mieście (Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o.) i usługi przewozowe (Zarząd Transportu Publicznego w Krakowie), delegacje, usługi teleinformatyczne, umowy zawarte przez Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF, a 33 tys. zł na dodatki specjalne.

W ewidencji księgowej Miasta funkcjonowało konto pozabilansowe 914-IEU *Wydarzenia organizowane przez Miasto Kraków-III Igrzyska Europejskie 2023 r.*, na którym ewidencjonowano wszystkie wydatki związane z Igrzyskami.

(akta kontroli str. 1101, 1147, 2793-2800, 2807-2837)

2.2.1. Realizacja dofinansowania zadań infrastrukturalnych odbywała się na podstawie umowy z 29 marca 2022 r. zawartej przez Prezydenta ze Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Infrastruktury, na dofinansowanie z budżetu państwa kosztów realizacji 16 przedsięwzięć infrastrukturalnych ujętych w rozporządzeniu ws. wykazu przedsięwzięć. Maksymalna kwota środków na dofinansowanie kosztów realizacji przedsięwzięć w latach 2022–2023 miała wynieść łącznie maksymalnie 350 mln zł, z czego 244,6 mln zł w 2022 r. i 105,4 mln zł w 2023 r. Umowa została podpisana przed zawarciem umowy HCRC, stąd

zastrzeżono w niej, że wchodziła ona w życie pod warunkiem zawarcia umowy HCRC. Umowa dotacji określała wysokość, warunki oraz tryb przekazania i rozliczenia środków dotacji, a także zasady realizacji zadań, obowiązki sprawozdawcze i zasady kontroli.

Aneks nr 1 z 8 listopada 2022 r. zmieniono podział dotacji dla 10 zadań, zmieniając limity dofinansowania lub przesuwając środki z 2022 na 2023 r., jedno zadanie usunięto, a pięć innych pozostało bez zmian. Nie uległa zmianie łączna maksymalna kwota dotacji przewidziana na lata 2022–2023. Zrezygnowano w całości z dofinansowania zadania *Rozbudowa ulic Rogozińskiego, al. Pokoju* (1,6 mln zł), w którym unieważniono postępowanie o udzielenia zamówienia publicznego, w związku z tym, że jedyna złożona oferta zawierała cenę trzykrotnie przewyższającą zaplanowane środki. Nie było możliwości zrealizowania przedmiotowego zadania przed rozpoczęciem Igrzysk, gdyż na przeprowadzenie nowego postępowania i realizację zadania konieczne było około 10–11 miesięcy. W przypadku zadania *Rozbudowa ul. Ważewskiego (...)* środki z 2022 r. przeniesiono w całości na 2023 r. (1,5 mln zł), co wynikało z postępowania odwoławczego od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej i rozstrzygnięcie przetargu na roboty budowlane dopiero 22 grudnia 2022 r.

Aneks nr 2 z 30 stycznia 2023 r. dokonano kolejnej zmiany w podziale dotacji na 2023 r., w tym zmniejszono maksymalną kwotę dla dwóch zadań, tj. *Modernizacja torowisk tramwajowych* i *Program modernizacji dróg i chodników*, ale łączna kwota dofinansowania (105,4 mln zł) nie uległa zmianie. Aneks nr 3 z 26 maja 2023 r. wprowadzono zmiany terminów: zrealizowania przedsięwzięć (z 31 maja na 20 czerwca 2023 r.), wykorzystania dotacji (z 31 lipca na 31 sierpnia 2023 r.) oraz rozliczenia rzeczowo-finansowego za 2023 r. (z 31 sierpnia na 30 września 2023 r.).
(akta kontroli str. 793-820, 871, 2728_płyta CD (pliki 292-294, 298))

Dla przedsięwzięć infrastrukturalnych objętych wsparciem zostały sporządzone i uzgodnione z Ministrem Infrastruktury *Programy inwestycji*. Realizacja tych zadań była prowadzona przez jednostki miejskie, tj. ZDMK i ZIM.

11 maja 2022 r. Prezydent udzielił pełnomocnictwa dyrektorom ZDMK i ZIM, a po zmianie osób zajmujących te stanowiska udzielił odpowiednio nowe pełnomocnictwa (ostatnie aktualne pełnomocnictwa zostały udzielone: 11 stycznia 2023 r. dyrektorowi ZDMK i 14 kwietnia 2023 r. dyrektorowi ZIM).

Pełnomocnictwo udzielone dyrektorowi ZDMK upoważniało go do załatwiania wszelkich dokumentów związanych z pozyskaniem środków w ramach podpisanej umowy o dofinansowanie z budżetu państwa kosztów realizacji przedsięwzięć związanych z organizacją Igrzysk. Upoważniały również do podpisywania kart programu, harmonogramów rzeczowo-finansowych przedsięwzięć, wniosków o płatność, sprawozdań rzeczowo-finansowych, rozliczeń rzeczowo-finansowych dotacji oraz aneksów do umowy dotacji zawartej 29 marca 2022 r. Do czynności prawnych, realizowanych na podstawie tego pełnomocnictwa, które mogły spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, wymagana była kontrasygnata Skarbnika Miasta (lub osoby przez niego upoważnionej).

Pełnomocnictwo udzielone dyrektorowi ZIM upoważniało go do reprezentowania Miasta w sprawach związanych z realizacją trzech przedsięwzięć dofinansowanych w ramach podpisanej umowy o dofinansowanie z budżetu państwa kosztów realizacji przedsięwzięć związanych z organizacją Igrzysk. Upoważniały również do podpisywania i parafowania wszelkiej dokumentacji dotyczącej tych przedsięwzięć, a w szczególności do podpisywania kart programu, harmonogramów rzeczowo-finansowych przedsięwzięć, wniosków o płatność, sprawozdań rzeczowo-finansowych, rozliczeń rzeczowo-finansowych dotacji, a także wszelkich innych czynności faktycznych i prawnych, jakie okazałyby się konieczne w trakcie realizacji przedsięwzięć. Pełnomocnictwo nie zwalniało z obowiązku uzyskania kontrasygnaty Skarbnika Miasta (lub osoby przez niego upoważnionej) każdorazowo przed

złożeniem oświadczenia woli mogącego spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych.

(akta kontroli str. 822-825, 949-953, 2730_płyta CD (pliki 352-375))

Przed rozpoczęciem Igrzysk realizację dofinansowywanych inwestycji skontrolowało MI. W wystąpieniu pokontrolnym z 24 maja 2023 r. Minister wskazał, że zakończono cztery zadania, a 11 było w trakcie realizacji, przy czym w przypadku dwóch zadań (*Budowa kładki Grzegórzki-Zabłocie, Rozbudowa ul. Ważewskiego*) istniało wysokie ryzyko niezrealizowania założeń wynikających z Programów inwestycji. Z kolei w zadaniu *Rozbudowa al. 29 listopada* stwierdzono bardzo wysokie ryzyko niezrealizowania go w terminie umownym (do 1 grudnia 2023 r.) poprzez osiągnięcie przejeźdźności na podstawie pozwolenia na użytkowanie.

Minister Infrastruktury stwierdził, że Miasto co do zasady prawidłowo realizowało postanowienia umowy dotacji. Uchybienia dotyczyły niedotrzymywania terminów przekazywania sprawozdań. W odpowiedzi na wystąpienie z 1 czerwca 2023 r. Prezydent podał, że z uwagi na ryzyko związane z przeprowadzeniem odbiorów (skuteczne zgłoszenie zakończenia robót lub uzyskanie decyzji na użytkowanie), Miastoawnioskowało do Ministra o przedłużeniu do 30 czerwca 2023 r. terminu zakończenia zadań. Prezydent poinformował o podjętych działaniach w stosunku do zadań, co do których kontrola Ministra wykazała najwyższe ryzyka w terminowej ich realizacji.

(akta kontroli, str.1057-1058, 2730_płyta CD plik 350)

W 2022 r. z zaplanowanego maksymalnego dofinansowania 244,6 mln zł wykorzystano 231,9 mln zł (94,8%). Nie wykorzystano limitu środków w wysokości 12,7 mln zł, w tym na zadania: *Budowa układu komunikacyjnego dla obsługi Szpitala Uniwersyteckiego w Prokocimiu* (5279 tys. zł), *Modernizacja torowisk tramwajowych* (2267 tys. zł), *Budowa kładki pieszo-rowerowej Grzegórzki – Zabłocie* (581,5 tys. zł) i *Rozbudowa ul. Łokietka od ul. Karczówka do ul. Na Zielonki* (290,5 tys. zł).

Do 31 sierpnia 2023 r. z zaplanowanych 105,4 mln zł wykorzystano 105,3 mln zł (99,8%). Nie wykorzystano limitu środków na *Program budowy ścieżek rowerowych* (127,9 tys. zł).

Łącznie w latach 2022-2023 Miasto wykorzystało środki przyznanego dofinansowania na inwestycje infrastrukturalne na potrzeby Igrzysk w wysokości 337,2 mln zł (96,3%).

(akta kontroli, str. 860-883)

Zgodnie z regulacjami umowy środki z MI wpływały na odrębne rachunki bankowe, na podstawie zgłoszonych wniosków o płatność zawierających wykaz nieopłaconych dokumentów księgowych. Przekazane środki wykorzystano w całości, nie dokonywano zwrotów.

(akta kontroli str. 802, 2717_płyta CD (pliki 12-68))

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. Miasto na 15 zadań infrastrukturalnych wydatkowało ze środków własnych łącznie 288 316,5 tys. zł. Były to wydatki poniesione na te zadania od początku ich realizacji, tj. w latach 2018–2023.

W latach 2022–2023 na realizację 15 inwestycji infrastrukturalnych wydatkowano łącznie 423 011,2 tys. zł, z tego 337 177,4 tys. zł (79,7%) stanowiło dofinansowanie z budżetu państwa (MI), a 85 833,8 tys. zł (20,3%) środki własne Miasta.

(akta kontroli str. 1101, 1145-1151, 2719_płyta CD (pliki 68, 77-79))

Rozliczenia rzeczowo-finansowe dotacji za 2022 i 2023 r. zostały przesłane do Ministra Infrastruktury terminowo, tj. odpowiednio 31 stycznia 2023 r. (korekta z 27 lutego 2023 r.) i 29 września 2023 r., według wzoru załącznika nr 4 do umowy. Rozliczenia dotacji zostały sporządzone wspólnie z obu jednostek (tj. ZIM i ZDMK) i podpisane przez ich dyrektorów. Rozliczenia dotacji za 2022 i 2023 rok zostały zatwierdzone przez Ministra Infrastruktury odpowiednio 23 marca i 13 października 2023 r.

(dowód: akta kontroli, str. 832-846, 858, 872-873, 883, 949-953, 1059-1068)

Kwartalne sprawozdania z realizacji poszczególnych przedsięwzięć były przekazywane przez jednostki realizujące (ZIM i ZDMK) do Ministra Infrastruktury z opóźnieniem. Na łącznie 68 przekazanych sprawozdań kwartalnych 48 (70,6%) przesłano po terminie wynikającym z umowy o dofinansowanie, tj. do 15 dnia kalendarzowego miesiąca następującego po zakończeniu kwartału. Opóźnienia w przesyłaniu sprawozdań za poszczególne kwartały 2022 r. wyniosły od czterech do trzynastu dni, a za poszczególne kwartały 2023 r. – odpowiednio sześć i trzy dni.

(akta kontroli, str. 826-831, 965, 968, 972,976)

Rozliczenia końcowe przedsięwzięć, o których mowa w § 16 rozporządzenia z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa²⁷ i w § 9 ust. 1 umowy dotacji, tj. sporządzane po zakończeniu i przekazaniu przedsięwzięcia do użytku w terminie 60 dni od dnia uregulowania ostatniej płatności związanej z jego finansowaniem, przekazano do Ministra Infrastruktury z opóźnieniem. Według stanu na 16 lutego 2024 r. na 11 przesłanych rozliczeń końcowych:

- 10 rozliczeń ZDMK przesłało do Ministra Infrastruktury zbiorczo 5 października 2023 r., a zatem, w zależności od dat uregulowania ostatnich płatności poszczególnych zadań, opóźnienia w przesłaniu wyniosły od 4 do 220 dni. Rozliczenia te nie zostały uznane przez Ministra z uwagi na niezgodności i braki formalne, w tym ich podpisanie przez osoby bez stosownego upoważnienia (dyrektorów ZIM i ZDMK). Rozliczenia podpisane przez Skarbnika Miasta i I zastępcę Prezydenta (z upoważnienia Prezydenta) ponownie przesłano do MI 6 grudnia 2023 r.;
- rozliczenie końcowe zadania *Budowa układu komunikacyjnego dla obsługi Szpitala Uniwersyteckiego w Prokocimiu*, podpisane przez Prezydenta i dyrektora Wydziału Budżetu Miasta (z upoważnienia Skarbnika), ZIM przesłał do MI 17 stycznia 2024 r., tj. dwa dni po terminie (data ostatniej płatności przypadała na 15 listopada 2023 r.).

19 lutego 2024 r. ZIM przesłał do MI rozliczenie końcowe zadania *Budowa kładki pieszo-rowerowej Grzegórzki-Zabłocie*, podpisane przez Prezydenta i Skarbnika. I zastępca Prezydenta wskazał, że zadanie to oddano do użytkowania 10 czerwca 2023 r., tj. przed rozpoczęciem Igrzysk. Jednak w kolejnych miesiącach były usuwane usterki niewpływające na użytkowanie tej inwestycji oraz prace odtworzeniowe w rejonie ul. Halickiej. 21 grudnia 2023 r. podpisano protokół odbioru końcowego inwestycji, na podstawie którego dokonano rozliczenia końcowego zadania. Ostatnia płatność nastąpiła 22 grudnia 2023 r. Zastępca Prezydenta wskazał, że rozliczenie końcowe było procedowane i miało zostać przekazane najpóźniej 20 lutego 2024 r.

(akta kontroli, str. 884-964, 976, 991, 995,1019-1025)

Według stanu na 23 kwietnia 2024 r. nie przesłano do Ministra Infrastruktury rozliczeń końcowych z trzech przedsięwzięć: *Modernizacja torowisk tramwajowych* i *Program modernizacji dróg i chodników* (realizowane przez ZIM i ZDMK) oraz *Rozbudowa al. 29 listopada* (realizowanego przez ZIM). I zastępca Prezydenta, odnośnie do zaawansowania rozliczeń i płatności końcowych, podał, że w przypadku zadania:

- *Modernizacja torowisk tramwajowych* oraz *Program modernizacji dróg i chodników* zakres przedsięwzięć wynikający z Programów inwestycji obejmował elementy związane z realizacją inwestycji Budowa linii tramwajowej KST etap III (os. Krowodrza Górka–Górka Narodowa) wraz z budową dwupoziomowego skrzyżowania w ciągu ul. Opolskiej. Zakres rzeczowy został oddany do eksploatacji w terminie do 20 czerwca 2023 r., wypełniając tym samym wymóg przejezdności wynikający z Programów inwestycji. W okresie czerwiec-grudzień 2023 r. realizowano roboty wykończeniowe oraz budowlane niewpływające na użytkowanie infrastruktury. Trwa rozliczenie końcowe całości inwestycji Budowa linii tramwajowej KST etap III (...), w ramach którego zostaną

²⁷ Dz.U. 2010 nr 238 poz. 1579.

dokonane wypłaty ostatnich transz wynagrodzenia. Płatności ze środków własnych Miasta miały być zrealizowane (po zmianie) w maju 2024 r.

- *Rozbudowa al. 29 Listopada* dotacja przeznaczona była na pokrycie kosztów przebudowy dwóch wiaduktów kolejowych (08 i 95) kolidujących z rozbudową al. 29 Listopada. Przed rozpoczęciem Igrzysk oddano do użytkowania oba modernizowane wiadukty kolejowe, wypełniając obowiązek przejezdności w terminie zgodnym z Programem inwestycji. Pierwszy Program inwestycji dla tego zadania został zatwierdzony 3 listopada 2022 r., tj. po siedmiu miesiącach od zawarcia umowy dofinansowania z Ministrem. Aneks nr 1 do umowy z 8 listopada 2022 r. zmniejszono zaplanowane w umowie z 29 marca 2022 r. środki o 35,6 mln zł (z tego o 25,4 mln zł w 2022 r. i o 10,2 mln zł w 2023 r.). I zastępca Prezydenta wyjaśnił, że w pierwszym Programie inwestycji przedłożonym Ministrowi w kwietniu 2022 r. dotacja miała w większości pokryć dodatkowe wynagrodzenie wykonawcy związane ze zintensyfikowaniem prac budowlanych i skróceniem czasu realizacji zadania, celem zapewnienia przejezdności całości inwestycji (drogi z wiaduktami) do końca maja 2023 r. Podstawą zwiększenia wynagrodzenia wykonawcy miał być aneks zawarty na podstawie art. 144 ust. 1 pkt 3 *Prawa zamówień publicznych*²⁸. Według opinii Ministerstwa oraz Centrum Unijnych Projektów Transportowych zawarcie aneksu mogłoby stanowić naruszenie ww. przepisu i Program inwestycji nie został zaakceptowany. Dokonano zatem zmiany zakresu kosztów i ograniczono dofinansowanie z budżetu państwa. Dotację przeznaczono wyłącznie na wkład własny w ramach programu UE²⁹ w zakresie dofinansowania elementów, dla których możliwe było spełnienie warunku tzw. *przejezdności* przed rozpoczęciem Igrzysk na niezbędną przebudowę wiaduktów kolejowych na liniach nr 08 i 95. ZIM oszacował, jako niezagrożoną do wydatkowania i rozliczenia, dotację na kwotę 2,4 mln zł, co zostało zatwierdzone w aneksie do umowy z 8 listopada 2022 r. Ostateczny zakres został doprecyzowany w ostatniej korekcie Programu inwestycji w czerwcu 2023 r. Inwestycja dofinansowana była w ponad 80% ze środków UE i zapisy tamtej umowy ograniczały limit maksymalnego dofinansowania zewnętrznego do wkładu własnego Miasta do 10% wydatków kwalifikowanych, co istotnie ograniczyło możliwość absorpcji środków dotacji z budżetu państwa. Termin ostatniej płatności planowany jest na czerwiec 2024 r.

(dowód: akta kontroli, str. 966, 972-979, 991,994-995, 998-1017)

ZDMK nie przesłało do Ministerstwa rozliczenia z nierealizowanego przedsięwzięcia *Rozbudowa ulic Rogozińskiego i al. Pokoju*. Zadanie to zostało rozpoczęte przez ZDMK, tj. uzgodniono Program inwestycji z Ministrem Infrastruktury 13 maja 2022 r. Postępowanie o udzielenie zamówienia na aktualizację dokumentacji projektowej oraz realizację robót budowlanych unieważniono 17 sierpnia 2022 r., ponieważ oferta, która wpłynęła od jednego wykonawcy, ponad trzykrotnie przewyższała zaplanowane środki zamawiającego. Aneks nr 1 z 8 listopada 2022 r. inwestycja została wycofana z wykazu przedsięwzięć objętych dofinansowaniem.

Zgodnie § 9 ust. 7 umowy dotacji podmiot realizujący przedsięwzięcie był zobowiązany do sporządzenia rozliczenia, o którym mowa w § 16 rozporządzenia *w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa*, także w przypadku, gdy realizacja przedsięwzięcia została zaniechana lub czasowo wstrzymana. I zastępca Prezydenta wyjaśnił, że zadanie zostało wyłączone z realizacji przed wydaniem jakichkolwiek środków finansowych zarówno z dotacji z budżetu państwa, jak i ze środków własnych Miasta. Postanowienie § 9 ust. 7 umowy, w interpretacji ZDMK, miało zastosowanie do sytuacji, w których realizacja przedsięwzięcia została podjęta, a następnie zaniechana. Nie miało to miejsca

²⁸ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz.U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.).

²⁹ Projekt nr POIS.04.01.00-00-0007/16 pn. *Rozbudowa al. 29 listopada na odcinku od ul. Opolskiej do granicy miasta Krakowa*.

w przypadku omawianego zadania, dlatego też w tym zakresie nie przesłano rozliczenia końcowego do Ministerstwa.

Rozliczenie zostało wysłane do MI w toku kontroli NIK pismem z 6 maja 2024 r.

(akta kontroli, str. 871, 974, 976, 991, 995, 1074, 2730_płyta CD plik 349, 2801, 2805-2806)

Na 11 skontrolowanych rozliczeń końcowych pod względem zrealizowanych zakresów rzeczowych osiem sporządzono prawidłowo, a w przypadku trzech błędnie wykazano wielkości planowane lub wykonane. I tak w zadaniu:

- *Rozbudowa ul. Wrobela* według Programu inwestycji planowano wykonać drogę na odcinku 913,4 m, a w rozliczeniu końcowym podano, że wykonano 923 m, tj. o 9,6 m więcej (o 1%). I zastępca Prezydenta wyjaśnił, że wskazanie nieprawidłowej długości zrealizowanej drogi wynikało z przyjęcia do rozliczenia długości pętli autobusowej o odcinku 120 m z uwzględnieniem danych z profilu podłużnego w projekcie budowlano-wykonawczym. Prawidłowo powinna zostać wskazana długość drogi wynikająca z wykonanego przez geodetę pomiaru zakładającego początek i koniec pętli na krawędzi jezdni (110,5 m) i zakres powinien być określony na 913,5 m. Korekta rozliczenia końcowego została wysłana do MI 13 marca 2024 r. w wyniku kontroli NIK.
- *Rozbudowa ul. Ważewskiego (...)* w Programie inwestycji planowano wykonać 220 m drogi, a w rozliczeniu końcowym zadania wpisano, że zaplanowano i zrealizowano 205 m drogi, tj. o 15 m (o 6,8%) mniej niż założono. I zastępca Prezydenta wyjaśnił, że w Programie inwestycji wskazano prawidłową wartość 220 m drogi, a w rozliczeniu wpisano błędnie 205 m. Korekta rozliczenia końcowego została wysłana do MI 13 marca 2024 r. w wyniku kontroli NIK.
- *Program budowy ścieżek rowerowych* w rozliczeniu wpisano, że zrealizowano ścieżki rowerowe o długości 2207 m, co stanowiło 42,4% pierwotnie planowanych 5201 m, tj. mniej o 2994 m. Według ostatniej korekty Programu inwestycji z 16 czerwca 2023 r. realizacja trzech ścieżek miała wynieść 2524,5 m, tj. o 317,5 m więcej, niż 2207 m podane rozliczeniu końcowym. Rzeczywista realizacja zadania, co wyjaśniono w toku kontroli NIK, wyniosła 2524,5 m. W całym *Programie budowy ścieżek rowerowych* wykorzystano środki dotacji w kwocie 12 816 tys. zł, stanowiące 56,7% pierwotnie planowanych (22 600 tys. zł). I zastępca Prezydenta wyjaśnił, że pierwotny Program inwestycji zakładał realizację ścieżek rowerowych w pięciu lokalizacjach, a finalnie po korekcie Programu w trzech. Ze względu na przedłużające się procedury opracowania dokumentacji projektowej dwóch ścieżek (ul. Jancarza i ul. Nawojki) niemożliwe było zakończenie inwestycji w terminie i zostały one wykreślone z Programu inwestycji (1800 m). Zastępca Prezydenta wyjaśnił, że nie został dotrzymany zarówno pierwszy termin z umów z 16 lipca 2021 r., jak i terminy wydłużone aneksami do września i października 2022 r. W sprawie naliczenia wykonawcy kar umownych zastępca Prezydenta wyjaśnił, że realizacja przedmiotu umowy nie została zakończona i wykonawcom nie wypłacono wynagrodzenia. Po zakończeniu prac, zostanie podjęta decyzja o ich ewentualnym naliczeniu. Ze środków dotacji nie poniesiono wydatków na niezrealizowane zakresy zadania.

W rozliczeniu końcowym zadania *Program budowy ścieżek rowerowych* w części B, nie podano szczegółów ograniczeń zakresów, poza wskazaniem, że zrezygnowano z budowy ścieżek w dwóch lokalizacjach. To nie odpowiadało liczbowo rozliczonej długości ścieżek. I zastępca Prezydenta wyjaśnił, że faktycznie oprócz rezygnacji z ww. dwóch ścieżek, ograniczono zakres trzeciej ścieżki (ul. Stojałowskiego) z 2374,8 m do 1498 m (o 876 m), z uwagi na prace modernizacyjne magistrali ciepłowniczej MPEC. Odnosząc się do różnicy 317,5 m zastępca Prezydenta wyjaśnił, że ponownie przeanalizowano dokumentację, i że zadanie zostało w rzeczywistości wykonane zgodnie z Programem inwestycji z 16 czerwca 2023 r. na 2524,5 m (ul. Krupnicza 150 m, ul. Buncha 876,5 m, ul. Stojałowskiego 1489 m), natomiast pracownik błędnie

sporządził rozliczenie końcowe inwestycji na podstawie wartości wskazanych w Programie inwestycji z 28 marca 2023 r. (mniej dla ul. Stojalskiego). Korektę rozliczenia wysłano do MI, w wyniku kontroli NIK, 6 maja 2024 r.

(akta kontroli, str. 926, 928, 932, 980-981, 983-985, 989-990, 992, 996, 998, 1026-1056, 1069-1073, 2801-2804)

W zadaniu *Przebudowa ul. Królowej Jadwigi* harmonogram rzeczowo-finansowy, stanowiący załącznik do Programu inwestycji, określał długość drogi 1,43 km, natomiast w samym Programie podano 1597,17 m. I zastępca Prezydenta wyjaśnił, że harmonogram został błędnie sporządzony przez pracownika, nie zsumowano wszystkich długości ulic. Wskazał, że zakres rzeczowy tego zadania został wykonany w 100%, tj. wybudowano 1597 m drogi oraz przepompownie.

(akta kontroli, str. 938, 980, 983)

I Zastępca Prezydenta sprawujący nadzór nad podlegającymi mu jednostkami miejskimi ZIM i ZDMK wyjaśnił, że opóźnienia w przekazaniu sprawozdań, dotyczących przedsięwzięć realizowanych przez te jednostki, spowodowane były złożonym zakresem sprawozdań wymagających pozyskania i weryfikacji danych m.in. w zakresach: rzeczowym, zamówień publicznych oraz finansowym. Z-ca Prezydenta odnośnie do różnic w zakresach rzeczowych inwestycji w sprawozdaniach, każdorazowo udzielił wyczerpujących wyjaśnień, potwierdzając błędnie sporządzone rozliczenia w skutek niedopatrzeń pracowników jednostek realizujących zadania inwestycyjne.

(akta kontroli, str. 965, 972, 980, 983-985, 992, 996, 1072-1073)

W czterech zadaniach, z 11 badanych, zakres rzeczowy wykonano na planowanym poziomie, natomiast z budżetu państwa wydatkowano większe środki od pierwotnie planowanych, tj. w zadaniu: *Rozbudowa ul. Igołomskiej* wydatkowano więcej o 24,7%, *Rozbudowa ul. Łokietka od ul. Kaczorówki do ul. Na Zielonki* o 19,2%, *Przebudowa ul. Królowej Jadwigi* o 3,7%, *Rozbudowa ul. Wróbel* o 19,8%. I zastępca Prezydenta wyjaśnił, że specyfika robót budowlanych i prawidłowość ich wykonania pod względem technicznym niejednokrotnie wymagała korekt i zmian technologii wykonania, niemających wpływu na zwiększenie kilometrażu drogi. W trakcie realizacji poszczególnych zadań następowały przesunięcia dotacji pomiędzy przedsięwzięciami, przy zachowaniu wymaganego udziału własnego Miasta w całości zadania (10%). Środki pochodziły z zadań, z których zrezygnowano i nastąpiło przesunięcie na pozostałe zadania objęte umową. Zastępca Prezydenta podał, że w zadaniu:

- *Rozbudowa ul. Igołomskiej* w trakcie realizacji inwestycji zawierano aneksy zwiększające wynagrodzenie wykonawcy, w tym dotyczące wzmocnienia stabilizacji podłoża i nawierzchni, dodatkowego zabezpieczenia infrastruktury drogowej oraz wzrostu kosztów ogólnych w związku z przedłużeniem terminu realizacji inwestycji,
- *Rozbudowa ul. Łokietka* w stosunku do umowy podstawowej zwiększono wartość wynagrodzenia dla wykonawcy w związku z koniecznością korekty stałej organizacji ruchu, wprowadzenia nieujętych w pierwotnym kosztorysie robót tymczasowych oraz koniecznością dodatkowych prac związanych z infrastrukturą sieciową,
- *Rozbudowa ul. Królowej Jadwigi* wartość wynagrodzenia została zmieniona aneksem do umowy i wynikała z dodatkowych robót budowlanych w ustalonym pierwotnie kilometrażu, w tym dotyczących przebudowy kolidującego uzbrojenia oraz dodatkowymi pracami branży kanalizacyjnej,
- *Rozbudowa ul. Wróbel* wzrost kosztów inwestycji podyktowany był koniecznością prac dodatkowych wynikających z badań geotechnicznych oraz zmiany zastosowanych materiałów. Prace dodatkowe realizowano w przyjętym w projekcie kilometrażu.

(dowód: akta kontroli, str. 860-883, 981, 985-986)

Wszystkie zadania zostały zakończone nie później niż do 20 czerwca 2023 r., przy czym umowa dopuszczała oddanie przedsięwzięcia do ruchu na zasadach przejeźdźności. Trzy z 11 zadań, tj. *Rozbudowa ul. Łokietka*, *Przebudowa ul. Glinik*, *Rozbudowa ul. Fortecznej* zostały zrealizowane z opóźnieniem wynoszącym od około 2 do 14 miesięcy w stosunku do planowanego terminu zakończenia. Z uzasadnień opóźnień podanych w rozliczeniach końcowych (ul. Łokietka, ul. Glinik) oraz wyjaśnień I zastępcy Prezydenta (ul. Forteczna), wynikało, że były one spowodowane przyczynami technicznymi (problemy z kolizjami z siecią energetyczną, wodociagową, konieczne były uzgodnienia kanalizacji opadowej).

(akta kontroli, str. 930, 934, 938, 942, 966, 973-974)

Podatek VAT przy realizacji zadań przez ZIM i ZDMK był pokrywany ze środków własnych Miasta lub nie podlegał odliczeniu, z wyjątkiem dwóch zadań, w przypadku których wystąpiła możliwość odliczenia podatku VAT po złożeniu wniosku o płatność. W przypadku zadania *Modernizacja torowisk tramwajowych* w rozliczeniu podatku VAT za maj 2022 r. ZDMK dokonał odliczenia kwoty 904,3 tys. zł, zwrot podatku VAT nastąpił 24 czerwca 2022 r. i 27 czerwca 2022 r. Miasto zwróciło środki do MI. W przypadku zadania *Przebudowa ul. Igołomskiej w Krakowie* ZDMK, w związku z rozpoznaniem możliwości odliczenia podatku VAT w kwocie 0,9 tys. zł, środki w tej wysokości zostały zwrócone do MI 22 listopada 2022 r.

(dowód: akta kontroli str. 992, 996-997)

2.2.2. Inwestycje sportowe ujęte w rozporządzeniu ws. wykazu przedsięwzięć były realizowane na podstawie trzech umów o dofinansowanie ze środków budżetu państwa zawartych pomiędzy Miastem a Ministrem Sportu, tj.:

- 1) *Budowa boiska do koszykówki 3x3 Hala Cracovia Centrum Sportu Niepełnosprawnych* – umowa z 28 czerwca 2022 r. przyznająca dofinansowanie w wysokości 2700 tys. zł (do 90% wartości zadania); aneksem nr 1 z 23 stycznia 2023 r. przesunięto środki na 2023 r., aneksem nr 2 z 2 czerwca 2023 r. termin realizacji zakończenia zadania przesunięto z 31 maja na 20 czerwca 2023 r.;
- 2) *Remont Stadionu Miejskiego im. Henryka Reymana* – umowa z 28 czerwca 2022 r. przyznająca dofinansowanie w wysokości (po zmianie) 80 100 tys. zł (do 90% wartości zadania); aneksem nr 1 z 23 stycznia 2023 r. przesunięto środki na 2023 r.; aneksem nr 2 z 24 kwietnia 2023 r. zwiększono kwotę dofinansowania o 8900 tys. zł i określono ją na nie więcej niż 89 000 tys. zł w 2023 r.; aneksem nr 3 z 2 czerwca 2023 r. termin realizacji zakończenia zadania przesunięto z 31 maja na 20 czerwca 2023 r.;
- 3) *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR Kolna* – umowa z 29 listopada 2022 r. przyznająca dofinansowanie w wysokości (po zmianie) 39 895 tys. zł (do 90% wartości zadania); aneksem nr 1 z 23 stycznia 2023 r. przesunięto środki, na 2023 r.; aneksem nr 2 z 25 maja 2023 r. dofinansowanie zmniejszono o 21 800 tys. zł, tj. w kwocie nieprzekraczającej 18 095 tys. zł. Termin realizacji zakończenia zadania przesunięto z 31 maja na 20 czerwca 2023 r.

Ze strony Gminy uprawnionym do nadzoru nad prawidłowością realizacji tych umów był dyrektor ZIS. Inwestycje były realizowane przez ZIS.

(akta kontroli, str. 2728_CD_pliki (295, 296, 297))

W trakcie realizacji zadań Prezydent informował Ministra Sportu i Turystyki o problemach związanych z wyższymi niż planowano kosztami ich realizacji oraz z zakończeniem w planowanym terminie. Przykładowo odnośnie do zadania *Remont Stadionu Miejskiego im. H. Reymana* w piśmie z 25 listopada 2022 r. Prezydent poinformował, że wszystkie przeprowadzone postępowania musiały zostać unieważnione, ponieważ cena najkorzystniejszej oferty przewyższała przeznaczone na zamówienie środki i zwrócił się wówczas o zwiększenie dofinansowania o brakującą kwotę 11 013,9 tys. zł. Z kolei pismem z 24 lutego 2023 r. wystąpił o przesunięcie brakujących na to zadanie środków (11 013,9 tys. zł) z zadania *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”*. Ostatecznie w piśmie

z 3 marca 2023 r. Prezydent zwrócił się o zwiększenie dofinansowania remontu Stadionu o 8900 tys. zł, uzasadniając to koniecznością wykonania robót dodatkowych celem podniesienia bezpieczeństwa na obiekcie. W zakresie zadania *Przebudowa toru do kajakarstwa górskiego OSiR „Kolna”* Prezydent pismem z 3 marca 2023 r. zwrócił się do MSiT o zwiększenie zakresu rzeczowego i kwoty dofinansowania o 6000 tys. zł na wykonanie modernizacji infrastruktury towarzyszącej, a pismem z 29 marca 2023 r. o zwiększenie zakresu rzeczowego i dofinansowania o 12 000 tys. zł na dostawę zadaszenia kryjącego tor oraz zakup kontenerów szatniowo-sanitarnych wraz ze sprzętem do utrzymania toru (traktor, myjka ciśnieniowa, agregat prądotwórczy). W obu przypadkach wskazywał, że zwiększenie zakresu rzeczowego nie będzie miało wpływu na zwiększenie wysokości przyznanego dofinansowania. Wcześniej w korespondencji kierowanej do MSiT z czerwca i września 2022 r. oraz ze stycznia 2023 r. Prezydent informował o wzroście kosztów budowy toru wynikającym z inflacji, wzrostu cen materiałów budowlanych oraz skutków ekonomicznych konfliktu zbrojnego w Ukrainie, a także z nierozstrzygniętych przetargów i problemów z wyłonieniem wykonawców (składane oferty znacząco przewyższały środki przeznaczone przez Miasto). Ostatecznie 17 maja 2023 r. ZIS pozostawił do dyspozycji MSiT wolne środki finansowe przyznanego dofinansowania w wysokości 21 800 tys. zł.

(akta kontroli str. 3068-3077)

Dyrektor ZIS przesłał do MSiT rozliczenia dofinansowania z poszczególnych trzech zadań. Zostały one przyjęte i zatwierdzone w zakresie rzeczowym i finansowym 12 września 2023 r. Całkowita wartość wydatków związanych z realizacją tych zadań wyniosła 132 098,5 tys. zł, z tego 108 927 tys. zł na remont Stadionu, 2860,7 tys. zł na budowę boiska do koszykówki 3x3 oraz 20 310,8 tys. zł na przebudowę toru kajakowego. Wartość wykorzystanego dofinansowania wyniosła łącznie 109 668 tys. zł i w poszczególnych zadaniach nie przekroczyła poziomu maksymalnego dofinansowania, tj. 89 000 tys. zł (81,7%) na remont Stadionu, 2574,6 tys. zł (90%) na budowę boiska do koszykówki 3x3, 20 310,8 tys. zł (89,1%) na przebudowę toru kajakowego. Środki dotacji na poziomie Miasta jako organu były ewidencjonowane odrębnie dla każdego z zadań.

(akta kontroli, str. 1075-1084, 1104, 1106, 1145, 2717_CD_pliki (12, 14, 17, 37-38, 51-52, 58-59, 2719_płyta CD pliki (77-78, 80, 81, 82))

2.2.3. Realizację wydatków bieżących Miasta, poniesionych w związku z Igrzyskami, przeanalizowano na próbie umów zlecenia/umów o dzieło, w większości zawartych przez Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF.

W 2021 Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF zawarł trzy umowy zlecenia na łączną kwotę 24,6 tys. zł, sfinansowane ze środków Wydziału Sportu UMK (dział 926, rozdział 92605, § 4170 *Wynagrodzenia bezosobowe*, zadanie SP/PKF/01 *Zadanie realizowane przez Pełnomocnika ds. RKF*). Umowy zlecenia zawarto z trzema osobami odpowiednio na:

- organizację i tworzenie programu sportowego Igrzysk w okresie od maja do grudnia 2021 r. (osoba powołana w kwietniu 2021 r. do Zespołu zadaniowego w UMK oraz będąca członkiem Zespołu wspólnego UMK i UMWM);
- przygotowanie założeń i koncepcji bezpieczeństwa, w tym zabezpieczenia medycznego Igrzysk, w okresie od listopada do grudnia 2021 r. (osoba powołana 17 listopada 2021 r. w skład wspólnego Zespołu Zadaniowego UMK i UMWM);
- opracowanie map i planów obiektów sportowych, oznakowania obiektów, planowanie i uzgadnianie infrastruktury pod dyscypliny sportowe z przedstawicielami obiektów i związków sportowych w okresie od maja do grudnia 2021 r.

Wynagrodzenia były wypłacane zleceniobiorcom miesięcznie na podstawie zaakceptowanych przez Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF rachunków wraz ze sprawozdaniami z realizacji zlecenia.

(akta kontroli, str. 2909, 2978-3038, 3040-3043)

Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF wyjaśniając dlaczego zawarł te umowy, gdy od 2020 r. działał Zespół Ekspertów powołany do przygotowania Igrzysk i działający na zlecenie Marszałka Województwa Małopolskiego, wskazał, że zadaniem tamtych ekspertów było zrobienie remanentów obiektów i było to finansowane przez UMWM. Zdecydowano się na powołanie do realizacji tych zadań na terenie Miasta ekspertów, którzy znali obiekty miejskie. Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF wskazał również, że robił rozeznanie wśród osób pracujących na stadionach Wisły lub Cracovii i mających doświadczenie w obsłudze takich obiektów. W jego ocenie zatrudnione osoby miały doświadczenie i były rekomendowane przez Zespół Ekspertów. Spośród trzech osób z którymi zawarto umowy, dwie zostały później zatrudnione w Spółce na stanowiskach dyrektorów pionów.

Zlecenie usług, które zostały powierzone w 2021 r. do wykonania na podstawie zawartych trzech umów zleceń, nastąpiło bez zastosowania Regulaminu udzielania zamówień publicznych w UMK, w tym bez sporządzenia dokumentacji wymaganej Regulaminem, co zostało opisane w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli, str. 1158-1159)

W 2023 r. w czasie trwania Igrzysk z budżetu Miasta sfinansowano dwa koncerty w Strefie Kibica (*Fun Zone*) na łączną kwotę 20,4 tys. zł na podstawie zawartych dwóch umów z 28 czerwca 2023 r., sfinansowanych ze środków Wydziału Edukacji, tj. umowa W/II/2014/EK/40/2023 podpisana przez Pełnomocnika ds. RKF (dział 926, rozdział 92605, § 4300 *Zakup usług pozostałych*, zadanie *Realizacja zadań Pełnomocnika ds. RKF*) i umowa W/II/2016/EK/41/2023 podpisana przez dyrektora Wydziału Edukacji, przygotowana i parafowana przez Pełnomocnika ds. RKF (dział 801 *Oświata i wychowanie*, rozdział 80195 *Pozostała działalność* § 4170, zadanie EK/FZO/01). Procedowanie obu umów rozpoczęło się 15 czerwca 2023 r., tj. niespełna na tydzień przed rozpoczęciem Igrzysk i dwa tygodnie przed ich realizacją.

W sprawie uzasadnienia dla zorganizowania przez Miasto koncertów w *Fun Zone*, gdy Miasto powierzyło Spółce działania promocyjne i kulturalne do realizacji umową z 23 lutego 2023 r., Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF wyjaśnił, że Spółka zaproponowała wszystkim miastom zorganizowanie strefy *Fun Zone* i minimum programu artystycznego. *Początkowo była koncepcja, że koncerty odbędą się we wszystkich miastach partnerskich i będą na nich występowały te same osoby, ci sami artyści. Przez jakiś czas miał to organizować Tarnów, ale potem się z tego wycofał z powodów finansowych.* Pełnomocnik podał, że rozmawiał z zastępcą dyrektora Wydziału Komunikacji Społecznej UMK, ale w związku z tym, że nie mieli planu finansowego na takie działanie zdecydował, że będzie to realizował z budżetu przypisanego Pełnomocnikowi. Spółka w ramach swoich działań przygotowała teren pod działalność *Fun Zone*, tj. telebim, transmisję z wydarzeń sportowych, żywe maskotki Igrzysk, animacje sportowe, sklep z gadżetami. By uatrakcyjnić ten program i przyciągnąć kibiców zorganizowano te dwa koncerty. Miasto nie poniosło żadnych dodatkowych kosztów na strefę kibica. Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF wyjaśnił również, że procedowanie umów od 15 czerwca 2023 r. było wystarczającym terminem, aby zdążyć. Wcześniej nie było możliwości pozyskania środków. Środkami finansowymi wsparł dyrektor Wydziału Edukacji UMK, w strukturze którego funkcjonuje biuro Pełnomocnika.

(akta kontroli, str. 1159, 2863, 2870, 2875, 2916-2947)

Pełnomocnik wyjaśnił, że *Fun Zone* była oznakowana logo Krakowa, na tym tle wykonywano koncerty i dlatego nie zamieszczono w umowie z wykonawcami zapisów zobowiązujących ich do umieszczenia logotypu Miasta w materiałach związanych z realizacją zadania, w sytuacji gdy z budżetu Miasta sfinansowano zadanie.

Koncerty w *Fun Zone* nie były anonsowane/promowane w portalach miejskich (np. *krakow.pl*). Dyrektor Wydziału KS Urzędu podała, że na etapie podejmowania decyzji i podpisywania umowy Wydział nie był o tym fakcie informowany i nie znał treści umowy. Ani na portalach należących do *krakow.pl*, ani w mediach społecznościowych Wydział nie zamieszczał informacji o *Fun Zone*. Dyrektor Wydziału podała, że

z kwerendy maili przychodzących do biura prasowego wynikało, że nie przekazano informacji o koncertach w *Fun Zone* do wykorzystania w mediach.

Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF, wyjaśniając dlaczego nie przekazano do Wydziału KS informacji i materiałów o koncertach w *Fun Zone* do wykorzystania w mediach w celu promocji Igrzysk, podał, że Wydział KS wiedział o tych koncertach.

(akta kontroli, str. 1160, 2865-2868)

Jedno ze stowarzyszeń futbolowych (*Stowarzyszenie*) pismem z 14 marca 2023 r. (data wpływu 21 marca 2023 r.) zwróciło się do Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF o wsparcie finansowe w kwocie 150 tys. zł turnieju piłkarskiego, organizowanego w Krakowie w okresie od 16 do 18 czerwca 2023 r. W piśmie podano, że *Turniej miał być imprezą towarzyszącą Igrzyskom, a zarazem kwalifikacją do Mistrzostw Europy i najbardziej prestiżową tegoroczną imprezą (...) w Europie, szacunkowy koszt turnieju wskazano na 450 tys. zł. Mecze turnieju miały być transmitowane na TVP Sport, a w promocję zaangażowani byli również UEFA, PZPN i inni stali partnerzy organizacji*. Na przedmiotowym piśmie widniała odrębna adnotacja Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF *Zgoda-kwota 120 tys. zł*.

22 maja 2023 r. Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF zawarł umowę W/II/1600/EK/17/2013 ze *Stowarzyszeniem, będącym organizacją pożytku publicznego, na przygotowanie, zorganizowanie i przeprowadzenie [rozgrywek piłkarskich] Ligi Narodów Dywizji A, będącego imprezą towarzyszącą III Igrzyskom Europejskim, w dniach od 16 do 18 czerwca 2023 r.* Umowa ta została zawarta na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp³⁰. Środki na realizację tej umowy były ujęte planie finansowym Wydziału Edukacji Urzędu jako wydatek bieżący jednostki budżetowej w kwocie 120 tys. zł (dział 926, rozdział 92605, § 4300, zadanie *Realizacja zadań Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF*).

Na podstawie § 2 umowy wykonawca był zobowiązany m.in. do przygotowania i realizacji tego wydarzenia, zapewnienia wynajmu boiska i obsługi technicznej, zapewnienia pucharu i statuetek, zapewnienia cateringu dla 4 drużyn piłkarskich wraz ze sztabami, promocji gali w mediach, zapewnienia obsługi i sprzętu do organizacji wydarzenia, promocji Zamawiającego przez umieszczenie logotypu Miasta oraz informacji o współfinansowaniu ze środków Miasta, umieszczania logo na bandach boiska, ścianie, materiałach promocyjnych dotyczących wydarzenia, odbycia konferencji prasowej z wykorzystaniem ścianki promocyjnej, promowania w materiałach dotyczących tych rozgrywek Igrzysk Europejskich, sporządzenia sprawozdania z realizacji wydarzenia.

W notatce służbowej z udzielenia zamówienia, zaakceptowanej przez Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF 12 maja 2023 r., napisano, iż przedmiotem zamówienia było *świadczenie usług promocyjnych na rzecz Gminy*, a z kolei w dokumencie z weryfikacji zamówienia w Systemie obsługi zamówień publicznych z 11 maja 2023 r. przez Odział Zamówień Publicznych podano *Zorganizowanie i przeprowadzenie [rozgrywek piłkarskich] Ligi Narodów Dywizji A, będącego imprezą towarzyszącą IE*, kod CPV 92.00.00.00-1, co oznacza *usługi rekreacyjne, kulturalne i sportowe*.

Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF zaakceptował pod względem merytorycznym fakturę z 26 czerwca 2023 r., wystawioną przez *Stowarzyszenie* do umowy, której przedmiotem były *Usługi promocyjne zgodnie z umową*.

Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF wyjaśnił, że w § 2 umowy były zawarte punkty odnoszące się zarówno do promocji i organizacji imprezy, a w notatce służbowej była jasna informacja, iż przedmiotem zamówienia było świadczenie usług promocyjnych na rzecz Gminy-Miasta poprzez przygotowywanie, zorganizowanie i przeprowadzenie [rozgrywek piłkarskich] Ligi Narodów Dywizji A, będącego *Imprezą Towarzystwającą III Igrzyskom* (mówił o tym też § 1 umowy). Pełnomocnik podał, że był to ten sam przedmiot zamówienia i nie budził wątpliwości cel i przedmiot zamówienia oraz

³⁰ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.), dalej *ustawa Pzp*.

osiągnięty rezultat z wykonania umowy. To samo wyjaśnienie Pełnomocnik przywołał do wyjaśnienia powodów zaakceptowania faktury z przedmiotem określonym na usługi promocji.

(akta kontroli, str. 2869, 2872, 2875, 2878-2885, 2889-2897, 2903-2906.)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy zwrócić uwagę, że kod CPV 92.00.00.00-1 oznacza *usługi rekreacyjne, kulturalne i sportowe*, a w sytuacji gdy położono nacisk w pierwszej kolejności na usługi promocji, to usługom tym odpowiadałby symbol klasyfikacji CPV 79342200-5.

Powierzenie realizacji zadania, określonego umową W/II/1600/EK/17/2013, Stowarzyszeniu na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp jako wydatek bieżący jednostki budżetowej (§ 4300), a nie jako realizację zadania publicznego przez organizację pozarządową na podstawie art. 12 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*³¹ w formie dotacji celowej stosownie do warunków wynikających z art. 221 *ufp* opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

3. W UMK nie przeprowadzano weryfikacji rozliczeń dotacji sporządzonych przez jednostki Miasta bezpośrednio realizujące te zadania (ZIM, ZDMK oraz ZIS). Jednostki same sporządziły i przesłały rozliczenia dotacji bezpośrednio do odpowiednich ministerstw, co opisano we wcześniejszej części wystąpienia. Dyrektorzy tych jednostek podpisali powyższe sprawozdania na podstawie posiadanych upoważnień Prezydenta.

Skarbnik Miasta wyjaśniła, że jednostki bezpośrednio realizujące dotacje celowe na zadania związane z przygotowaniem i organizacją Igrzysk składały do Wydziału Budżetu Miasta sprawozdania budżetowe Rb-28S z *wykonania planu wydatków*, a sprawozdania z dotacji składały bezpośrednio do właściwego ministerstwa. Skarbnik podała, że kierowany przez nią pion finansowy nie przeprowadzał weryfikacji rozliczeń dotacji sporządzonych przez jednostki organizacyjne Miasta bezpośrednio realizujące te zadania. Za prawidłowe rozliczenie dotacji w ramach planu finansowego jednostki odpowiada kierownik jednostki.

(akta kontroli, str. 872, 883, 949, 951, 1075-1084, 1094, 1103, 1111-1112, 1117, 2717_płyta CD pliki 9-11)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadku trzech umów, tj. W/II/1263/SP/137/2021 z 30 kwietnia 2021 r. na organizację i tworzenie programu sportowego Igrzysk za kwotę 8,6 tys. zł, W/II/2855/SP/258/2021 z 2 listopada 2021 r. na przygotowanie założeń i koncepcji bezpieczeństwa za kwotę 9 tys. zł oraz W/II/1265/SP/138/2021 z 30 kwietnia 2021 r. na opracowane map i planów obiektów sportowych za kwotę 7 tys. zł, usługi zlecono niezgodnie z Regulaminem udzielania zamówień publicznych, których wartość jest mniejsza niż 130 tys. zł, wprowadzonym zarządzeniem nr 3471/2020 Prezydenta Miasta Krakowa z 30 grudnia 2020 r., gdyż nie ustalono szacunkowej wartości zamówienia, nie skierowano zapytania ofertowego do co najmniej trzech potencjalnych wykonawców i nie sporządzono wymaganych regulaminem notatek.

(akta kontroli, str. 2852-2862, 2978-2996, 3044-3053)

Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF wyjaśnił m.in., że robił rozeznanie wśród osób pracujących na stadionach w Mieście i mających doświadczenie w obsłudze takich obiektów; dwie osoby zostały mu rekomendowane, z którymi zawarł umowy. Negocjacje prowadził telefonicznie. Z tego co mu powiedziano w UMK, przy tego rodzaju umowach zlecenia było to wystarczające. Nie sporządził notatek z tych rozmów telefonicznych. Część osób, z którymi rozmawiał na etapie rozeznania, dołączyła później do pracy w Spółce. Być może obawiali się, czy impreza zostanie zorganizowana i dlatego odmówili na etapie

³¹ Dz.U. z 2023 r. poz. 571, dalej: *ustawa o działalności pożytku publicznego*.

przygotowania. Umowy zlecenia nie miały znamion zatrudnienia, więc z tego co go poinformowano, nie miał zastosowania w tej sytuacji Regulamin zamówień publicznych.

(akta kontroli, str. 1159, 2852)

NIK zwraca uwagę, że Urząd jako jednostka sektora finansów publicznych jest zobowiązana zapewnić efektywne wydatkowanie środków publicznych przy zachowaniu przejrzystości postępowania w zakresie doboru przedsięwzięć oraz niedyskryminacyjny i transparentny dostęp do środków publicznych z budżetu Miasta. Przedmiotowy zakres zleconych usług nie podlegał wyłączeniu ze stosowania *Regulaminu udzielania zamówień o niskiej wartości*, wprowadzonego do stosowania w UMK zarządzeniem Prezydenta.

2. Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF powierzył realizację zadania przygotowania, zorganizowania i przeprowadzenia imprezy towarzyszącej Igrzyskom, na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy *Pzp*, jako wydatek bieżący jednostki budżetowej w kwocie 120 tys. zł, a nie jako realizację zadania publicznego przez organizację pozarządową. Działanie to było niezgodne z art. 11 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 12 i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*³². Organy administracji publicznej powierzają w sferze zadań publicznych realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym. Organizacja pozarządowa może z własnej inicjatywy złożyć wniosek o realizację zadania publicznego. Organizacja pozarządowa zobowiązuje się do wykonania zadania publicznego w zakresie i na zasadach określonych w umowie o powierzenie realizacji zadania publicznego, sporządzonej z uwzględnieniem art. 221 ust. 3 *ufp* oraz przepisów ustawy *o działalności pożytku publicznego*, a organ administracji publicznej zobowiązuje się do przekazania dotacji na realizację zadania.

(akta kontroli, str. 2871, 2878-2906)

Pełnomocnik wyjaśnił, że umowa finansowana była wyłącznie ze środków miejskich poza zadaniem *Igrzyska*. Umowa była realizowana ze środków bieżących w ramach zadania *EK/PKF/01 – realizacja zadań Pełnomocnika*. Subsydiarnie realizowano imprezę przy projekcie *Igrzysk* w celu eliminowania barier sprawnościowych w środowisku sportowców niepełnosprawnych, natomiast finansowo nie była ona związana ze Spółką, a tym samym z budżetem stworzonym przez Ministerstwo Sportu i Turystyki, UMWM i Miasto. Miasto postanowiło podjąć takie wyzwanie w ramach wyrównywania szans wszystkich sportowców, a program *Igrzysk* nie obejmował rywalizacji osób z niepełnosprawnościami. Była to impreza towarzysząca, a nie pokazowa, bo te akurat w oficjalnym programie *Igrzysk* się znajdowały. Wydatek ten został zakwalifikowany jako wydatek bieżący. W zakresie kwalifikacji budżetowej poszczególnych środków, Pełnomocnik podał, że gdyby jego odpowiedź wymagała uzupełnienia - informacji udzielił pion finansowy. Pełnomocnik podał, że *Impreza towarzysząca* nie była ujęta w budżecie *Igrzysk*, była to impreza Miasta i umowa była procedowana z zadania *EK/PKF/01*. Na końcu wyjaśnień Pełnomocnik podał, że *niezależnie od powyższego według przekazanej informacji przedmiotem kontroli objęte są umowy związane z Igrzyskami (finansowanych przez Ministerstwo Sportu i Turystyki lub ze wspólnej puli Miasta i UMWM), ta umowa nie mieści się w zadaniu*.

(akta kontroli, str. 2869, 2874)

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień, NIK w żaden sposób nie neguje idei wspierania sportowców z niepełnosprawnościami, lecz kwestionuje sposób zlecenia wykonania tego zadania. Zgodnie z art. 221 ust. 1 i 2 *ufp* podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku mogą otrzymywać z budżetu jst dotacje na cele publiczne, związane

³² Dz. U. z 2023 r. poz. 571.

z realizacją zadań tej jednostki, a zlecenie zadania i udzielenie dotacji następuje zgodnie z przepisami ustawy *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. Stowarzyszenie, wnioskując o wsparcie finansowe, wskazało, że będzie to impreza towarzysząca Igrzyskom, co znalazło swoje odzwierciedlenie w przedmiocie umowy. Wydatek był ujęty w ewidencji księgowej Miasta na koncie pozabilansowym 914-IEU powadzonym dla wydatków Miasta na Igrzyska, tak więc NIK była uprawniona do sprawdzenia tego wydatku w ramach niniejszej kontroli.

(akta kontroli, str. 2810, 2883)

Dyrektor Wydziału Finansowego UMK, która kontrasygnowała umowę, wyjaśniła, że kontrasygnata złożona 22 maja 2023 r. stanowiła w istocie potwierdzenie, iż zobowiązanie mieściło się w aktualnym planie finansowym, w ramach klasyfikacji budżetowej dział 926, rozdział 92605, § 4300, oraz zadania budżetowego EK/PKF/01. Tym samym kontrasygnata nie stanowiła potwierdzenia weryfikacji podstawy prawnej realizowanego wydatku. Zgodnie bowiem z § 10 ust. 2 zarządzenia nr 559/2023 Prezydenta w sprawie prowadzenia GRUiZ kontrasygnata złożona w zakresie danego dokumentu dotyczącego czynności prawnej oznacza, że zobowiązania pieniężne z niej wynikające ujęte są w budżecie Miasta/planie finansowym Urzędu Miasta/WPF. Kontrasygnata Skarbnika zamieszczona na umowie stanowi zatem gwarancję zabezpieczenia środków na jej realizację w budżecie Miasta we wskazanej klasyfikacji budżetowej. Zgodnie z danymi zawartymi w systemie EZD projekt umowy został zaakceptowany pod względem formalno-prawnym przez radcę prawnego 11 maja 2023 r. Zgodnie z treścią umowy zawartej przez Pełnomocnika przedmiotem umowy było przygotowanie, zorganizowanie i przeprowadzenie wydarzenia jako imprezy towarzyszącej Igrzyskom, przy czym w § 2 umowy działania wskazywały na promocję Igrzysk poprzez obowiązek zamieszczenia w materiałach dotyczących Ligii treści promujących Igrzyska oraz poprzez zorganizowanie konferencji przed eventem z wykorzystaniem elementów promocyjnych. Dyrektor Wydziału Finansowego podała, że z analizy treści umowy i uzyskanych informacji wynikało, że celem przedmiotowego wydarzenia było promowanie działań związanych z organizacją Igrzysk przez Miasto. Zgodnie z zarządzeniem Prezydenta w sprawie prowadzenia GRUiZ w przypadku, gdy przedmiot umowy związany jest z informacją i promocją (tj. zobowiązanie do stosowania w materiałach logo Krakowa), umowę akceptował Dyrektor Wydziału Komunikacji Społecznej UMK. Ponadto zgodnie z § 3 ust. 2 ww. zarządzenia, to kierujący komórką organizacyjną Urzędu Miasta Krakowa odpowiadał za prawidłowe stosowanie przepisów, m. in. rozporządzenia w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych. Z przekazanej dokumentacji wynikało, że na mocy Pełnomocnictwa nr 176/2022 Prezydenta z 26 kwietnia 2022 r. Pełnomocnik Prezydenta ds. RKF był upoważniony do składania w imieniu GMK oświadczeń woli i dokonywania wszelkich innych czynności wymaganych przepisami prawa, czynności merytorycznych i formalno-rachunkowych, związanych z realizacją zadania budżetowego EK/PKF/01. Dyrektor wyjaśniła, że mając na uwadze ścieżkę obiegu projektu umowy, w tym uzyskane opinie/akceptacje/zatwierdzenia stanowiące dowód oceny merytorycznej sposobu i celu organizacji planowanego wydarzenia stwierdzono, że przedmiotem ww. umowy było zorganizowanie wydarzenia jako imprezy towarzyszącej Igrzyskom 2023, będącej formą promocji tego wydarzenia, a nie realizacją zadania publicznego, wynikającego z ustawy *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, mając również na uwadze podstawy prawne tego przedsięwzięcia określone w ustawie *o wsparciu przygotowania Igrzysk*.

Dyrektor Wydziału Finansowego – odnosząc się do pytania dlaczego zatwierdzono do ujęcia w księgach i do wypłaty fakturę nr 04/06/2023, na której

przedmiot został określony jako *Usługi promocyjne zgodnie z umową*, podczas gdy przedmiotem umowy, której dotyczyła ta faktura, było *Przygotowanie, zorganizowanie i przeprowadzenie (...), będącego imprezą towarzyszącą III Igrzyskom Europejskim 2023, oraz do pytania czy faktura za usługi promocyjne zatem nie powinna być zaklasyfikowana do rozdziału 75075 Promocja jednostek samorządu terytorialnego*, który jest dedykowany dla tego rodzaju wydatków, niezależnie od tego, która komórka merytoryczna realizuje wydatki na promocję Miasta – wyjaśniła, że faktura nr 04/06/2023 zgodnie z obowiązującą Instrukcją³³ została zweryfikowana pod względem merytorycznym 4 lipca 2023 r. przez pracownika w Wydziale Edukacji oraz zatwierdzona do wypłaty przez Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF, zweryfikowana pod względem formalno-rachunkowym przez pracownika Referatu Obsługi Finansowej Wydatków w Wydziale Finansowym, a następnie poddana kontroli wstępnej przez Zastępcę Głównego Księgowego UMK. Na poziomie Dyrekcji Wydziału Finansowego nastąpiła akceptacja uruchomienia środków i zatwierdzenie do ujęcia w ewidencji księgowej kwoty zobowiązania/wydatku.

Przekazana do Wydziału Finansowego dokumentacja (koszulka w EZD) obejmowała dokumenty: zaakceptowaną fakturę, opis merytoryczny faktury i sprawozdanie z umowy oraz podpisany dokument WYBUD-WYK, tj. dyspozycję do realizacji wydatku w ramach planu finansowego danej komórki. Dokumentacja została w Wydziale Finansowym uzupełniona o dekretację oraz dokument Polecenie księgowania. Zgodnie z opisem w ścieżce obiegu dokumentów zwrot koszulki w EZD dotyczył dekretacji, tj. sposobu ujęcia danej operacji na kontach księgowych. Zmiana dekretacji dotyczyła uzupełnienia dekretu operacji gospodarczej na koncie pozabilansowym 914-IEU (po stronie Wn) w kwocie 120 tys. zł w klasyfikacji budżetowej: dział 926, rozdział 92601, § 4300, kategoria zadania GWSMK, zadanie EK/PKF/01. Konto pozabilansowe 914 służyło do ewidencji wydatków związanych z wydarzeniami organizowanymi przez Miasto mających charakter ponadregionalny.

Na poleceniu księgowania, sporządzonym do niniejszej faktury widnieje zapis, iż płatność dotyczy środków w ramach działu 926, rozdziału 92605 § 4300, zadanie EK/PKF/01, co pozostaje w zgodzie z klasyfikacją budżetową ujętą w treści ww. umowy, czyli klasyfikacją, w której zaangażowane zostały środki wydziału merytorycznego. W opisie przedmiotu umowy obok sformułowania dot. cyt.: *przygotowania, zorganizowania i przeprowadzenia (...)*, jest również opis wymagań w zakresie działań promocyjnych, które miały być zrealizowane w ramach danego wydarzenia. Potwierdzeniem ww. zakresu przedmiotu umowy obejmującego działania promocyjne jest również Sprawozdanie z umowy, które wśród zrealizowanych działań, będących potwierdzeniem realizacji umowy wymienia szereg działań promujących Igrzyska. Biorąc pod uwagę wszystkie zgromadzone w koszulce EZD dokumenty stwierdzono, iż rozgrywki będące imprezą towarzyszącą IE stanowiły wydarzenie promujące i zachęcające osoby zainteresowane sportem do czynnego uczestnictwa w wydarzeniach organizowanych w ramach IE, tym samym przyjęto, iż nie ma konieczności zwrotu przesłanej dokumentacji do Wydziału Edukacji celem złożenia dodatkowych wyjaśnień.

Dyrektor Wydziału Finansowego wskazała również, że zgodnie z rozporządzeniem³⁴ w rozdziale 92605 winny być klasyfikowane wydatki dotyczące zadań w zakresie kultury fizycznej, natomiast § 4300 dotyczy zakupu usług pozostałych, w tym usług w zakresie kultury i sztuki, kultury fizycznej oraz turystyki i wypoczynku. Zatem zakup usługi polegającej zarówno na

³³ Instrukcja sporządzania, obiegu i kontroli oraz przechowywania i zabezpieczania dokumentów księgowych i ksiąg rachunkowych w Urzędzie Miasta Krakowa, wprowadzoną Zarządzeniem PMK nr 859/2023 z dnia 30 kwietnia 2023 r. (ze zm.).

³⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 513, ze zm.).

przygotowaniu, zorganizowaniu i przeprowadzeniu imprezy towarzyszącej IE, jak i ujęte na fakturze określenie *usługi promocyjne zgodnie z umową* nie jest sprzeczne z zasadami dotyczącymi klasyfikacji budżetowej. Przedmiotowa promocja dotyczyła wydarzenia sportowego, którego współorganizatorem było Miasto, nie była to standardowa promocja różnej działalności Miasta.
(akta kontroli, str. 2838-2851)

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień, NIK wskazuje, iż promocja Igrzysk nie była głównym przedmiotem umowy, a jedynie jednym z szeregu elementów wymaganych od wykonawcy umowy przy realizacji zadania, czyli zorganizowania i przeprowadzenia Ligi Narodów w Krakowie w dniach 16-18 czerwca, jako kolejnej imprezy, na które otrzymał od Miasta dofinansowanie. Podkreślić i rozróżnić należy sytuację, że impreza towarzysząca nie została zorganizowana jako narzędzie (cel), aby promować Miasto czy Igrzyska (wtedy byłaby usługą promocyjną), ale była imprezą sportową samodzielną, wpisaną w kalendarz sportowy i stanowiła kwalifikację do Mistrzostw Europy, co wskazało samo Stowarzyszenie składając wnioski o dofinansowanie imprezy. Dlatego NIK nie podziela stanowiska, iż była to usługa promocji, a nie realizacja zadania publicznego, dla którego dopuszczalną formą wsparcia przez jednostki sektora finansów publicznych, w przypadku organizacji pożytku publicznego, jest dotacja.

OCENA CZĄSTKOWA

Miasto zabezpieczyło w budżecie odpowiednie środki, co umożliwiło jednostkom realizującym zadania inwestycyjne infrastrukturalne i sportowe wykonanie powierzonych zadań. Zadania zostały oddane do użytkowania przed rozpoczęciem Igrzysk, przy czym część na dopuszczonych umowami zasadzie przejeźdźności. Do chwili zakończenia kontroli NIK (21 maja 2024 r.) nie przesłano do Ministerstwa rozliczeń końcowych z trzech zadań infrastrukturalnych z uwagi na trwające ostatnie prace wykończeniowe i odbiory. Ministrowie Infrastruktury i Sportu zatwierdzili rozliczenia ze środków dotacji. W zakresie wydatkowania środków bieżących, przeanalizowanych na przykładzie umów zawartych przez Pełnomocnika Prezydenta ds. RKF, stwierdzono nieprawidłowości polegające na niezastosowaniu Regulaminu zamówień do trzech umów zlecających wykonanie usług związanych z przygotowaniem Miasta do Igrzysk oraz przekazanie środków dofinansowania dla stowarzyszenia bez zastosowania właściwej formy i trybu tego dofinansowania.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

3. Nadzór nad organizacją i przebiegiem Igrzysk

3.1. Nadzór nad realizacją umowy dotacji udzielonej Spółce sprawowało Biuro NW. Umowa dawała uprawnienia Gminie do kontroli zadań i działań wykonywanych przez Spółkę zarówno w toku realizacji umowy, jak i po jej zakończeniu do dwóch lat (§ 15 umowy). Biuro NW przeprowadziło w 2023 r. dwie kontrole wykorzystania dotacji, tj.:

- 21–28 kwietnia – częściowego rozliczenia I transzy dotacji, złożonego do UMK 14 kwietnia 2023 r. wraz z wnioskiem o uruchomienie środków II transzy. Protokół kontroli został przesłany Spółce 10 maja 2023 r. We wnioskach wskazano, iż rozliczenie jednej z faktur wymagać będzie analizy pod kątem rozliczenia końcowego wykorzystania dotacji, gdyż nie dochowano warunku umieszczania logo Miasta na materiałach promocyjnych Igrzysk;
- 2 czerwca–8 sierpnia – częściowego rozliczenia II transzy dotacji, złożonego do UMK 17 maja 2023 r. wraz z wnioskiem o uruchomienie środków III transzy. Protokół kontroli został przesłany Spółce 17 sierpnia 2023 r. We wnioskach wskazano, iż rozliczenie z dwóch faktur wymagać będzie analizy pod kątem rozliczenia końcowego wykorzystania dotacji, gdyż nie dochowano warunku umieszczania logo Miasta Krakowa na materiałach promocyjnych.

Powyższe kontrole zostały przeprowadzone na podstawie skanów dokumentacji (faktur VAT, dowodów zapłaty) przesłanych do Biura NW przez Spółkę. Biuro NW nie weryfikowało realizacji przez Spółkę wymogu określonego w § 10 ust. 6 umowy,

tj. prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanej dotacji oraz w jaki sposób Spółka przechowuje dokumentację. Dyrektor Biura NW wyjaśnił, że wymóg ten zostanie skontrolowany na podstawie § 10 ust. 15 umowy podczas końcowego rozliczenia.

(akta kontroli str. 1628, 1686, 1689-1690, 2015-2118)

Biuro NW nie przeprowadziło kontroli wykorzystania środków na drugi komponent finansowy umowy, tj. na wynagrodzenie z tytułu koordynacji i kontroli oraz organizacji Igrzysk. Dyrektor Biura NW wskazał, że umowa regulowała dwie formy przekazania środków finansowych Spółce, tj. dotacja oraz wynagrodzenie, w związku z czym rozliczenie tych dwóch wydatków odbywa się na podstawie różnych zasad. Dotowany był zobowiązany do przeznaczania otrzymanej dotacji tylko i wyłącznie na zadania określone w umowie dotacji, co we właściwy sposób winno być udokumentowane i kontrolowane. W przypadku wynagrodzenia do wypłaty wymagane było złożenie przez Spółkę faktury wraz z załącznikiem nr 6 do umowy. Na podstawie § 15 umowy dotacji kontroli podlega udzielona dotacja, natomiast niewykonanie lub nienależyte wykonanie przez Spółkę działań wynikających z załącznika nr 1 umowy mogło (na podstawie § 17 ust. 17 umowy) spowodować zawieszenie płatności wynagrodzenia do czasu wyjaśnienia sprawy. Przeprowadzone dotychczas częściowe kontrole nie wskazywały na konieczność podejmowania powyższych czynności dotyczących wynagrodzenia. Dyrektor Biura NW wskazał, że niezależnie od tego Biuro przeprowadzi kontrolę w ramach rozliczenia końcowego umowy.

(akta kontroli str. 1628, 1761, 1763)

Biuro NW przeprowadziło wizytację monitorującą stanu przygotowania obiektów do Igrzysk w dniach 20–30 czerwca 2023 r. Kontrola została przeprowadzona w 13 obiektach w Krakowie, w Krzeszowicach i na zalewie Kryspinów. W protokole z wizytacji Biuro NW zwróciło uwagę na niedociągnięcia związane z przygotowaniem obiektu Tauron Areny (tj. na dwa dni przed rozpoczęciem planowanych zawodów). W porównaniu do pozostałych obiektów kontrolujący ocenili to jako najłagodniejszy zakres przygotowania obiektu do zawodów. Na dzień kontroli przygotowana była dopiero podłoga pod zawody szermierki, częściowo zaplecze techniczne (centrum wolontariatu, strefa zawodników, medialna, prowadzenia testów antydopingowych), natomiast zewnętrzna część budynku była praktycznie nieprzygotowana do zawodów, gdyż nie było informacji o odbywanych w tym miejscu zawodach ani żadnych plakatów promujących wydarzenia. Na AWF (ul. Siedleckiego) kontrolujący stwierdzili uchybienia w postaci ochrony obiektu i dopuszczenia na obiekt osób bez widocznych uprawnień, co mogło stanowić zagrożenie bezpieczeństwa; mało intuicyjny i mylący sposób oznakowania drogi dojścia do budynków zawodów. Z uwagi na brak obecności podczas kontroli osoby z obsługi obiektu, kontrolujący nie mieli możliwości sprawdzenia stopnia przygotowania zaplecza technicznego, centrum wolontariatu, medialnego, medycznego. W stosunku do przygotowania Rynku Głównego do zawodów, kontrolujący mieli zastrzeżenia do ustawienia trybun do konkurencji *teqball*, ze względu na gałęzie, które nachodziły na niektóre miejsca siedzące. Pozostałe obiekty zostały uznane za należyście przygotowane.

Protokół z wizytacji został sporządzony z datą 24 lipca 2023 r. i przekazany przez Biuro NW do Spółki 25 lipca 2023 r. Pracownik Biura NW odpowiadająca za rozliczenie umowy i przeprowadzająca wizytację obiektów wskazała, że w trakcie wizytacji uwagi były przekazywane na bieżąco ustnie *venue managerom* poszczególnych obiektów sportowych (pracownikom Spółki). Protokół z wizytacji został sporządzony i przesłany Spółce w najkrótszym możliwym terminie. 31 lipca 2023 r. Spółka przesłała odpowiedź na przesłany protokół, w której podziękowała za wizytację, a odnośnie do obiektów AWF poinformowała, że uchybienia w ochronie zostały niezwłocznie skorygowane i nie miały miejsca podczas korzystania z obiektu.

(akta kontroli str. 1990-1993, 1995-2013, 2002)

Spółka na podstawie § 7 ust. 2 pkt 9 umowy złożyła do UMK cztery kwartalne raporty za 2023 r. z realizacji umowy zgodne ze wzorem określonym w załączniku nr 4 do

umowy (sprawozdanie merytoryczne + rozliczenie kosztów według załącznika nr 1). Zaangażowanie środków wykazanych w I i II raporcie kwartalnym zostało zweryfikowane przez pracownika Biura NW podczas kontroli częściowych rozliczeń I i II transzy dotacji. Ponadto pracownik prowadził roboczy plik Excel z kontrolowanymi umowami, sprawdzano poziom zaangażowania środków dotacji na poziomie 50% przy wnioskowaniu o wypłatę transz. Wiadomości ze sprawozdań merytorycznych, jak wyjaśniła pracownica Biura NW, wykorzystywała podczas przeprowadzonych oględzin obiektów przed rozpoczęciem Igrzysk. Biuro NW przed złożeniem końcowego rozliczenia przez Spółkę, 11 stycznia 2024 r., zwróciło się do Spółki o przesłanie do 15 stycznia 2024 r. dokumentacji księgowej do rozliczenia okresowego dotacji za III kw. oraz za IV kw. wraz z rozliczeniem IV kw. 2023 r. Spółka złożyła rozliczenie okresowe za IV kwartał 2023 r. 31 stycznia 2024 r., czyli z opóźnieniem (termin na złożenie upłynął 15 stycznia).

(akta kontroli str. 1902-1989)

Spółka złożyła do Urzędu rozliczenie końcowe wykorzystania dotacji terminowo, tj. 31 stycznia 2024 r. Biuro NW 2 lutego 2024 r. zwróciło Spółce niepodpisane przez Prezesa Spółki oświadczenie o podatku VAT wraz z załącznikiem nr 1 do sprawozdania oraz zwróciło się o złożenie prawidłowej tabeli finansowej zgodnej z treścią załącznika nr 4 *Rozliczenie końcowe*. Spółka przesłała skorygowane dokumenty 8 lutego 2024 r. Spółka wykazała, że poniesione koszty ogółem wyniosły 88 387,5 tys. zł, na które wykorzystano otrzymane od Miasta dofinansowanie w całości, tj. w kwocie 65 540 tys. zł. Biuro NW 27 lutego 2024 r. wysłało do Spółki pismo z listą stwierdzonych błędów i uchybień oraz brakujących dokumentów, na co Spółka w odpowiedzi nie zgodziła się z Biurem NW, wyrażając oburzenie na stwierdzenie, że jakoby Biuro NW w rozliczeniu zauważyło *liczne błędy i uchybienia*. 10 kwietnia 2024 r. Biuro NW poinformowało Spółkę, iż na podstawie § 15 pkt 1 umowy wszczyna kontrolę końcowego rozliczenia wykorzystania dotacji. Biuro NW otrzymało wsparcie z Wydziału Kontroli Wewnętrznej i Ewidencji Mienia UMK. 6 maja 2024 r. Biuro NW poinformowało Spółkę o terminie przeprowadzania czynności w Spółce.

(akta kontroli str. 1773-1903, 2720_płyta CD plik 97-104, 2505-2506)

Spółka w toku realizacji umowy finansowała podatek VAT ze środków dotacji udzielonej przez Miasto (tj. ujmowała poniesione wydatki w kwotach brutto do rozliczenia dotacji). Spółka 13 grudnia 2023 r. wystąpiła z prośbą o zawarcie aneksu do umowy w zakresie § 10 ust. 15 pkt 8 i 9 umowy, tak aby wymóg zwrotu Miastu podatku VAT zastąpić zapisem, iż *należności z tytułu zwrotu naliczonego podatku VAT lub też kwoty odliczonego podatku VAT mogą być wydatkowane przez Spółkę na cele związane z organizacją i przeprowadzeniem Igrzysk*. Spółka argumentowała to tym, iż w momencie otrzymania zwrotu podatku VAT zostanie on zaliczony na poczet działalności Spółki (również ewentualną likwidację), a co za tym idzie Spółka nie będzie wnioskować do właścicieli o dokapitalizowanie, które byłoby niezbędne do dalszego funkcjonowania w przypadku niepodpisania aneksu i wypełnienia przez Spółkę zapisów obecnie obowiązującej umowy (zwrotu podatku VAT do Miasta). Biuro NW, po konsultacji ze służbami finansowymi UMK, 20 grudnia 2023 r. poinformowało Spółkę o braku podstaw do zawarcia aneksu.

(akta kontroli str. 1627, 1769-1770, 2082-2106, 2720_płyta CD plik 97-104)

Dyrektor Biura NW wyjaśnił, że na spotkaniu 13 grudnia 2023 r. padła ustna informacja od Prezesa Spółki i dyrektora finansowego Spółki, że Spółka oczekuje na wydanie interpretacji podatkowej i zwrot podatku. Na dzień złożenia wyjaśnień (6 lutego 2024 r.) Biuro NW nie miało informacji o uzyskaniu przez Spółkę zwrotu lub odliczeniu podatku VAT.

(akta kontroli str. 1762, 1764)

W skorygowanym 8 lutego 2024 r. oświadczeniu o podatku VAT do rozliczenia końcowego dotacji Spółka wskazała, że kwota odliczonego podatku VAT finansowanego z dotacji celowej Miasta wyniosła 4968,1 tys. zł, oraz że zwrot nie

nastąpił przed 31 stycznia 2024 r. Biuro NW zwróciło się do Spółki o dalsze informacje. 19 kwietnia 2024 r. Spółka poinformowała, że zaskarżyła do WSA otrzymaną 12 marca 2024 r. interpretację dyrektora Krajowej Administracji Skarbowej (KAS), ponieważ w jej ocenie dyrektor KAS nie odniósł się do zagadnień będących przedmiotem zapytania Spółki. Spółka poinformowała, że po otrzymaniu ostatecznej interpretacji poinformuje UMK o dalszych decyzjach, oraz że nie otrzymała zwrotu podatku VAT.

(akta kontroli str. 1801, 1836-1838, 1898-1898a)

Drugi komponent finansowy umowy, tj. wynagrodzenie z tytułu koordynacji i kontroli oraz organizacji Igrzysk, był wypłacany Spółce miesięcznie w kwocie 1000 tys. zł na podstawie zaakceptowanych przez pracownika Biura NW faktur VAT oraz załączonej przez Spółkę informacji (sporządzonej na wzorze z załącznika nr 6 do umowy) o wykorzystaniu środków na poszczególne kategorie kosztów, wyszczególnionych w kalkulacji wynagrodzenia (załącznik nr 5 do umowy).

Z rozliczonych przez Spółkę kwot, za okres umowy luty-listopad 2023 r., wynikało, że łącznie na wynagrodzenia z narzutami wydatkowano 5648,3 tys. zł (100,9% kalkulacji z załącznika nr 5), na wynajem lokalu i sprzętu biurowego 1778,1 tys. zł (94%), na podróże służbowe 904,7 tys. zł (2261,7%), na ubezpieczenia 226,9 tys. zł (454%), a na opłaty eksploatacyjne dotyczące najmu 209,1 tys. zł (55,8%). W niektórych pozycjach kosztów ujętych w kalkulacji Spółka nie wykazała poniesienia wydatków (szkolenia, usługi sprzątania, energia elektryczna, klimatyzacja).

W umowie nie zawarto warunków określających możliwość przesuwania środków wynagrodzenia, skalkulowanego w załączniku nr 5 do umowy, pomiędzy poszczególnymi rodzajami kosztów w przypadku niewykorzystania lub większego wykorzystania tych środków przez Spółkę w danej pozycji kosztów.

Dyrektor Biura NW wyjaśnił, że załącznik nr 5 do umowy stanowił orientacyjną kalkulację wynagrodzenia. Umowa nie zawiera zapisu wskazującego na sztywne uwzględnianie kwot w poszczególnych pozycjach. Do wypłaty wynagrodzenia wymagane było złożenie przez Spółkę faktury wraz z załącznikiem nr 6 do umowy, który to załącznik stanowił informację o rzeczywistym wykorzystaniu środków finansowych. Dyrektor Biura NW wskazał również, że Biuro NW przeprowadzi kontrolę w ramach rozliczenia końcowego umowy, w szczególności w zakresie wyjaśnienia pozycji, przy których wystąpiło znaczne odchylenie między załącznikami nr 5 i nr 6 do umowy.

(akta kontroli str. 1685, 1689, 1761, 1763, 2571-2688, 2713-2714)

Rada Miasta Krakowa w uchwale z 31 stycznia 2024 r.³⁵ wyraziła zgodę na rozwiązanie Spółki. Wykonanie uchwały powierzyła Prezydentowi. W uzasadnieniu uchwały wskazano, iż po dokonaniu rozliczenia końcowego umowy dotacji z 23 lutego 2023 r. i dokonaniu ewentualnych zwrotów należnych Miastu kwot, zasadnym stanie się postawienie Spółki w stan likwidacji.

(akta kontroli str. 1771)

Umowa zobowiązywała Spółkę do zgłaszania na bieżąco trudności mających wpływ na realizację umowy. Pod koniec czerwca 2023 r. Zarząd Spółki oraz jej Rada Nadzorcza skierowały do Prezydenta informacje o trudnej sytuacji finansowej Spółki oraz o możliwości zachwiania jej płynności finansowej. Biuro NW w odpowiedzi poinformowało Zarząd Spółki, że poza przekazanymi środkami finansowymi na dokapitalizowanie oraz na podstawie zawartej umowy dotacji Miasto nie ma możliwości przekazania dodatkowych środków. 17 sierpnia 2023 r. Spółka poinformowała wspólników oraz Radę Nadzorczą o wystąpieniu do MSiT o dodatkowe środki finansowe na pokrycie uzasadnionych kosztów Igrzysk. Poinformowała również, że z dniem 11 sierpnia 2023 r. Zarząd Spółki podjął decyzję o wstrzymaniu wszelkich płatności na rzecz kontrahentów.

(akta kontroli str. 1686, 1689, 1693-1759)

³⁵ [Uchwała- Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Krakowa - BIP MK](#); dostęp na 6 lutego 2024 r.

3.2. Urząd nie przeprowadzał kontroli inwestycji związanych z Igrzyskami realizowanych przez jednostki miejskie. Kontrola została przeprowadzona przez Mł. I zastępcę Prezydenta wyjaśnił, że problemy i zagrożenia były zgłaszane przez realizatorów przedsięwzięć w trakcie posiedzeń Zespołu Koordynacyjnego. Spotkania Zespołu oraz opracowywane raporty służyły m.in. stałemu monitoringowi realizacji zadań, ewaluacji oraz koordynacji działań komórek UMK, miejskich jednostek i spółek komunalnych mających na celu przygotowanie Miasta do Igrzysk. Wskazał również, że Wydział Kontroli Wewnętrznej i Ewidencji Mienia UMK nie przeprowadzał kontroli inwestycji. Kontroli w takim zakresie nie przewidywały roczne plany kontroli. Ciągły nadzór merytoryczny nad prawidłowością i terminowością wykonania zawartych umów inwestycji związanych z Igrzyskami sprawowały samodzielnie miejskie jednostki realizujące inwestycje.

(akta kontroli, str. 967, 975)

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Miasto sprawowało bieżący nadzór nad umową w zakresie wykorzystania udzielonej dotacji oraz podjęło rzetelne działania związane z rozliczeniem końcowym dotacji. Na dzień zakończenia kontroli NIK (21 maja 2024 r.) trwała kontrola rozliczenia umowy przez Biuro NW. Zadania infrastrukturalne i inwestycje sportowe były realizowane bezpośrednio przez jednostki miejskie. Miasto nie przeprowadziło w tych jednostkach kontroli własnej, monitorując postęp prac w trybie roboczym na posiedzeniach Zespołu Koordynacyjnego UMK.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi:

Uwagi NIK zwraca uwagę, że zgłaszając intencję zorganizowania Igrzysk konieczne było wcześniejsze dostateczne rozeznanie potrzeb organizacyjnych i finansowych takiej imprezy oraz zidentyfikowanie ryzyk, jakie mogły się pojawić w procesie przygotowania i realizacji przedsięwzięcia, a w konsekwencji opracowanie także strategii ich zminimalizowania.

Wnioski

1. Zapewnienie wykonywania analiz kosztów organizacji, korzyści i opłacalności wydarzeń sportowych organizowanych w przyszłości z udziałem Miasta we współpracy z wszystkimi zaangażowanymi podmiotami oraz ustalania i wykorzystywania wskaźników i mierników, pozwalających na rzetelną ocenę wyników organizacji, stopnia realizacji celów czy efektów takich imprez.
2. Zapewnienie zlecania zadań, których wartość jest mniejsza niż 130 tys. zł zgodnie z *Regulaminem udzielania zamówień publicznych, których wartość jest mniejsza niż 130 tys. zł* obowiązującym w UMK.
3. Zapewnienie powierzania realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, 26 lipca 2024 r.

Kontroler
Monika Różańska
główny specjalista kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

DYREKTOR
Najwyższej Izby Kontroli
Delegatury w Krakowie
z up.
p.o. WICEDYREKTOR
Marcin Kopeć
/podpisano elektronicznie/